"Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europon ir kitur..... $3.00

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
"Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York.
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on application.
Address all communications to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 10. Brooklyn New York. 8 d. Kovo (March) 1911m. Metai XXV
Entered as Second-Class Matter October 23, 1907, at the Post-Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Dėl mųsų santykių.

(*Balsas europiečio.*)

«Laisvoji Mintis» N12 įžanginiame straipsnyje skaudžiai bara Europos lietuvius užtai, kad šie visai nesiinteresuoją amerikiečių lietuvių gyvenimu, kad Amerikos lietuvių raštus visuomet vadiną «amerikietiškais» t. y. niekam netikusiais), kad nerašą į Amerikos laikraščius, tuo tarpu dolerių ir centų nevadina amerikietiškais ir visados amerikiečius eksploatuoją «tautos labui». «Amerikos lietuviai — sako «L .M.» — (nors) išblaškyti po visus naujo pasviečio kampus, (bet) myli savo motinos šalį, gaudyte gaudo žinias apie gyvenimą savo brolių tėvynėje; kiekvienas šiek-tiek gyvesnis ir svarbesnis klausimas randa atbalsį jų krutinėse; Amerikos lietuvių laikraščiai neretai beveik pusę savo vietos paveda žinioms iš Lietuvos, t. y. iš savo šalies». Europos gi laikraščiuose «vos viename antrame, sykį į mėnesį, o kartais dar rečiau, patėmysite žinutę «iš Amerikos», ir tai tankiai kokio-nors uolaus čionykščio korespondento parašytą. Gyvesnio užsiinteresavimo mūsų gyvenimu — nėra, tėmijimo į mūsų draugijinį gyvenimą — nėra; paramos iš europiečių pusės nėra . . .»

«Bet . . .europiečiai lietuviai žino, kad Amerikos žmonės turtingiau ir geriau gyvena, negu Lietuvoje.»

«Tatai kiekvieną apsireiškimą, kuris gali sujudinti iškeliavusiųjų širdis, labai tankiai, o net ir visados panaudojama, kaipo priežastį eksploatacijos «tautos labui — eksploatacijos be atlyginimo, be atgrąžinimo...»

«Duokite šią mums kaip, kiek ir kur galite, o męs jums nieko neduosime!»— skambėte skamba iš už vandenyno.. «Duokite širdį, jausmus, piningus. . .o męs pasišaipysime iš jūsų . . .»

«Ir tas apsireiškia beveik visuose mūsų santykiuose, pradėjus nuo mūsų giminių, užbaigus viešomis įstaigomis ir galų gale, pačiais moksleiviais.»

Šiaip išbarus «Laisvoji Mintis» europiečius, eina, tarytum, prie santaikos-susipratimo ir sako:

«Kįla štai klausimas, ar taip galės užsilaikyti ilgai. Ar tasai nenormališkumas... neprieis iki tam, kad męs, išeiviai...pradėsime užmiršti apie seną motinos šalį ir imsime rūpintis savo gyvenimu čia, naujoje Tėvynėje!»

«Tatai, jei matoma reikalas užlaikyti artimus ir broliškus ryšius, ar ne laikas pasirūpinti sutvarkyti mūsų santykiai. O jei to reikalo nėra — pradėsime triūsties apie savo ateitį šioje šalyje, kuri daugeliui mūsų bus nauja tėvynė.»

Taip užbaigia «Laisvoji Mintis».

Jeigu šitokius žodžius būčiau perskaitęs kuriame nors Amerikos avanturistų laikraštyje, tai būčiau pamįslijęs, kad,ot, žmogus, neturi ką veikti, prie tam da pigiu būdu nori sau įsikalbėti, jog Europoje pasilikusiai tėvynei jisai nieko nekaltas,— tai ir rašo. Bet kuomet tokius straipsnius ir da redakcijos vardu, deda «Laisvoji Mintis», kuomet beveik tas-pats (tik ne tokioj aštrioj formoj) pasakyta ir kitame rimtame Amerikos lietuvių laikraštyje, būtent «Lietuvos»N2,— tai negaliu iškęsti ir aš, «europietis», šį-tą apie tai nepasakęs.

Pirmiausia — kas tai yra toji išeivystė? Ką ji Lietuvai duoda ir ką nuo jos atima?

Dabar nemažai yra kaimų, kur maž nerasi nei vieno pačiame stiprume vyro: arba vis tik vaikėzai iki 16—18 metų arba seniai nuo 60—70 metų. Jei gi atsiminsime, kiek ligi 1904 m. išbėgo mūsų geresnių vientaučių Amerikon tai dėl lietuvių spaudos, o 1905—6 m. dėl revoliucijos judėjimo,— tai turėsime pripažinti, kad *Amerika mums atima stipriausias kaip fyziškas taip ir dvasiškas pajėgas.* Nes silpni ant kūno neis Amerikon, ba žino, kad tenai reikia duona *sunkiai* užsidirbti, o silpni ant dvasios juk neužsiims nei lietuviškų kningų gabenimu, nei dalyvaus revoliucijos judėjime —tat tiems nereikės nei bėgti.

Tiesa, galima sakyti, jog tie išeiviai daug ir naudos Lietuvai padarė ir daro, nes parleidžia arba parsineša Lietuvon pinigų; būdami laisvoje šalyj greičiaus ingija apšvietimą, kurį paskui platina ir tarp savo namiškių ir pažįstamųjų — platina demokratiškas idėas. Bet ar išeiviai visu tuomi jau atlygina tėvynei padarytus dvasiškus, fyziškus ir net medžiagiškus nuostolius — tai da klausimas. Fyziškų nuostolių tai jau tikrai neatlygina,nes iš Amerikos tankiausia pareina tik invalidai, darbui netinkantįs (nors kits ir su pininga is). Bet ir apie dvasiškų nuostolių atlyginimą taipgi reikia abejoti, nes męs žinome nemažai faktų, kad išeina iš Lietuvos žmogus idėalistas, puikiausių, prakilniausių norų, o paskui — išgirsti — kad jei da nepastojo kokiuo avanturistu-apgaviku, tai jau gešeftmacheriu tikrai bus.

Čia, žinoma, vėl galima aiškinti, kad išeivystė, kokia ji nebūtų, dabar neišvengiama. Aš net pilnai su tuomi sutinku. Bet visą šitą rašiau dėlto, kad bent stambiais ruožais amerikiečiams parodyti, jog pirma, negu apie save manyti, jog «per mano išeivystę tėvynė daug naudos apturėjo» — reikėtų gerai ir giliai pagalvoti ar tai tik ne paties savęs apgaudinėjimas. Prie tam reikėtų atsiminti, kad *kiekvienas žmogus, išeidamas svetur, visa tai, ką jis butų turėjęs ir galėjęs patsai atlikti,— dabar užkrovė ant kitų pečių.* Ar galima tvirtinti, jog tėvynėje pasilikusių žmonių darbas palengvėjo tuomet. kuomet jų pajėgos susilpnėjo?

Visa tai atsiminus, rodos, turėtų būti aišku kiekvienam išeiviui, kokios jo turėtų būti pareigos: ar išeinant svetur, užkrovus savo naštą kitam ir užmiršus visai ir apie tą naštą, ir apie tą žmogų, kuris tą naštą velka,— ar, sakau, nors retkarčiais išeiviai neprivalo apie tai atsiminti ir pagalvoti, kaip tam žmogui palengvinus naštos sunkumas? O gal dar išeiviai norėtų pareikalauti, kad tasai žmogus, kuris savo ir jųjų naštą neša, dar užmokėtų už tą «smagumą»?. .

Bet juokai į šalį. Gali būt, jums, dėl kokių-nors priežasčių išėjus iš tėvynės, jūsų vieton atėjo kiti, kurie jūsų broliui ir padeda nešti tą jūsų paliktą naštą?. . . Bet čia, man rodos, yra jau toksai klausimas, į kurį kiekvienas iš jūsų tik pakratys galva. Nes jeigu jūsų tėvynėje, jūsų vieton ir ateina kiti, tai ne padėti jūsų broliui nešti tą naštą, bet da vieną užkrauti, da jį apsunkinti . . Tai, turbut, suprantate kiekvienas. Dabar pereikim prie pačių «Laisvosios Minties» užmėtinėjimų.

Kad amerikiečių laikraščiai dažnai pusę savo skilčių paveda žinioms iš Lietuvos — tai teisybė.— Bet kad tos visos žinios,atspausdintos iš Lietuvos laikraščių,neatsako tikslui, kad didžiuma Amerikos laikraščių visai nežiūri, ar tos žinios gali suteikti naudą savo skaitytojams (sakysim— pranešimas, kad tada ir tada «Rutoj» ar kitur bus vakaras, kad kokio tai ūkininko triobos sudegė etc.)—tai antra teisybė. Sekimo gi Lietuvos viešojo gyvenimo, spaudos balsų,— taip-pat nėra. Tik «Vien. Lietuvninkų» ir «Draugas» labiau į tai akį atkreipdavo, o pastaruoju laiku įvedė spaudos apžvalgą ir «Lietuva» su «Tėvyne». Bet čia reikėtų atsiminti, kad ir Lietuvos laikraščiai («L. Žin.») pastaruoju laiku su didesniu atsidėjimu informuoja savo skaitytojus apie amerikiečių gyvenimą. Antra vertus, jeigu norėtumėt mano nuomonę šiame dalyke išgirsti, tai aš štai da ką pasakyčiau: Lietuvos laikraščiai beveik negali iš amerikiečių laikraščių pasinaudoti, nes Lietuvos skaitytojus — liaudį — Amerika tik ant tiek interesuoja, kiek ten «eina darbai», o inteligentus gi interesuoja tik viešasis amerikiečių gyvenimas (draugijos, jų veikimas etc.). Bet kaip neskaityk Amerikos laikraščius nei vieno nei kito tinkamai nesuseksi. Apie darbus, žinoma, negalima ir norėti tinkamai susekti; o apie amerikiečių organizacijas — dovanokit — iš jūsų laikraščių męs tik žinom, kad vienos organizacijos (S. L. A.) nariai protestuoja prieš savo delegatų suvažiavime nutarimus, o tuos narius valdyba suspenduoja, kitas (L. S. S.) — komiteto nariai net veidus draskosi, po teismus tąsosi; trečioj (S. L. R. K. A.) vėl kas ten suvažiavimo raštų ir protokolų neišduoda ir «nežinia kas nutarta »), ketvirtoj (T. M. D.) — oficiališkuose raštuose kai-kurie žmonės «durniais», «vagimis» vadinami. Mums, europiečiams, šitos keturios organizacijos rods svarbiausiomis išrodo ir jų gyvenimas ypač sekama. Šių draugijų medžiagiškas ir dvasiškas pasilaikymas, metiniai balansai, taip-pat trumpas veikimo aprašymas būna beveik kiekviename Europos lietuvių laikraštyj atžymėjama. Žymesnieji tų draugijų sumanymai ir darbai būna ir atskirai paminėta.

Taip pat būna paminėta ir kitų mažesniųjų draugijų įžymesnieji darbai («Šviesos ir kit.). Kad, gali būti, kitąsyk vienpusiškai visa būna prasitarta, tai čia bus kaltė pačių amerikiečių laikraščių, *kurie nutarė į tų organizacijų,* kurios turi savo laikraščius, *reikalus nesikišti.* Todėl męs turime tik tokias žinias, kurios tų organizacijų vadovų persijotos. Rods «Keleivis» ir «Dilgelės» to nutarimo nesilaiko, bet šiems laikraščiams męs nevisuomet norim tikėti . . . (beto, pastaruoju laiku «Keleivio» nei cenzūra neperleidžia).

Ko gi daugiau norima — nesuprantu.

«L. M.» nepatinka da, kad amerikiečių išleisti raštai neretai būna vadinami «amerikietiškais». Bet kas gi daryti? Patįs, rodos, žinote, kad lietuviškas kningas perka ir skaito daugiausia toki žmonės, kurie arba jokios mokyklos nelankė, arba jei lankė, tai tik pradinę. O amerikiečių išleistas kningas dažnai ir VIII kliasos gymnazistas nelabai teįskaitys ir tesupras (Rods ir Lietuvoje tokių kningų išleidžiama, bet visgi sulyginamai—mažai.). Na, o ką apie panašią «literatūrą», kaip «Rutkaus lapeliai», Dembskio kai-kurie «raštai» (kur yra tokių scenų ir žodžių, ką galima matyt ir girdėti tik pas rusų vežikus, paskutinės rūšies karčiamoj, bet niekuomet ne — padorioje draugijoje, ypač jau ne kningoj), ir t.p. — tai nėra ką nei kalbėti.

Užmetama da, kad europiečiai nerašo į Amerikos laikraščius. — Gerbiamieji! Atsiminkit, ką jųs Lietuvoje palikot; pagalvokit, kas iš jūsų pažįstamų *galėtų* šį-tą parašyti? Pamįslykit, — ar daug « *galinčių*» turi laiko ir tam tikros medžiagos rašymui, — tuokart tik darysite tokius užmėtinėjimus. Antra — ar daug *amerikiečių rašo į Lietuvos laikraščius?*

Prikišama da, kad kokiam reikalui atsitikus kreipiamasi į amerikiečius dėl parėmimo aukomis . . . Prikišama «vadovėlių fondas», «revoliucija», «tautos namai»... Taip. Būna kartais kreiptasi prie Jūsų. Antra, Jųs ir patįs, be prašymo, aukavote tiems tikslams.Bet ar tai dėl to buvo duodamos tos aukos, kad šiandien jomis mums akis badyti? Nenoriu tam tikėti ir netikiu; bet «Laisvosios Minties» toksai žodžiais «žaidimas» nenoromis prie tokio manymo verčia. Beto, jeigu «L. M.» butų gerai pagalvojusi, tai butų atsiminusi 1) kad dėdami aukas «vadovėlių fondui» amerikiečiai aukautojai manė už tuos piningus susilaukti vadovėlių ne tik Lietuvos mokykloms *bet ir lietuvių mokyklom Amerikoje.* Taip bent viešai pranešė kun. J. Žilinskis; 2) kad dėdami aukas revoliucijos reikalams amerikiečiai manė, jog iškovojus Lietuvos laisvę ir žmoniškesnį gyvenimą, ir *jie patįs galės sugrįžę tėvynėn laimingai gyventi;* 3) kad dėdami aukas Tautos Namams amerikiečiai mano jog tie namai lietuviams reikalingi dėlto, idant tėvynėje pasilikusiems butų patogiau darbuotis *Lietuvos naudai* kad tas darbas butų pasekmingesnis, *kad greičiau butų galima susilaukti tų laikų, kada ir Lietuvoj bus kitoks gyvenimas...,* kuomet sugrįžus bus galima laimingai gyventi . . . Jei «Laisvoji Mintis» butų da daugiau pagalvojusi, tai butų suradusi, kad Europoj pasilikusie jų broliai prakaitą lieja, savo asmenišką laisvę ir sveikatą, ir net gyvybę aukoja ant savo ir *jus* tėvynės aukuro, o jums (amerikiečiai) užtenka aukot žvangančių dolerių ir centų kurių, kaip matyti, irgi pradedat gailėties . . .

Jeigu dabar paimti tų visų aukų ir darbų pasekmes tai vėl atrasime, kad tie visi amerikiečių doleriai ir centai niekais nenueina. Vadovėliai nors pamaži ir negeriausi, visgi yra leidžiama «revoliucija» Lietuvai visgi naudos padarė. Nes jeigu neminėti ingytų šiokių-tokių «laisvių» (lietuvių kalbos mokymo, lietuvių mokytojų tiesos), kurias rods vėl pamažu imama atgal, —tai visgi revoliucija sujudino žmonių smegenis, privertė juos galvoti apie savo padėjimą ir tt. O jau šitas vienas labai daug Lietuvai naudos padarė ir padarys Tautos Namai — tiesa, kokas jų da nėra, bet reikia tikėtis, jog bus.

Dėlei šių visų parodytų priežasčių, man rodos, kad visi «Laisvosios Minties» užmėtinėjimai neturi beveik jokio rimto pamato Ypač neturi pamato šaukimas į europiečius neva prisutvarkymo santykių ir draug rustus pasakymas «*Jei to reikalo* (t. y. santykių sutvarkymo) *nėra--pradėsime triusties apie savo ateitį šioje šalyje, kuri daugeliui mūsų bus nauja tėvy*

nė». Ką gi, gerbiamieji, šie žodžiai reiškia? Ar gi tai noras «santykius sutvarkyti»? Ne. Man rodos, kad tokius žodžius gali pasakyti tik žmogus, pas kurį širdyje jo krašto, jo žmonių — žodžiu — tėvynės meilė da neužgeso, bet *kuris butinai nori ją užgesinti;* o kad užmušti savo sąžinės balsą, kuri jau už tokį darbą nenori duoti ramumo, tai stengiasi tai sąžinei inkalbėti, jog toji tėvynė, tie broliai jam tik skriaudą daro; todėl... reikia visai apie juos užmiršti ir įsitaisyti sau naują tėvynę, kur nėra tokio vargo... Nenorėčiau aš į šitai intikėti; bet «Laisvoji Mintis» tokiuo pasakymu ir prie to verčia.

* * *

Nemanau šiuomi raštu aš amerikiečių kaltinti ir nemįsliju «Laisvajai Minčiai» blogų norų užmesti. Parašiau tai, kokius įspūdžius sukėlė manyje minėtas «Laisv. Minties» straipsnis. Dar daugiau. Aš suprantu gerai ir pripažįstu, kad ištikrųjų reikėtų Amerikos ir Europos lietuviams tvirtesnių ryšių. Bet kokiuo būdu prie dabartinių gyvenimo sąlygų visa tai surėdyti, kokiuo būdu tie «santykiai sutvarkyti» — kaip tai organizuoti — aš neišgalvoju. Žinau tik, kad daromi vieni kitiems įvairųs prikaišiojimai, išmėtinėjimai — čia nieko negelbės.

Aš patarčiau, kaip kiekvienam europiečiui, taip ir amerikiečiui, kaip galint tuos ryšius palaikyti — rašinėti naudingas ir interesingas žinias iš vieni-kitų gyvenimo, labiau atsiliepti į spaudos balsus, savo laikraščių redakcijoms padėti sekti vieni-kitų gyvenimą, etc., — nes pačioms laikraščių redakcijoms *visus* lietuvių laikraščius sekti ir *visus ištisai* perskaityti — stačiai neišpildomas darbas. Da Europos ir Amerikos draugijos pačios nuo savęs galėtų laikraščiams apie savo veikimus nuolatos pranešinėti. Tuokart gal įvyktų kokie-nors «artesni» ryšiai. Bet kiek šis patarimas įvykdomas, kiek jo dabar paklausys, — aš nesiimu spręsti; nes žinau, kaip visi *veikiantįs* žmonės yra užimti.

Jei kas turi geresnius patarimus — butų gerai, kad atsilieptų.

A. R.

S. L. A. ir visuomene.

Pro domo sua.

Po virš išrašytu antgalviu «V. L.» patilpo du straipsniu: N5 mano straipsnelis ir N8 straipsnis gerbiamojo p. K. Dzūko, kuriuodu griežtai vienas kitam prieštarauja, būtent: p. Dzūkas savo «nesumušamais» argumentais prirodo, kad aš klystu — tai yra, kad S. L. A. neša visuomenei kaip ideališką, taip ir medžiagišką naudą. Jis tvirtina, kad aš net neturiu logikos ir mano rašinėlis nedaugiau kaip nonsensas. Labai butų smagu, kad taip butų; ką gi vienutės klaidos reiškia prieš visuomenę! Tačiaus, turbut, ne taip yra; bet sprendimą palieku skaitytojams; aš gi užsiganėdinsiu peržvelgimu kai-kurių «nesumušamųjų» p. K. D. argumentų ir ar ištikro jie tokiais yra.

Kada aš kalbu, kad S. L. A. administracijos užlaikymas lėšuoja $24.000, tada p. D. kalba tik apie $10.000. Kada aš kalbu apie dabartį — jis prikiša praeitį ir po to mokina, kad pirm kritikavimo reikia apie kritikuojamąjį dalyką perskaityt. Ar negeras pamokinimas! Skaitytojas nuspręs, katrą iš mudviejų jis lyti.

Kada aš kalbu, jog norint sutaupinti savišalpai $150, reikia kitą $150 pridėt *kad galėtum sutaupint* (taupinimo administracijai), tai tokią gi neproduktiviską (nevaisingą) tvarką p. D. tylėjimu apeina ir vieton to stato hypotezę: *Jeigu* ištikro sumoka $10.000 (pagal manę — $24.000) ir *jeigu* ta skriauda rezultate neša naudą, tai ji nustoja buvusi ir neyra skriauda. Kaip matot, čia argumentuojama «*jeigu*». Na, o jeigu neatneša naudos? Ar ir tada neyra skriauda? Gerai — pažvelgkime ir į rezultatą.

Dabartinė brangiai lėšuojanti administracija «naudinga» tuomi kad fabrikuoja visokias deklaracijas, aplikacijas ir panašius oficiališkumus. Naudinga tuomi, kad susilaukė protestus ir papeikimus; dėlei jos nevienas jau išbrauktas iš S. L. A., ar pats yra išstojęs. Dėlei tos administracijos «naudingumo» aš ir p. D. privėrsti ėsame svarstyti Susiv. Lietuvių Amerikoje reikalus visuomeniškame organe ir skriausti «V. L.» skaitytojus, kuomet tam tikslui leidžiamas yra S. L. A. organas. Tai vis «naudingi» rezultatai.

Toliau. Mokestis administracijos užlaikymui aš paimu iš konstitucijos (§ 3 skyr. XIV), kurią seimas priėmė, o p. Dzūkas tai sumuša tuomi, kad mokesčių knygutėje rubrikoje mokesčiai administracijos užlaikymui, aiškiai išdrukuota: *ir labdaringiems darbams.* Tai užgyrė, nepamenu kuriam tai «Tėv.» N, p. Bračiulis. Lai skaitytojai ir čia sprendžia, kas svarbiau: ar konstitucija, seimo priimta, ar mokesčių knygutė, p. Bračiulio užgirta?

Dar toliau. P. Dzūkas pastato klausima, ar ir labdarybė esą yra visuomeniška skriauda. Šį klausimą apeisiu tylėjimu, nes jei kalbėt,— tai prisieitų tomas išrašyt ir, antra, niekas ant išjuokiančių argumentų nebando atsakinėt. Teisingai žmogus juokiasi tik tada, kada juokiasi iš savęs.

Baigdamas apie piningiškas skriaudas p. D. išveda, kad aš esąs: arba ne nariu S. L. A., arba nieko nežinančiu. Kam čion tas? Kam čion mano žinojimas ar nežinojimas? Ar neužtenka žiūrėt į tai, ką aš parašiau? Kam kišt čion mano persona (ypata), ar kad apjuodint? Gerai, užganėdinsiu Jūsų žingeidumą, — pasakysiu: aš esu bažnyčios tarnas. Ar dabar p. D. bus šilčiau?

Einame prie antros p. D. straipsnio dalies. P. D. referendumą pripažįsta tik teorijoj,— praktikoj gi jį vadina juokingu farsu. Referendum'ą prilygina kirviui,— girdi jau męs ketvirti metai kaip jį bandom plukdyt ir vis neplaukia ir neplauks. Ergo — pagal p D. referendum'as yra utopija, na, ir stebūklai: kulturiški žmonės įvedė gyveniman utopiją. Šis argumentas illustruojamas visa eile pavyzdžių. Privedama, kad visos tos lietuviškos organizacijos, kurios tik vartoja referendum'ą — silpsta. Išskaito ar šešias lekcijas iš šešių organizacijų ir, tuojau po to, kalbėdamas apie L. S. S. referendumą tai užginčija, sakydamas: *Tai yra vienatinė naudinga lekcija,* kurią iš bandymo aplaikėm. Reiškia kitos penkios lekcijos, pagal p. D. yra nenaudingomis; tad kam reikėjo jas rašyt, ar kad iššaukti efektą? Ir apskritai p. D. straipsnyje yra tik viena šešta dalis teisybės ir penkios šeštos dalįs yra subjektiviškos pažvalgos produkcija.

Daleiskime, kad tos visos lekcijos butų naudingos; bet tai ar L. S. S. kenkia referendum'as? Ne! jai kenkia nerimtumas, netaktiškumas ir desperatizmas pačių socialistų. Jeigu kas atimtų referendumą iš L. S. S., ji momentališkai pakriktų. Ar Moksl Pask. Rateliui kenkė referendum'as? Ne! Jam kenkia, kad jan ineina tie patįs gaivalai, ką yra L. S. S — veik visi jie skurdžiai; jų darbštumas skirstosi į keletą frontų ir pats ratelis suorganizuotas atkeršyjimui. Tai tas kenkia, o ne referendum'as. Nekenkė referendumas nei Moterų Progresiv. Susiv.— jam kenkė tas, kad Amerikoje nėra moterų, kurios užjaustų tam Susivienijimui. Ar referendum'as kenkė S. L. A.? Ne! Jam kenkė tas, kad vieni nori valdyt, kiti nepasiduot; vieni pripažįsta autoritetus, kiti jų nepripažįsta. Vieni tiki, kad referendumas sulopys S. L. A. skyles, kiti gi— kad dar daugiau praplėš. Seimai patį referendumą tampo, yt kokią jaučio skūrą ir nežino, kad S.L.A. skyles referendumas nesulopys, nei praplėš. Referendumas duoda galę *svarbiausiuose klausimuose* išreikšti visiems nariams savo nuomonę ir turi tokį autoritetą, kad jokis protestas pasilieka be vertės. Ne referendumas kenkė S. L. A., bet nesutikimai tarp radikališkesnių ir konservatiškų pažvalgų.

Baigdamas savo straipsnį p D. sako: «Aš daug duosiu (ko? ar lazdų?), jei tas p. rašytojas prives nors vieną pavyzdį iš gyvenimo mūsų lietuviškų organizacijų, kur butų referendum'as pasirodęs «geras». Nejieškosiu kur toli, bet paimsiu kad ir pati S. L. A.

Prieš ketverius metus S. L.A. seimas atrado reikalingu, dėlei patobulinimo organizacijos, išleisti nuosavį organą; bet save jaute nekompetentišku (nejsigalinčiu) uždėti tam tikslui mokestis; na ir ką sumanė? Sumanė įvesti referendumą — girdi, kaip sau nubalsuos, taip ir mokės. Na, ir kaip tas pirmutinis referendumas perėjo? Na gi — gerai. Nors daugelis ir purtėsi nuo mokėjimo už organą, tačiaus nekilo *nei vienas* protestas. Dabar gi seimas rado, kad mokestįs — permažos; na, ir pakėlė; tik jau be referendum'o. Na, ir kas išėjo? Na gi, šimtai protestų, išstojimai, išmetimai ir visa pekla. Skaitytojas gal manęs paklaus, kodėl nusmuko referendumas. Ant to galima papasakoti ištisą historiją; bet aš užsiganėdinsiu tik keliomis eilutėmis. Referendumas ir po šiai dienai butų vartojamas, jei nebutų užėjus lietuviškojo Napoleono (Bagočiaus) era. Bagočius, kur tik ėjo tuom laiku, ten užkariavo ir net pats referendumas neįstengė išvengti jo intekmės (faktas: p. Jokubynas «T.» redaktorium išrinktas tik per Bagočiaus agitaciją). Tokiu gi «geniju» ne kiekvienas gali būt. Bagočiaus karės privertė visus konservatus susijungti ir kartu kovoti prieš Bagočijadą. Žlungant Bagočiui, konservatai pamatė savo spėką, kad jie dar gali nustelbti radikališkesnes idėas ir kad dar gali sugrąžinti seną autoritetų tvarką; ką ir įstengė atlikt. Ir referendumas likos taip apjuodintas, kad ir ligšiolei daugeliui (tarp to ir p. D.) nematoma tikroji jo spalva. Referendumas iš S. L. A. buvo jau atimtas, bet dar vis radosi užtektinai jo palaikytojų, kurie vėl jį neva sugrąžino Susivienijimui; bet jau išpurvintą, apjuodintą ir prislėgtą visokiais *veto;* ir geriau butų, buvę, kad jis nei nebutų buvęs sugrąžintas... Na, ir dabar likosi visągalinčiu seimas,— suvažiuoja daugiausiai biznieriai, kurie tveria vieną partiją, suvažiuoja ir radikališkesnių pažiurų žmonės ir tveria kitą partiją; seimuose kovoja dvi partiji, o neprigulmingieji daugiausiai pasiduoda tai, kuri daugiau «užfundija» (niekas neginčys, kad daugiausiai už seimo kulisų vartojamas alutis). Pats S. L. A. tamponas taip-pat kaip ir tas referendumas. Pavyzdžiui: paskutiniame S. L. A. seime ėmė viršų radikalai ir referendumą sugrąžinę taip apsidžiaugė triumfu, kad net neatkreipė atidžios į tūlus kenksmingus konstitucijos §§, ir beveik ištisai priėmė *konservatišką* konstituciją. Vaisiai gi tokio seimo dabar aiškiai matomi.

Visame straipsnyje p. D. atkartoja ironiškąji «all right», turbut kaipo argumentą prirodymui savo išdidumo. Tikiu tam ir be prirodymų. Vienok jį skaitant prašosi mintin «Saulės» argumentas, prieš kurį turėjo nutilti «Keleivio» kritikai.

Ir kad neprivest išdidų p. Dzūką prie panašaus argumentavimosi, kartą ant visados šiame klausime užbaigiu polemiką.

P. Gulbinas.

II-27-11.

Iš Lietuvos.

TRAKAI, Viln. gub. Vietiniame kalėjime sėdi 19 poltiškųjų prasikaltėlių, iš jų trįs moterįs: M. Maciulevičienė (su trimis vaikais; nuteista už streiką), A. Butkevičiutė ir R. Levin. Iš vyrų: A. Romanauskis, A. Špicas, J. Kuleša, J. Gražys, J. Šilcika, M. Ambraževičius, J. Lichardrzevskis. Uždarbiauti jų neišleidžia ir priseina badą kęsti. Politiškieji laikomi skyrium.

X.

ABELIAI, Ežerėnų pav. Sausio 22 d. 12 val. nežinia iš kokios priežasties užsidegė miestelis. Sudegė 40 namų, 6 smūklės, 3 traktieriai, bažnyčia ir daug kitų triobų.

Apsitrynęs.

RENAVA, Telš. pav. Nesenai atsisveikinome su visų mylimu kleb. Krapauskiu. Buvo tai žmogus darbštus, rūpestingas, mokėjo pratinti žmones prie apšvietimo. Dvarponiams pataikauti nemokėjo, bet dėl tos priežasties ir turėjo pasitraukti iš mūsų krašto.

Renavietis L. T. V. M

KALTINĖNAI, Ras pav. *Baisi nelaimė.* Pažerupių sodžiaus ūkininko Č. šeimyna išėjo iš namų, palikusi namie vienui—vieną kūdikį. Tuo laiku grįčioje pasipainiojo kiaulė ir sudraskė vaikelį. Vaikas mirė. Tėvai dėl neatsargumo paduoti teisman.

Vietinis.

KAUNAS. Sausio 23 d. buvo čia iškilmingai atidaryta kalėjimo pradinė mokykla pačiame gubernijos kalėjimo rūme. Tuoj atsirado 70 nemokančių nei skaityti, nei rašyti mokiniųkalinių visokio amžiaus, panorėjusių mokytis. Mokytojaus čia N. Slobodziuk, tas-pats, kurs veda cerkvinę mokyklėlę.

SUVALKAI. *Pižalskio byla.* Žinomasai Suvalkų slaptosios policijos viršininkas Pižalskis nuteistas 1½ metų arešt. rotų. Apkaltintas mušime, kankinime prie tyrinėjimo, slėpime dokumentų, išgautų pinigų, melaginguose raportuose. Nuteistas sugrąžinti 90 rub. gautų pinigų. Teismas pareikalavo 300 r. parankos, bet niekas nedavė. Vedant kalėjiman žydukai intaisė kačių koncertą

Iš nukentėjusių buvo Stricelis ir Balceris. Liūdininkų buvo šaukta 32, byla tęsėsi dvi dieni, sausio 26 ir 27 d. Beveik nėra prijaučiančių ypatų, visi džiaugiasi.

Y

MARIAMPOLĖ. Čia plentu įvažiuojant į miestą, nuo Kalvarijos pusės, tuojau už tilto, imama muitas, po 2 kap. nuo arklio. Šventomis dienomis, kaip vietiniai gyventojai kalba, muito jau nereikia mokėti. Tačiaus muitininkas ir šventą dieną ima. Kas užsispiria ir neduoda muito, tą praleidžia dovanai, o kas to nenori daryti, tai tas užmoka muitą. Kartais matyt, jog muitininkas net susipeša su pravažiuojančiais žmonėmis, kurie nenori duoti muito. Vertėtų vietiniams gyventojams tikrai sužinoti, ar reikia mokėti muitas, ar ne, kad išvengus tų nesusipratimų.

A. Kelmutis
(„Liet. Žin.")

J. Montvilas, Vilniaus žemės banko direktorius, išrinktas Vilniaus g. dvarininkų trečiojon Valst. Dūmon, kaip praneša «G. C.», atsisakė toliau atstovauti šioje Dūmos sesijoje, apie ką ir pranešė jau Dūmos pirmininkui. Mat, atstovas jaučiąsi nelabai sveikas ir daktarų jam įsakyta išvažiuoti užsienin gydytųs.

Matininkas lietuvis. Vilniaus gub. ūkio komisijų vyresnisai matininkas p. Stasys Renigeris paskirtas nuolatinuojo Vilniaus apskrities ūkio tvarkomosios komisijos nariu.

Kuningas nubaustas. Vidaus reikalų ministeriui reikalaujant, Vilniaus administratorius kun. Michalkevičius uždraudė toliau pildyti kuningines pareigas Vilniaus Vyskupijos kuningui A. Abramavičiui, kuris skundžiamas, kad platinęs tarpe katalikų kurstančius prieš valstybę raštus.

KALVARIJA, Suv. gub. *Išradimas.* Mūsų tautietis inžinierius Kazimeras Vosiliauskas išrado naują systemą skaitliavimo mašinų. Prekybos ir pramonijos ministerija išradėjui išdavė tam tikrą apsaugos liūdinimą. Šis išradimas mechanikoje turėsiąs ne tik praktišką, bet ir teoretišką vertę.

K. J.

VENCLAVIŠKIAI, Panevėžio apskr. Venclaviškių sodžiaus K. K. buvo išvažiavęs Amerikon. Pabuvęs ten keletą metų, grįžo namo su draugais, bet pasienyje juos suėmė ir patraukė teisman. K. K. pabūgo teismo ir vėl išdūmė Amerikon. Jo draugai išteisinta, o jis pats, kaipo nestojęs teisman. liko kaltas. Likę namie sesuo ir motina, užmokėjo 18 rub. bausmės, nežinia už ką, ir dar daugiau piningų reikalaujama.

Šn.

BERŽĖNAI, Šiaul pav. *Geras sumanymas.* Vieną kartą susirinko vietiniai ūkininkai ir pradėjo kalbėtis apie rūkymą. «Ir ką gi, girdi, prirūkysi, — tik kišenę ir savę džiovįsi». Nutarė mest rūkymą, taip ir padaryta — pypkes ėmė ir sudaužė. Vieton rūkymo nutarė išrašyt «Liet. Uk.».

PALEVENĖ, Ukm. pav. *Stebuklingas gydytojas.* Dubliškuose apsigyveno geras gydytojas. Gydo ne su vaistais, bet su pirtimi. Nueina ligonis, vedas tuojau pirtin... ir vanoja; gydytojas sušįla, ligonis prakaituoja. Nežinau kaip išgydo, bet ne brangininkas... neima daug. Mūsų gydytojėlis vienoje vietoje nesugyvena, — pagyveno Dubliškuose, dabar persikraustė *Sturkoniuosna....* ir eina kaimas nuo kaimo.

Širmonėlis.

GELGAUDIŠKIS, Nau. pav. Gelgaudiškio valsčiaus raštininkas J. Kriaučiūnas už išdavimą kai-kuriems žmonėms neteisotai paspartų, padirbimą viršaičio parašo ir už tą «savo darbą» ėmimą piningų nuteistas metams areštantų rotosna; teisės taipgi atimtos.

Simano Apolionija.

SKRIAUDŽIAI, Mariampol. pav. Kaip visur, taip ir pas mus yra kningynai, bet maža kas juomi tesinaudoja — nes apart «šventųjų gyvenimų» nieko nėra. Kun. Smilgius «išvarė» iš kningyno net ir tokias kningas, kaip «Amerika pirtyje», «Lietuviškieji raštai ir raštininkai», -- «*netinkančios*» mat. Laikraščių leista tik «Šaltinis», «Spindulys» ir «Žemdirbis» Buvo kalbėta, kad šventadieniais susirinkusiems skaitys, bet prižadų išpildymo dar nematyti ir negirdėti. Žiemą ateini į bažnyčią, šalta, užeini kur nors sušilti... Buvom prasimanę rinktis vienoj vietoje ir liuosu laiku skaityti. Bet kas tau pavelys «*prakeiktą skaitymą*» ir čia geri žmonės užgynė.

J. Sakalas.

(«Liet. Ukin.»)

S. Daukanto palikimas. S. Daukantas palika daug kningų ir rankraščių, kurie pasiliko Kiviliuose, jo giminių rankose. Kaip girdėjome iš ištikimų versmių, giminės (Kaunackiai ir kiti) nutarė pavesti visą Daukanto palikimą Liet. Mokslo Draugijai, kuriai viskas žada būti neužilgo išsiųsta.

A. J.

VILNIUS. «*Kvartalniko Litevskio*» redakcija žada iš Peterburgo persikelti Vilniun. Redaktorius Obstas pasisamdė sau Pilies (Zamkovy) skersgatvyje būtą, kuriame kadaisiai yra gyvenęs Adomas Mickevičius. Kambarys, kuriame kaba lenta su parašu: «Čia buvo «Gražina» 1822 m. rašoma» skiriamas redakcijai.

Vilniaus generalgubernatorybė panaikinama. Ministerių taryba patvirtino vidurinių reikalų ministerijos sumanymą, panaikinti Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernatorybę.

Kuningas Bolcevičius. Nuo lietuvių visuomenei žinomo, kuningo Bolcevičiaus, pasisekė Vilniaus dvasiškijos administratoriui kun. Michalkevičiui nuvilkti rūbus. Kiek teko girdėti, paskutiniais laikais kun. Bolcevičius gyveno Krakovoje ir studijavo prigimties mokslus Kokie 10 metų atgal buvo jis pagarsėjęs, kaipo gabus publicistas, ir spausdino savo raštus laikraščiuose «Ognivo» ir «Prawda».

Baudžiavos panaikinimo 50 metų sukaktuvės. Vilniaus mokslo apskričio globėjas, besiremdamas apšvietimo ministerio patarimais, įsakė vidurinių mokyklų ir liaudies mokyklų direktoriams iškilmingai apvaikščioti tą sukaktuvių dieną. Ypatingai įsakyta rūpinties, kad butų pamaldos ir pamokslai cerkvėse. Mokyklų būtai turi būti papuošti vėliavomis ir žolynais; salėse, kur bus keliama sukaktuvių iškilmė, turi visur buti caro Aleksandro II stovyla, arba paveikslas. Pradinėse mokyklose turi būti dalijamos skaitymui kningutės apie baudžiavos panaikinimą, vien iš rusų nacionalistų klubo leidimų parinktos. Kalbos jokios nėra geistinos. Vilniaus mokyklos gaus dar sau skyrium išdirbtą sukaktuvių programą.

A A. Terezos Goesytės (Tereza Goes) atminčiai. Nebėra Terezos! Nebėra uolios darbininkės kultūros dirvoje Kriukių apylinkėje (Šiaulių pav.). «Varpui» gaudžiant pabudusi, ji skubino kelti iš miego-nesusipratimo savo apylinkės tautiečius, mokindama priaugančią kartą ir pati mokindamos Juo tolyn, juo veiklumas jos ėjo didyn, nežiūrint metų naštos, ir laikui bėgant, ji vis lavinos ir jos dvasiškos spėkos plėtojosi. Ji išauklėjo gražų būrį priaugančios kartos ir inkvėpė jai trškimą prie šviesos, ruošdama gabesnius prie mokinimo tolesnių kartų. Ji buvo visiems prieinamas žmogus, su kuriuo darbo ir vargo žmonės dalydavosi savo sielos ir kūno vargais; ji kiekvienam padėdavo žodžiu ir darbu, sušelpdama medžiagiškai pavargusius, nurodydama kiekvienam darbą, arba duodama gerą patarimą, kaip išlipti iš vargų. Ji buvo įžymi scenos veikėja lietuvių vakaruose, daromuose vietinių artistų mėgėjų būrelio, susitvėrusio pagal jos sumanymo — tai buvo gyvas ryšis ir sargas tarp artistų mėgėjų solidariškumo, tarp tų artistų, kurie augštai godojo savo «tatulę»! Ji buvo stropi kovotoja už moterų teises žodžiu ir raštu. Mokslus einanti jaunuomenė *visados* razdavo Medvilionių pastogėje, kur gyveno Tereza Goesytė, meilingą prieglaudą ir medžiagišką sušelpimą. Tai buvo *tikra žemės judintoja,* kuri be paliovos darbuodamos per paskutinius 17 metų tikrai sujudino savo apylinkę iš miego! Užtaigi męs, žemiau pasirašiusieji, norėdami pagerbti velionės atmintį, padarėmė Terezos Goesytės fondui pradžią prie Žiburėlio draugijos, kurios veikliu nariu ji visados buvo, ir dedame kiekvienas sulig savo išgalės, idant nuošimčius iš fondo Terezos Goesytės Žiburėlis sunaudotų savo tikslams. Turime viltį, jog mūsų sumanymas atras pritarimą plačioje visuomenėje:

Adomas ir Ona Sketeriai	25 r.
Skorka	5 „
Jonas Siabas	10 „
P. Daugiala	3 „
J. Tyrkšlevičius	3 „
B. Žiogelis	1 „
Kajetonas Balčiūnas	1 „
Viktor. Graurokienė	117 „
Stanislovas Goesas (Goes) (pažad.)	100 „
A. Rimdžius	1 „
Jonas ir Kazimieras Rožanskai	2 „
Jadvyga Graurokytė	5 „
Bronislava Rožanskaitė	1 r. 50 k.
Brigyta Mastauskienė	2 „
Tamošus Striukas	1 „
Zopija Rimkitė	1 „
Marė Graurokytė	2 „

Iš viso užmokėta 183 r.50 k.

A. Sketeris

Laukuvos parapija Žemaičių vyskupystėje gruodžio 31 d. 1910 m. Žemės dešimtinių visoje parapijoj 12,904, išviso dūšių 6,615, vyrų, einančių išpažinties 2,344, vyrų, neinančių išpažinties 861, moterų, einančių išpažinties 2,528 moterų neinančių išpažinties 882, vyrų, mokančių skaityti 1,349, moterų, mokančių skaityti 2,099, vyrų mokančių rašyti 586, moterų, mokančių rašyti 199, vyrų, rūkančių tabaką 1,109, moterų, rūkančių tabaką 6.

Išėjusių Amerikon prieš 1910 m.:

Vyrų 192, moterų 156.

Pagrįžusių iš Amerikos 1910 m.:

Vyrų 29, moterų 10.

Kariuomenėje tarnauja 18.

Piningų iš Amerikos parsiųsta ir parnešta per 1910 metus į Laukuvos parapiją išviso 29,097 rublius.

Prūsijoje tėra kelets žmonių.

Laukuvos klebonas
Kun. Pranas Bučys.
(«Viltis»)

ŠAKIAI, Naum. pavieto. (Mūsų kor.) *Policijos darbai.* Gruodžio 29 d. Lukšiuose buvo metinė valsčiaus sueiga. Ant sueigos pribuvo žinoma dėlei pridabojimo «tvarkos» iš Šakių ir du žemsargiai: Volkov ir Seinys. Pasibaigus sueigai, apie vakarą kada gerai įsilinksmino minėtieji žemsargiai užsigeidė mergų, ir pas Murausko liuosininkes kokias tai Sidorevičiukes pradėjo laužtis; toms prasišalinus pasipynė Murauskienė, tai jie prie tos ėmė kabinties. Jos vyras M. žinoma stojo už savo pačią į kovą, kuriam pamušė žemsargiai ranką. Ant galo Lukšiuose gyvenantis zemskis Koška kada savo sėbrų šakiečių tokius darbus nepagyrė, tai parsimušę Košką ant žemės gerai šonkaulius aplaužė, kad ant rytojaus prisiėjo šiam iš Šakių daktarą. vežti. Sugijo.

Dabar sausio 4 d. tie patįs žemsargiai pačiuose Šakiuose padarė baisias peštynes ir suvis bereikalo smarkiai sumušė iš Vilkaviškio kaimo Mažeiką. Lukšietis Murauskas, taip-pat ir Mažeika, tuojaus važiavo į Naumiestį, surašė apdukciją, ir padavė viršininkui skundą. Bet viršininkas kaltininkų nenubaudė ir matyti kad laiko jų pusę.

Dabar čia kai-kurie sako, kad reikią kreiptis prie atstovo Bulotos, kad į V.Dūmą įneštų sumanymą idant valdžia paskirtų dar vieną policiją, kuri prižiūrėtų kad žemsargiai nesipeštų, ir tarp ramių žmonių nedarytų tokios betvarkės.

Dailidžiukės Švogeris.

IŠ VISUR.

× Prie Čenstakavos skandalo prisidėjo dar keletas smulkmenų. Susekta, kad «tėvas» Damazas buvo užsakęs tūlam Simanui Wilingeriui padirbdinti antspaudą, su kurio pagalba darė klastuotus vienuolyno raštus. Taip gi patirta, kad po užmušimui savo brolio Vaclavo, «tėvas» Damazas Macocha buvo paėmęs nužūdytojo pasportą. Matyt da ir juomi norėjo kokioje šelmystėje pasinaudot.

Šiaip jau Damazo byla veik užbaigta nagrinėti. Išaikvojimai žmonių piningų, sudėtų vienuolyne, tapo sujungta prie viso skandalo. Visa byla bus perkratinėta Petrakovos apskričio teisme kada rudeniop.

× Iš Ekaterinodaro, arti Kaukazo, rašo, kad viename kaime, ties miestu. Maikop iš žemės gilumų netikėtai ištryško fontanas indomaus skįstimo. Paskiaus pasirodė, kad tai kerosinas. Ant dienos išlekia augštyn apie pusę milijono pudų naftos. — Ištikro, «turtinga Rusija, tik nėra joje tvarkos», kaip sako naujoji rusų patarlė.

× Francūzų laikraštis «Gil Blas» atspausdino sensacijinę žinią, kurią padavė italas publicistas Giaccomo Consalvi, būk popežius Pius X ketinąs apleisti Romą ir perkelti apaštalų sostainę į miestą Lourdes, Francijoje. Ar ta žinia turi rimtus pamatus, sunku pasakyt. Bet francūzų valdžios rateliuose pradėta kalbėti: ar verta įsileisti popežius? Didžiuma tam vienok pritarianti, ir sakoma net, kad valdžia pasiryžusi atiduot popežiui labai didelį palocių Lourdėje. Tikisi mat padaryt iš popežiaus didelį gešeftą.

× Pakraščiais vidužemines jūros, Afrikos pusėje, pakilo gandas, jog apie 13, 000 žydų mirštą badu. Visi tie žydai yra išeiviai iš Europos, daugiausiai iš Rusijos. Apsigyveno jie apie miestą Tripoli. Bet tenai jie negauna sau jokio užsiėmimo. Amerikos konsulas Wood apie tai pranešė Amerikos «Raudonojo Kryžiaus» draugijai, kuri šiąnedėl ir išsiuntė $1000, kad neduoti tiems žydams numirti badu.

× Paryžiuje vėl iškilo anti-semitų (žydų priešų) riaušės. Jie jokiu būdu nenori daleisti teatre «Francais» vaidinti Bernsteino komedijos «Apres Moi» (Piktadėjas), kurioje pajuokia anti-semitus. Vasario 27 d. minia anti-semitų ir klerikalų susirinko teatran ir ant gatvių. Viena partija teatre užsistatė barikadas ložose ir lošimo laiku ėmė leisti į salę feierverkas, taip kad sukėlė triukšmą ir ant 15 minučių pertraukė visą lošimą. Ant gatvių gi kiti pradėjo daužyti teatro prieangį. Kada atvyko raita policija, tai anti-semitai ėmė mėtyti arkliams tarp kojų pagalius ir šluotkočius. Rods daugybę manifestantų areštavo ir šiuo žygiu pasisekė įsiutusią gaują išvaikyti,bet teatro lošimas tapo ant visos savaitės pertrauktas.

× Berline vokiečių policija areštavo 28 metų vaikiną, tepliorystės mokinį — Beneviazą. Jisai keletą sykių buvo užpuolęs ant moterų, su tikslu jas papjauti. Policija mena, kad šitas Beneviazas yra tas-patsai nevidonas, kuris 1909 m. vasario mėn. pradurė vidurius daugumui Berlino moterų ir merginų. Tai buvo pakvaišėlio manijako darbas žūdyti moteris. Policija jieškojo jo dvejus metus be pasisekimo.

× Černigovo gubernatorius Maklakov pats sava balda išleido paliepimą per 24 valandas išvaryti iš gubernijos visus žydus, kurie neturi teisių čia gyvent. 219 žydų šeimynų jau išvyta už gubernijos rubežiaus. Dauguma jų yra vien vargšai, todėl neturėdami, kur pasidėti, susimetė į abazus laukuose ant sniego.

× Australijos respublikos valdžia šiąnedėl apskelbė Melbourne, jog nuo šio laiko nevalia būsią tenai apsigyventi ir vesti pramonę svetimų šalių trustams. Tas nutarimas pirmiausiai duoda kumštį paakin amerikonų mėsos trustui.

× Į lenkų laikraščius rašoma iš Anglijos, kaip rusų valdžia stengiasi platinti rusifikaciją tarpe tėnykščių lenkų išeivių. Londono priemiesty, vadinamam Woolwich, yra 3 rusų šeimynos. Čia retkarčiais atvažiuodavo stačiatikių kuningas (popas) jų vaikus pamokint. Bet dėl 9 vaikų neapsimokėjo važinėt. Todėl rusų konsulis susitarė su popu pritraukti ir čia apsigyvenusius lenkus. Neužilgo tas puikiai jiems pasisekė. Dabar rusų ir lenkų vaikai eina į vieną mokyklą, kurią jie parsamdė nuo anglų valdžios už 11 svarų sterlingų per metus, ir mokina ten poterių, melsties ir giedoti «Bože caria chrani». Ketina jau inkurti ir kningynėlį, kur būsią rods leista ir lenkiškos kningutės, bet su pasarga: «tol'ko bez nikakoj politiki» (tik be jokios politikos). Pirmeiviai Londono lenkai dabar subruzdę tą mokyklą boykotuot ir nuo aprusinimo išgelbėt savo viengenčių vaikus.

Akyva, kaip lenkai tapo privilioti: popas vaikščiodavęs po lenkų grįčias, ir žadėdavęs duoti po 15 šilingų už vaiką, kurį leis į tą mokyklą!

× Paryžiuje yra statomas milžiniškas «Darbininkų Palocius»,ant pavyzdžio, kaip Belgijos darbininkai savo miestuose išsistatė. Čia bus išviso 743 dailių ruimelių, su salėmis susirinkimams, koncertams, etc. Labai pigi kooperativiška valgykla, nakvynės ir gyvenimui kambarėliai.

Mat kaip kitų šalių išmintingi darbininkai stengiasi puikiai savo reikalus aprūpinti. Toli dar mums nuo to!

× Viena Prūsijos sufragistė apskelbė laikraščiuose indomų atsišaukimą į visuomenę, pasirašydama vardan daugybės merginų. J nurodo, kaip Prūsijoje su ku merginoms gyventi; skaičius viršija vyriškiu jos priverstos esą eiti pr sunkių darbų į fabrikus pasilieką neištekėję už v rų. Ant galo dar joms n duoda nei balsavimo teisi

Jeigu ir ant toliaus Pr sų visuomenė neduos mot rims balsavimo teisių, tai š to laiško autorė grumoj štai kuo: Prūsų mergin keliausią į Kanadą, kur ja ni farmeriai jieško tūkstar čiais sau pačių!

× Nesenai buvo surašyt

Krakovos gyventojai. An surinktų statistikos lakšt randasi įvairių juokingų at sakymų. Taip va, ties rub rika, kur buvo mieščionie ma kiekvieno miesčoinie užsiėmimas, stovi vardas ve žėjo, o grečiumai pažymėta «važiuoja ant vieno arklio» Kitame lakšte užrašyta vė «kūdikis», o jo užsiėmima parodyta: «dar žinda». Ka žin kieno, ant klausimo kuom užsiima pati su vai kais, atsakyta: «padeda valgyt.» O vienas gudrus žydelis, pasidavė, kad jo prigimta kalba esanti «kalba katalikiška».

× Užrubežiniai laikraščiai paduoda žinias iš Peterburgo apie iškilusius nesutikimus velionio Levo Tolstojaus šeimynoje. Vienas iš jo sūnų norįs parduoti didelio rašytojo dvarelį — «Jasnaja Poliana» amerikonams kapitalistams už 2 milijonu rublių, — būk net patsai milijonierius Rockefeleris laižąsis apie tą dvarelį; bet kitas Tolstojaus sūnus nenorįs savo tėviškės perleisti svetimiems, todėl visaip norįs inkalbėti rusų valdžiai, kad atpirktų Jasną Polianą. Na, o mylimoji velionio duktė Aleksandra, kuriai pavesta jo raštų visos privilegijos, apskundusi teisman savo motiną, kad sugrąžintų keletą rankraščių, kuriuos Tolstojus dar gyvas būdamas jai indavęs.

Didis buvo Tolstojus. Didi jo filosofija. Norėjo įvykinti visame pasaulyj ramybę. Bet žmonių sugedimas dar toks didelis, kad garbingam seneliui nepasisekė nei į savo namus ramybės įvesti...

× Ant Kaukazo, Tifliso gub. viename kaimely, Urbiat-Ubani, randasi seniausi pasaulyje žmogiška gyvybė. Tai bobukė, vardu Nina Turušašvili — ji turi 167 metus amžiaus. Senutė dar labai gerai atmenanti, kaip pirmą sykį Rusijos armija įsigriovė į šitą kraštą. Pora mėnesių atgal ji buvusi vestuvėse savo pra-pra-anuko!

× Japonijoje, kur viską nuo europiečių skolinasi, atėjo taip gi mada ir pajieškojimų merginos ar vaikino apsivesti Bet japoniečiai viską saviškai perdirba. Jų ir apgarsinimai toli gražiau skamba. Taip va japonų laikraštyje «Karawana Šinbun», einančiame iš Jokohamos, kokia tai iš japonukių skaitsveidžių padavė šitokį apgarsinimą: «Esu jauna daili mergina; tankus, kaip debesis plaukai;

mano pažvelgimas glosto kaip šilkinė gėlėlė; mano antakučiai paviedųs į užtekančią saulę. Ne esu turtinga, bet mano turto užteks ant tiek, iki aš su savo mylimuoju pereisim gyvenimą, linkui brėkštančios aušrinės. — Jeigu surasiu vertą sau vyrą, tai pasidalįsiu su juomi savo manta ir sykiu laimingai gyvensime, taip ilgai, iki rausvo marmuro lentelė neuždengs mūsų kapo».

Kiek čia tai apgarsinime poezijos ir podraug aziatiškai-gudrios vertelgystės! Kelintas gi iš mūsų «sportų» atsilaikytų nekibęs, jei tokią dailią meškerę užmestų per laikraščius kokia Marė iš Brooklyno ar Philadelphijos!....

POLITIŠKOS ŽINIOS.

RUSIJA.

Jau biskį pirmiaus buvo apskelbta, iš kokių partijų ir frakcijų susideda Valstybės Dūma. Tos žinios bet gi dar buvo nepilnos. Dabar Dūmos komisariato anketa perstato galutiną suskaitą, kuri šiaip parodo. Dūmoje atstovai šiaip pasiskirsto: 120 spalininkų, 93 nacionalistai (tautininkai), 55 patįs dešinieji, 50 konstitucijinių demokratų (kadetų), 40 pirmeivių, 15 socialdemokratų, 14 darbiečių (trudovikų),14 bepartijinių,11 dešiniųjų spalininkų, 11 «lenkų rato», 9 mohametonų (nuo Kaukazijos), 7 *lietuvių* ir rusinų rato.— Per tris pirmesnes trečiosios Dūmos sesijas partijose įvyko šiokia-tokia permaina. Taip va, spalininkai neteko 23 sąnarių-atstovų, socialistai 4, kadetai 3 ir darbiečiai 1. Pasidaugino pirmeivių grupa 6-šiais sąnariais,bepartijiniai 6, dešinieji 5, nacionalistai 1.

Peterburgan susivažiavo visos Rusijos dvarponiai-atgaleiviai. Jie išdirbo sumanymą Dūmai, kad po visą Rusiją butų uždrausta žydams užimti kokią-nors valdišką vietą, nes žydai esą sėjikais «laisvamanybės» ir revoliucijoniškų minčių. Nuo to sumanymo neišsisuka ir tie žydai, kurie jau buvo priėmę pravoslaviją.— Kaip paprastai, žydų ėdikai labai baisiai jau ir užsimoja.

Dūma pradėjo vidužiemini posėdį. Kairėsios frakcijos tuojaus ir pakišo ne labai skanų valdžiai užklausimą: kodėl policija taip pradėjo persekioti fabrikų darbininkų sąjungas. Taip va pačiame Peterburge dėlei tų sąjungų net keletas didžiausių fabrikų policijos uždaryta. Kitas vėlei svarbus įnešta užklausimas: ką valdžia mano padarvti su iškasimu Peterburgo mieste kanalų ir išvalymu vandens. Juk dabar Peterburgas, tegul ir sostapilė, bet užtai jis yra visai Rusijai ligų perekšle-lizdu. Pagerinime jame sanitariškų sąlygų reikės apie 200 milijonų rublių. Kadangi miesto valdžioje yra žmonės, kaip Rusijoje paprasta, su taip ilgais pirštais. kad tie milijonai greitai išnyktų ir vanduo butų purvinas kaip buvo, todėl išvalymu iš Peterburgo vandens mikrobų reikia užsiimti net jau visos valstybės Dūmai.

Į Peterburgą rašo, jog Mandžurijoje ir po visus Chinus džuma nei kiek nesimažina, bet didinasi. Didinasi ant tiek, kad mieste Pei-Chuan-Lin kasdieną miršta po 1000 žmonių! Tai baisi skaitlinė. Paskui epidemiją seka badas ir razbainikų plėšimai. Tūlose vietose kareiviai atsisakė valdžių klausyti, ir eina sykiu su plėšikais. Padėjimas toks rūstus. kad iš Kirino ir Bodunes, Mandžurijoje, svetimų šalų konsuliai pakuojasi daiktus ir rengiasi bėgt iščia.

Maskvoje 35 universiteto profesoriai atsistatydino iš vietos dėlto, jog valdžia prašalino gerą žmogų — rektorių Manuilovą. Dėl profesorių streiko valdžia uždarė laikinai ir patį universitetą.

Valdžia reikalauja, kad V. Dūma užgirtų $60,000,000 statymui keturių naujų šarvuočių. Jie turėtų būti jau gatavi 1915 m. ir trįs iš jų vadintųsi: «Sevastopol» «Gangut», ir «Poltava». Bet iškur imt tuos milijonus?

Nuo Kaukazo praneša apie siaučiančius sniegus ir pustymus bei vėtras. Sniegas užnešė visus gelžkelius ir miestai Tiflisas bei Batumas tapo atskirti nuo civilizuotojo svieto, kadangi sustojo visi gelžkeliai ir sugedo telegrafai. Labai ilgą ims laiką iki gelžkelius atkas. Tokie-pat sniegynai perėjo visą rytinę Aziją ir Europą, net iki Galicijos.

FRANCIJA.

Šią savaitę francūzų respublika pergyveno sunkų krizį. Ministrų pirmininkas Briand rezignavo iš vietos, o su juomi sykiu ir kiti ministeriai atsisakė. Pairo ministerija ir išmušė iš kelio valdžios vežimą. Paprastai tokie atsitikimai sukelia didelį judėjimą visuose sluogsniuose, nes visų partijų ir visos šalies politikai klotis paeina nuo naujos ministerijos Kas bus tie nauji ministeriai?— laužė sau galvas francūzai. Šiuo žygiu francūzams šis krizis lengvai perėjo. Energiškas prezidentas Fallieres veikiai parinko čielą eilę veikėjų kuriems ir atidavė ministerių portfelius. Dvylika naujų ministrų ineina naujon mnisterijon ir kitatiek sekretorių. Neišskaitysim čia jų vardų, gana bus paminėti, kad Briand'o vietą užima advokatas Antoine Ernest Monis. Prezidentas išrinkęs tokią ministeriją, kuri patiktų abiems rūmams: ir senatų ir deputatų Prieš Briand'ą labai ėjo socialistai, ir dėlto traukėsi nuolatiniai parliamente vaidai.O visa Briand kaltė buvo tame, kad jis išstojo iš kraštutinių socialistų abazo, o griebėsi rimtų ir lėtų reformų Užtai socialistai jam nenorėjo atleisti ir išboykotavo. Tačiaus sakoma, kad ir dabar Briand'o politika taps palaikyta.

Labai neužganėdintas popežiaus Vatikanas iš naujos francūzų ministerijos; Romoje klerikalai dabar kalba ir rašo, jogei «Francijoje įvyks žiaurųs persekiojimai bažnyčios ir demagogijos triumfas.» Dabar popežiaus kanceliarija net gailisi, kad nepalaikiusi Briand'o ministerijos. Bet jau po laikui. Nauji ministeriai esą visi šalininkai garsaus «bedievio» Combes.

PERZVALGA.

× **Transportavo lietuvį „expropriatorių".** «Draugo» 12 N, rašo A. R. iš Baltimore, Md., kad vasario 10 d. ištenai tapo užsodintas ant laivo «Branderburg» tūlas Jonas Antanaitis (lietuvis) ir išsiųstas į Rusiją. Esąs tai jaunas, 23 metų vyrukas. Jisai pereitų metų lapkričio 16 d. buk atėjęs pas vietinį kun. Juozą Lietuvninką ir reikalavęs net $2,000 piningų. Todėl jį Amerikos valdžia išdavusi Rusijos valdžiai, kaipo expropriatorių.

× **Naujas laikraštis «Šviesa».** «Žvaigždėje» (N 9) pasigarsina kun. P Saurusaitis iš Waterburio, jog neužilgo išeisiąs pirmas numeris bertaininio žurnalo «Šviesa», kuris būsiąs organu katalikiškų draugijų ir talpjsiąs moksliškus straipsnius. Leidėju ir redaktorium busiąs patsai kun. P. Siaurusaitis. Kaina prenumeratos būsianti $1 metams. Adresas: 36 James st. Waterbury, Conn (Kun Siaurusaitis jau antrą laikraštį leis: nuo 1899—1900, per dvejus metus leido savaitinį «Bažnyčios Tarnas».)

× **Pasimirė kun. P. Abromaitis.** p. A. B. Strimaitis mums praneša telegrama, jog vasario 28 d. Minersvillėje pasimirė žinomas ir seniausias Amerikos lietuvių išeivystėje kuningas, Petras Abromaitis. Šią-pat savaitę radom ir «Žvaigždėje» tą-patį pranešimą ir jo trumpą biografiją, kurią, kaipo daugeliui lietuvių pažįstamo veikėjo kitoje vietoje atspauzdiname ištisai.- (Ten rods besutinka mirties data su p. Strimaičio,— padėta, jog kun. A. mirė 27 d. vasario).

× **Philadelphiečiai dėl immigrantų.** «Žvaigž.» N9, Philadelphios kun. J. Kaulakis praneša, jog ant 12 d. kovo vietinės draugystės rengia visuomenišką susirinkimą, su tikslu — susiorganizuoti šelpimui ateivių ir susitarti, kokiu būdu juos galima šelpti. Čia einasi apie tuos ateivius, kurie atplaukia iš Lietuvos į Philadelphios prieplauką ir inkiša tuojaus kailį besąžiniškams «agentams». (Apie tuos «agentus» jau buvo plačiai mūsų laikraščiuose rašyta. Buvo atsitikimai, kad jie net pasikėsindavo ateives merginas išgėdinti . .).

× **Ar gi tai butų kun. Šlamas?** Pereitame numery męs perspausdinome žinutę iš «L. Ū.», kad apie Griškabudį (Suv. g.) policija suėmusi kokį ten Kauno gub. gyventoją, Antaną Šleimį, kuris pirmiaus buvęs kuningu ir gyvenęs Anglijoje ir Amerikoje, bet dabar jau pirkęs žemę, pametęs kuningystę ir turįs pačią, kuri «net nebepirmoji esanti». Mums praneša tautietis J. Mar., kuris buvo pereitą vasarą parvažiavęs į Lietuvą, kad tasai Šleimys, esąs tas-patsai kuningas Boleslavas Šlamas, kuris Anglijoje ir Amerikoje savo laiku buvo pagarsėjęs; vėliaus Brooklyne gyveno kaipo svietiškas žmogus po pseudonimu «Vytautas», ir ant galo pabėgo į Kanadą

× **Ne be koksai buvo kotas, bet ir nuo to paties smunka.** «Keleivis» jau išrišė visus: religijos, tautos, socializmo, eselizmo, etc. klausimus. Dabar užsiėmė literatūros kritika ir mokyklų klausimu. Greit išriš ir šitą, nes užteks pasiglėmžti kokį-vieną kitą straipsnį iš svetimų laikraščių, prilipinti savo iškeptą blyną, ir — atlikta. Kritikuoja vyras ir niekina p. Gabrio geografijos vadovėlį. Tačiaus, tai ne sava kritika, tik expropriuota iš «Mokyklos». «Mokykloje», žinoma, randasi sandarbininkų, kurie pažįsta mokyklų reikalus, todėl gali nurodyti, ko p. Gabrio vadovėlyje trūko. Savo vietoje ta kritika gal kiek-nors ir verta. Bet jeigu šis vadovėlis persunkus vaikams mokyklose, tai jis labai prasivers paaugusiems žmonėms darbininkams, ypač amerikiečiams. Kokia juoda idėa privertė «Keleivį» diskredituoti ir niekinti šitą vadovėlį prieš savo skaitytojus,, kuriuos sakosi «šviečias»? Ar jis turi jau geresnį vadovėlį pagaminęs? Ar tai toksai «Keleivio» apšvietimas, kad niekinti raštus, beveik ištraukti juos mūsų žmonėms iš rankų, vien dėlto, kad jie yra parašyti p. Gabrio? Juk ir taip mūsų žmonėms sunku koki kninga inkalbėti!

Vykitės, vykitės, vyručiai «tikrųjų rusų» organą «Russkoje Znamia», kuris lygiai, kaip ir «Keleivis» mokslo vadovėlius nesykį priskyrė prie kramoliškų raštų ir patarė valdžiai atiminėti žmonėms iš rankų! Jeigu kada įvyktų toksai «socializmas», kaip skelbia «Keleivis» tai beabejonės žmonėms butų uždrausta viskas skaityti, kaip tik «Keleivis» . . .

× **Laikraštis «Žiburys** «Viltis» N 11 praneša, jog su sausio mėnesiu Seinuose pasirodęs 1 N laikraščio «Žiburys», kuris būsiąs laikraščiu-organu «Žiburio» draugijos.

× **Susivienijmas Lietuviškų Pašalpinių Draugysčių Amerikoje** džiaugiasi, kad einąs drūtyn. Tik laukiama, kada bus užbaigta dirbt įstatymus, be kurių sunku gyvuot. Išdan ineita nuo pradžios $28, išleista $19.15. Lieka tur to $8.85.

× **«Laisvė»**, naujas garsinantis save laikraštis iš So. Bostono; esąs rengiamas leisti «Keleivio» zecerių: Neviackų, Naudziaus, Valadkos, o rėdysiąs A. Antonovas.

× **Dar apie «Trimitą».** p. A. Žymontas, naujasis «Kovos» administratorius praneša, kad visuomenės kaštais leistoji dainų kningutė «Trimitas» jau esanti gatava. Ji guli Tilžėje. Bet esanti padaryta gaidose stambi klaida. Taigi iki «Trimitas» Amerikoj atsiras, dar daug galės vandens nubėgti. Negreit pas mus dirbasi!

× **Prasideda vieša išpažintis.** Kuningų laikraščiui «Draugui» labai patiko «Lietuvos» antrojo redaktoriaus, p. Jurgelionio, išpažintis, kurioje šis šiaip pasisako: «negaliu priklausyti jokiai partijai: nei socialistams, nei lasvamanams, nei katalikams, nei kokiems kitiems». Šita išpažintis labai graži. Nuo jos pradeda gyvenimą visi dideli žmonės. Kodėl negalėtų ir pas mus jų atsirasti? Tad nedyvai, kad «Draugas», po tokios išpažinties ir užsimanė sau p. Jurgelionį konfiskuoti. Pirmiausiai nedrąsiai palinki, kad su p. Jurgelioniu atsiaiktų tokie stebūklai, kaip va su atsivertimu prie Dievo šv. Pauliaus, šv. Augustino Bourget'o, Huysmans'o, Strinbergo ir kitų, tai yra p. J. nors ir niekur negalės prigulėti, tai maž galėtų nors kataliku būt. O paskui saldžiai, saldžiai«Draugas» p. J. iškelia į «viršpartijinį» (kaip sakoma: «viršžmogį»), ir jau patsai prieš p. Jurgelionį išsispaviedoja, kad «Draugas» taippat nei esąs klerikališkas nei veidmainys.

Ar čia rimtų žmonių rimta kalba, ar smailus vienas kito pasijuokimas? Jeigu pasijuokimas, tai čia daugiau yra prigautas p. Jurgelionis

× **Apsergėjo «Keleivį» nuo melagystės.** Skaitytojams jau žinoma, kad Bostono «Keleivis» buvo užėjęs sau bėdą — gi kun. Krasnickas prikibo prie «K.» už apšmeižimą kuningėlio vardo. Tai buvo dar pabaigoj pereitų metų. Padavė teisman ir teismas uždėjęs po $25 kaip »Keleivio» redaktoriui p. Michelsonui, taip ir leidėjui, p. Gegužiui užsimokėti į teismą, kaipo lėšas. Žinoma, bausmė nedidelė, bet «Keleivis» nenorėjo prisipažinti. kad tapo pabaustas. Todėl «Draugas» (13 N) rado reikalingu patalpinti savo špaltose tiesiog oficiališką, teismo sekretoriaus paliūdijimą, kuris parodo, kad «Keleivis» už kun. Krasnicką visgi nubaustas.

Nei čia butų ko juokties nei verkti. Bet šį teismą paminėti visgi reikia, kaipo perspėjimą tūliems mūsų laikraščiams, kurie pavirto į jovalinę ir be valdžios pribaudimo nemoka žmoniškai užsilaikyti.

IŠ AMERIKOS

Negras gavo baltojo urėdą. Prezidentas Taftas paskyrė vyriausiuoju prokuroro vietininku juodą žmogų, Williamą H. Lewis, iš Bostono. Pirmas da šios valstijos historijoje atsitikimas, kad negras ineitų į tokią augštą vietą.

Slavai kelia riaušes prieš vendidžiūną. Pribuvęs Amerikon Vengrijos didžiūnas ir politikos veikėjas, gr. Apponyi, visur pasitinka sau priešus iš slavų pusės. Taip, New Yorko slavai buvo jam surengę kačių muziką, Chicagoje nuvažiavus vėl slavai pasitiko ir švilpė sutikdami ant gatvių. Į Cleveland nuvažiavus, kažin kas Apponyi'ui prisiuntė dėžutę žemvuogių, kaipo dovaną. Bet šis neveltui yra garsus politikierius — jis dovaną tuojaus atidavė pačiam pirmajam policmanui, kuris ištirs: ar ne buvo slavų prisiųsta užnuodytos uogos.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

BROOKLYN, N. Y.

Vasario 6 d. Tautiškam name 101-103 Grand str. atsibuvo konferencija Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, šaukiama 126 kuopos iš New York. Dalyvavo iš Elizabeth 2 kuopos, taipgi kuopos iš Paterson, N. J., Staten Island, N. J. Jersey City, N. J., Hoboken, N. J., Yonkers, N. J. ir Brooklyn'o 213-ta kuopa. Buvo kalbėta daug įvairių dalykų, ypač apie centro valdybą; bet daugiausiai apie dabartinę suirutę; nutarta mokėti iki seimui pagal **naują konstituciją**, taipo gi ir konstitucij pripažinta tik iki seimui, o jeigu 26 seimas nepataisys konstitucijos ir nesuvaržys sauvalės Centro valdybos, tuomet suvisai atsisakyti nuo Susivienijimo. Taip gi nutarta susižinoti su Conn. valstijos buvusios konferencijos valdyba ir Mass. valdyba, ir vienbalsiai protestavo visi delegati už tuos suspenduotus, kurie yra užsimokėję, ir nutarė ant seimo reikalauti jų sugrąžinimo.

Konferentas.

GARDNER, MASS.

Šitas miestelis yra nemažas, bet labai išsklidę gyventojai, kurių yra apie 14.000. Čia gyvena žmonės visokių tautų, tarpe tų ir lietuvių yra gana pusėtinas būrelis. Bet apšvietime stovi žemai. Daugumas mūsų brolių negali suprasti, kam platus pasaulis, kam jis turi tiek daug raštų. Mūsiškiai mano, kad raštų visai nereikia. Taip gi savo vaikelius laiko tamsybėje. Pas daugumą nerasi jokios svietiškos kningelės nei laikraščio. Liuosą laiką praleidžia ant visokių pliauškimų. Kaip kada net biauru klausyties. Pliauškia, nepaiso, ar butų maži vaikai ar moterįs, ar merginos,— visvien. Bet jau ir moterįs su merginomis visai nesigėdi, o kai-kurios ir vyrus viršina. Taip gi ir rudį traukia pusėtinai O namai kai-kurių, tai net baisu ineiti, turi nosį užsiimti,— baisus nešvarumas stubose; vaikai apskretę, nuplyšę. Pas daugumą lietuvių nėra jokio supratimo apie hygienišką užsilaikymą. Ypač žiemos metu langų niekados neatidaro per visą žiemą, kad ir drapanas skalbia, vis uždaryti. Aš negaliu suprasti, kaip tokiame name gali žmogus gyventi. Man taikėsi nakvoti pas vieną čionykščių lietuvių, tai bemaž neužtroškau,— per visą naktį nei akių nesudėjau. Man rodos butų daug geriau, kad mūsų «susipratėliai» ir socialistai, užuot rėkauti ant valdžių, pradėtų rengti prelekcijas apie žmogaus sveikatai reikalingus dalykus, o ne barškinti kaip su lazda per statinę tvorą. Jau kiek buvo rengiama prakalbos, o vienok jokios naudos iš tų prakalbų nematyt ir nebus, ba ir patįs prakalbų rengėjai nepameta tų blogų ydų; tai ką norėti iš kitų, kad sektų paskui kalbėtojų nurodymus, kad tie patįs «progresistai» vaikščioja surūgę, akis užsipylę!

Tarpe čionykščių lietuvių yra prasiplatinęs pardavinėjimas svaiginančių gėrimų slaptai. Yra net 17 slaptų smūklių. Kaip teko patirti, daugumas yra vietinių draugysčių nariais, bet draugystės savo nariams nieko nesako. Butų gerai, kad tokie slapti smūklininkai paliautų platinę girtuoklystę, jei nenori, kad butų per laikraščius apgarsinti . . . Perka nuodus už 90 c., o paima 6—7 dolerius. Gėdą daro visiems lietuviams akyse svetimtaučių.

12 d. vasario Draugystės D. L. K V. susirinkime tapo likviduota 156 kuopa S. L. A. Mat centro valdyba sugrąžino sausio bertainine mokestį, kuri buvo sumokėta pagal senosios konstitucijos. Kažin, ar beliks 5—6 nariai, kurie mokės pagal naująją konstituciją.

J. Detektivas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Vasario 16 d. buvo prakalbos, parengtos per darbininkų uniją Šv. Petro ir Povilo salėje. Tikslas prakalbų — sukviesti visus neprigulinčius į uniją, kad pristotų prie unijos. Kalbėjo anglai ir lietuviai. Manoma, kad streikų nebus, abidvi pusės susitaikįs.

Miesto taryba nupirko keletą desėtkų akrų žemės užvedimui naujų parkų. Vieną parką užves taip vadinamam 6-tam warde, kur apgyventa yra daugiausiai hollandiečių ir lietuvių. Tokiu būdu ir arti lietuvių kolonijos bus parkas ir vieta, kur praleisti laiką.

«Vienybės Lietuvninkų» skaitytojai labai nudžiugo, gavę jubilėjinį numerį. ir išleistojams yra dėkingi už geras dovanas. Bet kuningui V. Matulaičiui labai nepatiko jubilėjinis «V. L.» numeris (turbūt nuo ko gavo pasiskolinti: patsai neskaito), ir nedėlioje 19 d. vasario bažnyčioje iš sakyklos iškeikė «Vien. Liet.» ir «Keleivį». Liepė tik «gerus» skaityti raštus, bet kokius, nenurodė. Žmonės iš jo kalbos tik nusijuokia, ir išėję iš bažnyčios sako: kaip kuningas mums nedavė piningų ant užsirašymo laikraščių, taip tegul ir nesirūpina kokius męs skaitom. Męs lengvai atskiriam grūdus nuo pelų.

Antras dalykas,— juk valdžios yra užginta boykotuoti laikraščius. O kun. Matulaitis minėtiems laikraščiams skelbia boykotą. Ir jeigu į teismą kas apskųstų, stipriai jis butų nubaustas užtai.

Draugystė Lietuvos Sūnų paaukavo $10 vietiniam gyventojui sergančiam, Gelumbauskiui, kuris su mažais vaikais yra vargingame padėjime.

J. Garnupis.

BROOKLYN, N. Y.

Atsišaukimas iš konferencijos sujungtų vietinių lietuviškų draugijų Kaip jau yra žinoma gerbiamosioms draugijoms ir pavieniams vientaučiams, kad buvo užkviesta tūlos draugijos per laiškus, ir taip-pat buvo užkvietimas per «Vienybę Lietuvninkų» (N3) į tam tikrą konferenciją. Ta konferencija buvo šaukiama su tikslu — apkalbėti, kaip turėsime apvaikščioti 1-mąją gegužio, tą mūsų didžiausią darbininkų šventę. Bet kažin dėl kokios tai priežasties taip mažai žmonės atjaučia, kad iš keturesdešimts suviršum draugysčių vos tik prisiuntė iš 12-kos savo delegatus, kurioms verta ištarti ačiu.

Gerbiami skaitytojai! Klausimas, kuomi jaučiasi save tos draugijos, kad nedalyvauja ir nenori prisidėt? Ar nejaugi tos draugijos yra kapitalistiškos, ir neatjaučia širdyse jokio judėjimo? Gal atjaučia ir gal mažadaug supranta, bet tie draugai tur-būt mano, kad tai maža nauda išto. Taigi, jeigu atsiranda tokių žmonių, kurie da neišbudę iš saldaus miego, tai malonėkit kiti juos pabudint, parodydami jų gyvenimo paveikslą. O kada pamatys, jog yra nuskriaustas ir nužemintas per kapitalistus, tąsyk tur-būt susijudįs jo širdis, tąsyk gal drąsiai stos ant kojų ir tik tasyk šauks vienyties, paduodams viens kitam ranką. Ir pamatysit, draugai, į kelis metus pasididįs darbininkų organizacijos, pakils kultūra ir pasigerįs darbininkų būvis. Mažiau tąsyk atsiras tų vadinamų skebsų (streiklaužių), kurie nematydami patįs savęs, o kitiems lenda už akių ir traukia paskutinį kąsni duonos iš rankų, savo broliams.

Taigi, užbaigdami tą, vardan šios konferencijos, užkviečiame visas kitas draugijas; kurios da nedalyvavo ikšiolei, tai malonėkit nors dabar išrinkti delegatus ir prisiųsti ant 24 d. kovo 8 val. vakare po No. 101—103 Grand st.

Bet malonėkite išrinkti tokius delegatus, kurie apsiima ir tą darbą atlieka, o ne tokius, kurie apsiima tik tąsyk, kaip renka, o paskui pamiršta.

Konfer. Pirm. **V. Šibanauskas,**
Sekretorius **B. Žukauskas.**
Kasierius **J. Augunas.**

NEW BRITAIN CONN.

New Britaino lietuviai vis po biskį darbuojasi: tai prakalbas parengia, tai teatrą, ir vis išsiranda, kad galima šį-tą svarbesnio išgirsti bei pamatyti.

26 d. vasario Apšvietos Draugystė perstatė du veikalu: «Velnias ne Boba» ir «Išgama». Kaip girdėt, tokį ilgą laiką aktoriai mokinosi, vienok pirmą veikalą labai silpnai sulošė; nors žodžius ir mokėjo, bet nekurie labai povaliai kalbėjo, kad nieko negalima buvo girdėt, o antra — ir be nudavimų. Antrą veikalą sulošė gerai, tik Burdulienė, kaipo praloto ir Marės motina, išrodė per jauna buti motina. Tarpuose perstatymo buvo sudainuota keletas dainelių. Dainavo trįs merginos: Povilaičiutė, Kazlauskiutė ir Krikštanavičiutė, pritariant ant piano Tutliutei. Užtai merginas galima pagirti, nes gerai pagiedojo. Taipgi buvo ir deklamacijos. Deklamavo Kazlauskiutė ir Leimonas, o Alksninis nupasakojo keletą juokelių; tik kalbėjo labai augštais žodžiais, kad nevisi galėjo suprast, ką tai reiškia.

Bet visgi lietuvius už tai galima pagirti, kad šiek-tiek pradeda darbuotis, o ypač merginos, nes jas ir motinos už tai nekartą nubaudžia, kad neitų ir niekur nedalyvautų, nes sako: į bedieves gali išvirsti; už tad joms yra sunkiau šį-tą išmokti; jeigu da motinos paragintų savo dukteris prie to, tai męs ne tiek gerų darbų iš jų galėtum tikėtis.

Publikos prisirinko dikčiai; galima sakyti, kad da pirmą kartą ant perstatymo toks skaitlius suėjo. Bet už tai galima ištarti ačiu vietiniam klebonui, nes jisai bažnyčioje per pamokslą paragino žmones, kad eitų visi ant minėto perstatymo.

Turiu čionai už pereigą paminėti, kad mūsų šio miesto lietuviai labai myli lankyties į smūkles; atliekamas valandas nuo darbo praleidžia smūklėse, net ir mūsų pirmeiviai neaplenkia tos linksmos vietelės. Tankiai atsitinka, kad smūklininkas už kokį nors prasižengimą ir botagu užteikia per nugarą svečiams, ir mesdamas laukan nulaužia koją ar ranką; bet tas vis būna gerai; pasveikęs vėl neša savo kailį ir uždirbtą skatiką, ir vėl nusižeminęs meldžia stiklo alaus.

Tas-pats ir su mūsų moterėlėmis darosi, nors jos ne tiek girtuokliauja; bet tas biaurus papratimas vis dar neišnyksta — apkalbėjimas viena kitos; jeigu mato katra moterų yra laisvesnių pažiurų, tai nuog tos lenkiasi ant gatvės, kad nesusitikti, nes tai esą nuodėmė; arba pamato katra svietiškiau apsirengusi, jei da kepurė ant galvos tiesiai stovi,— na, tai jau gana: aš, sako, bagotesnė, o po madai nesirengiu; mat mįslija, kad anglike kas pavadįs.— Ne, męs anglikėmis nenorim būt, bet prie jų galim prisitaikyt; nereikia būt bagotesnei nei biednesnei; galim už tą-pat skatiką pritinkančiau apsivilkt, ir vieton kepurę laikyt ant pakaušio ar ant šono, tai galima tiesiai nešioti. Patarčiau moterėlėms daugiau šįtą suprasti ir gerą nuo blogo atskirti, nes jau laikas ir mums būti žmonėmis.

Šiam mieste, kaip daug lietuvių gyvena, tai ir vestuvių būna gana tankiai; dauguma tokių vestuvių atsibūna svetainėse; sukviečia viso miesto gyventojus; neįstabu, kad tik lietuvius, bet da ir svetimtaučius. Suėjus žmonėms svetainėn paskirtą dieną, tuoj ant durių pastato policistą su buože, idant tas dabotų žmones, kaip raguotus, idant vienas kita neperskriostų, ba lietuviai patįs savim nemoka valdytis.

Toliaus kas matosi? Bačkos alaus ir bonkos degtinės ir t.t. O kas ten per dieną matosi, tai neverta nei minėti; kaip paprastai girdėtis įvairiausios dainos ir pliauškimai, žodžiu sakant, visko galima išgirsti. Suaugusiam ir protaujančiam žmogui tas pasirodo labai šlykštu; bet tiems mažiems vaikams, kuriuos tėvai susiveda, kiek gi tie visko išmoksta nuo savo auklėtojų! Ar gi iš tokių kūdikių užaugus galima ko gero tikėtis? Toliaus į vakarą daro dovanas; bet kaip? Aš mįsliju, kad ne vieną iš ten esančių nustebina toks netikęs paprotis, kad šiuo laiku civilizuoti žmonės dar taip daro. Kožnas bei vienas, kuris dovanoja kiek, tai deda į torielką ir būtinai turi ją sumušti; o žinoma, torielką sumušt tai ir ranka nelieka sveika; ne vieno krumpliai krauju paplūsta; tokiu būdu torielkų primuša baisią krūvą. Klausimas, kokia gi nauda iš to būna? Ar gi negalima būtų apsieiti be mušimo torielkų; juk geriau jas sveikas palikti, tai jaunavedžiams visam gyvenimui jų užtektų.

Bet ką gi tie svetimtaučiai gali mįslyti, matydami tokį lietuvių apsiėjimą? Tiesa, jie juokiasi pilvus susiėmę; bet išėję iš tokių vestuvių, ne mįslyju, kad jie mus už protaujančius žmones laikytų. Klausimas: kokią gi naudą atneša žmonėms tokios vestuvės? Manyčiau, kad jaunavedžiai pasitiki, jog žmonės pasigėrę daug sudovanos, iš ko apmokės visus iškaščius ir da jiems atliks; bet daug kartų teko girdėti, kad da savo turi pridėt kokį šimtą dolerių ir daugiau. Tai tau ir nauda! Iš tų sunkiai uždirbtų piningų pasinaudoja tik bravoras, mėsininkas ir kartais policija.

Vieton tokių vestuvių, argi negalima butų tykiai apsieiti, be tų gėrimų, ūžimų. Ir be to žmonės žinos, kas apsivedė. O pasilinksmint jaunuomenei tik būna užtektinai. Yra draugysčių baliai, kur gali atsišokt, taip gi būna prakalbos, teatrai, iš ko galim turėti didesnę naudą, kaip seni taip ir jauni.

Gaspadinė.

CHICAGO, ILL.

Pereitais ir šiais metais Chicagos lietuviai vis kaskart turi progą susipažinti arčiaus su svetimtaučiais, ne tik su amerikiečiais-anglais, bet ir su kitų tautų žmonėmis: vokiečiais, norvegais, japonais, chinais. Tai yra visgi naujas apsireiškimas, kad męs, lietuviai, kaipo **užmirštoji tauta,** dar gyvuojame, dirbam, krutame visur ir, galima pasigirti, perviršiname kitų stambesnių tautų žmones kultūroje, pažangoje. Pernai ypač lietuviai turėjo gerą progą susipažinti su amerikiečiais ir kitų tautų žmonėmis 4 d. liepos, kur «Birutės» draugija pasirodė pirmoje vietoje su dainomis. Šiemet gi, artinanties 22 d. vasario, buvo rengiamas didelis apvaikščiojimas paminėjimui Vašingtono gimimo dienos. Lietuviai taip gi buvo kviečiami kaip su prakalbomis (a la Balutis ir Kasputis), dainomis ir muzika («Birutės» draug.); bet taip kaip 22-oji d. buvo darbo diena, tai kviečiamoji «Birutės» draugija atsisakė. Bet užtat ji ingavo pagarbą nuo svetimtaučių, ypač jaunuomenės keturiomis dienomis prieš Vašingtono dieną, t. y. 18 d. vasario garsioje Chicagos universiteto salėje (57 st. ir Lexington ave.) per kosmopolitiškojo klubo vakarą.

Mat tan vakaran per tarpininkystę žinomos Chicagoje veikėjos p-lės M. E. McDowell, tapo pakviesta «Birutės» draugijos sąnariai su dainomis. Programas buvo platus ir gan įvairus.: retai ir didžiuose miesto teatruose taip parengiamas. Visi rodė ką galėjo ir mokėjo, ypač daug atidžios į publiką atkreipė šokantis chinas su kardu, jam iš šalies giedant kitas chinas. Taip gi indomu buvo klausyties, kaip chinas dainavo (sako tai esanti ištrauka iš operos) apie 15 minučių; visokių ten melodijų yra: ir paprasto. ir cypimo, ir bliovimo, ir giedojimo yt gaidys ir t. p. Labjausiai gi atsižymėjo «Birutės» choras su savo vedėju p. Petrausku. Pirm vakaro buvo paduota mums laikas savo programo išpildymui tik 8 minutės (visiems kitiems tik keturios), bet atėjus lietuvių eilei užėmė apie 20—25 min. Choras visą vakarą sėdėjęs ant estrados (vien tik «Birutės» choras) pasikėlė. Prasiskleidė ir kurtina. Choras, išpradžių, dar nedrąsiai užtraukė «Motuš motuše». Nustojus dainuoti publika gausiai plojo delnais ir tuomi choristams suteikė daugiaus drąsos ir taip padainavo iš eilės dar 5 dainas, būtent: «Saulelė raudona», «Noriu miego», «Oi matula ma» ir «Jievą». Po dainų, kurtinai nusileidus, publika be saiko plojo ir norėjo dar daugiaus išgirsti. Tada birutininkai pasirodę pašoko «Suktinį» ir «Noriu miego».

Po vakarui, 20 d. vas. Kosmopolitiškasis Klubas prisiuntė p. Petrauskui ir «Birutės» sąnariams laišką dėkodami visiems už dalyvavimą ir suteikimą progos išgirsti lietuvių daineles. Mini, kad tokias skardžias ir malonias daineles jie pirmu kartu teišgirdę ir didžiai jiems patikę. Už tat gi atsilyginimui jie prižadėjo iš savo pusės ir gi dalyvauti lietuvių tarpe, t. y. «Birutės» draugijoje, kada jinai rengs vakarą ir juos užprašys. Reikia pažymėti, kad tas Klubas tesusideda vien tik iš universiteto profesorių, augštųjų mokyklų studentų ir tam panašios augštesnės taip sakant, «ponijos».

19 d. vas. «Birutės» draugija taipgi dalyvavo 36 kuopos S. L. A. parengtame vakare South Side Turner salėje. Jos artistai sulošė L. Giros išverstąjį veikalėlį «Tai politika». Veikalėlis yra gan juokingas, o labiausiai tuomi žymus, kad ir nurodyta veikimo vieta — miestas Chicago. Artistai savo roles atliko nepergeriausiai. Gal tam kenkė scenos netobūlumas ir mažumas, o ypač «Politikoje» reikalinga scena turėti didoka ir bėginėjimams durįs bent kelios.

Po lošimui p. Petrauskui akompanuojant pagiedota kvartetas iš «Rigoleto» (lietuviškai). Giedojo p. K. Kasputis, p-lė O. Balšaičiūtė, p. M. Jakševičiūtė-Janišauskienė ir p. M. Dūdas. Tas žmonėms labjausiai ir patiko. Toliaus dar p-nia Janušauskienė padainavo Petrausko kompozicijas: «Kur mėnulis teka» ir «Balladą». Tarp kitų įžymesnių dalykų verta dar paminėti p. Vaitekūno pasakytą monologą «Žiovulys» (Čechovo — išverstas Dr. Griniaus), bet p. V-nas daug tan monologan indėjo «savo» primindamas tūlas vietas, būtent: Teat. dr-stę Sim. Daukanto (minimoji draugija pirm keletos dienų buvo stačiusi scenoje «Pilėnų kuningaikštį») ir M. Juodžio prelekcijas (apie šio pastarojo žmogaus veikimą «V.L.» skaitytojams pranešiu vėliaus), kur galima tikrai išmokti žiovanti; tas labjausiai žmonėms ir patiko.

Potam pasirodė «Birutės» choras. Sudainavo a) Ko liūdi putinėli, b) Parsivedžiau merguželę, c) Šių nakcely, d) Suktinį, e) Noriu miego ir porą dar kitų, kurių vardus nepažymėjau.

Aplamai vakaras buvo gražus, linksmas. Be svaiginančių gėrimų nors neapsieita, bet girtų nebesimatė. Tiek tam kart iš Chicagos lietuvių gyvenimo.

Žilis.

TAMAQUA, PA.

Ant galo pasisekė kuningams Dargiui su Pautienium atkalbinti žmones nuo kuningo Urbono.

Dabar lietuviai čionais turi parsitraukti kun. Duricką iš Mahanoy City, kuris pirmiau gyveno Shenandoah'ry. Kol kas nutarė kuningui mokėti $30 mėnesyj. Lietuviai turi jau nusisamdę salę, kur jiems kun. Durickas laiko pamaldas. Už salę moka 20 dol. ant mėnesio.

Dar negalima pasakyti, kokia čionai bus parapija. Visi parapijonai dabar moka po $1 užlaikymui kuningo ir salės.

Parapijos laikytame susirinkime 4 d. vasario, ir mokant mėnesines, vienas vaikinas paklausė: kokia bus parapija, ir ant ko tie piningai yra dedami? Kun. Durickas tik tiek pasakė, kad jis priklauso prie arcivyskupo Ryan (dabar pasimirusio), iš Philadelphios, ir yra po jo valdžia. Parapijos prezidentas dadurė, kad šita parapija yra Romos katalikų, vardu Šv. Petro ir Povilo.

Taigi išrodo, kad Tamaqua's lietuviai tvėrime parapijos žengia ant to paties kelio, kuriuomi nuėjo Shenandorio, Mahanojaus, ir kitų miestų lietuviai. Daugelis dėlei tos priežasties atsisako prie parapijos prigulėti, nežiūrint ant to, kad tie kurie prie parapijos priguli, tvirtina, jog bažnyčia jokiu būdu nebus ant vyskupo užrašyta. Kaip rodosi kun. Durickas norės idant bažnyčia butų po vyskupo valdžia. Parapijos prezidentas taip gi yra intariamas ėjimu su kuningu išvien; dėlto, kaip girdėti, parapijonai ateinančiame susirinkime ketina prezidentą prašalinti, o į jo vietą išrinkti kitą, kuris bus ištikimas parapijonams.

X.

SO. BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių J. V. Draugiško Klubo atsibuvusiame posėdyj, 1 d. kovo, tapo apsvarstyti šie dalykai. 1) Išrinktas naujas komitetas — šios ypatos: pirmininkas p. J. Passon; vice-pirmininkas p. Fr. Benulis; sekretorius protokolų p. B. L. Vaičekauskas, pasiliko ant antros tarnystės; sekretorius finansų p. J. T. Szežo, pasiliko ant ilgesnio laiko; išdininkas p. A. Maliauskas, ir pasiliko ant ilgesnio laiko. 2) Nutarė: greitame laike sutverti dainininkų chorą. Chore dalyvaus vyrai ir merginos; mokintojui bus mokama už lekcijas, iš klubo išdo. 3.) Nutarė: ateinančiame balandžio mėnesyje surengti prakalbas, paminėjimui **50-metinių sukaktuvių panaikinimo baudžiavos Lietuvoje. Bus pakviesti geri kalbėtojai,** kurie paaiškįs tautiečiams baudžiavų historiją Lietuvoje, kaip mūsų tėvai ir protėviai nešė sunkų jungą Lietuvos ponų...

Sekr. **Juozapas T. Szežo.**

New Yorko žinios.

— Šiomis dienomis užsibaigė garsinga byla, kuri tęsėsi...35 metus, — tai byla garsaus išradėjo T. Edisono, kuris apskundęs buvo telegrafų kompaniją —Atlantic ir Pacific Telegraph Co,. už netiesotą naudojomąsi patentuotu Edisono išradimu. Edisonas prakišo, nes šios valstijos teismai atsisakė, kad nebeturį valdžios išduoti nuosprendį ant taip užsivilkusios bylos. Nusibodus jieškoti teisybės, turbut, ir Edisonas nebesiskųs vėl

— Buvusi lenkų ateivių prieglauda New Yorke, garsusis šv. Juozapo Namas susilaukė netikėtos liktinės. Uždarius jį valdžiai, pasirodė, kad patsai tas namas paskendęs skoloje net iki $50.000, už kurius nebėra iš ko ir kam mokėti procentus. Užveizėtojai nutarė atiduot visą namą vienuollėms (zokoninkėms) Feliciankoms, bet tos jokiu būdu nenori tos «dovanos» imti, — nors priežodis ir sako, kad «dovanotam arkliui į dantis nežiūri». Ką su tuom namu padarys, nežinia. Jeigu jį ir parduotų, tai niekas neduotų $50,000, jei bent tas, kuriam piningai kišenėje «pasiuto». —Taip jau nelemtai šita kuningėlių įstaiga nusmuko...

Vietines žinios.

— Central Brooklyno lietuviai socialistai pradėjo rengti paskaitėles. Pirmoji tokių atsibuvo 21 d. vasario, p. Millerio salėje, 27 Hudson ave. Skaitė p. J. Sinkus, tėmoje «Susipraskim». Ant nelaimės publikos tesusirinkę... 8 žmonės.

— Operette «Kaminakrėtis ir malūninkas» galutinai nutarta Brooklyne pastatyti ant scenos 22 d. balandžio, pirmą subatą po velykų. Prie to dabar skubinai ir rupestingai rengiasi lošėjai ir chorai, nes mat paskui neužilgo turės ir kitą operą, regis «Birutę» pastatyt. Chorus mokina dainų ir šokimų p. Ks Strumskis, ketvergų vakarais McCaddin salėje ant Berry str.

— Vasario 23 d., ant kampo Berry str. ir N. 4-tos Jono Mažeikos šuva sudraskė drabužius Antaninos Dailidžiukės. Ant jos laimės užėjo vyriškis, kuris mergaitę atgynė; kad ne jis, tai butų mažu ir kojas apgraužęs. — Šunįs reikėtų laikyt po priežiura, kas juosius turi.

— Vasario 21 d. p. Draugelio salėje buvo Liaudies Mokyklos referatas. Skaitė p. P. Bukšnaitis iš geografijos, būtent «Apie Europą». Geografija pati per save nors ir sausas yra mokslas, vienok visgi žmonės labai užsiinteresavo. Reikia pažymėt, kad iš aprašomosios geografijos Brooklyne dar niekad paskaitų nebuvo. O jos labai reikalingos. Ir gražiai sutaisytos, išlėto, su pavyzdžiais, perskaitytos, jos atneš didelę naudą.— Tolesnės vakarėlio dalįs buvo: 1) p. K. Kriaučiūnas dainavo solo: «Tykiai, tykiai Nemunėlis teka» ir 2) p-lė Lino-

(Žiur. ant 8 pusl.)

KAZYS PUIDA.

Žemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

(Tąsa.)

Ir kuomet vaidintuvė pasileidžia tan svajojimų-troškimų šokin, kuomet tveria ir stato naujus kaimo gyvenimo pamatus — jos jau suvaldyti nebegalima, nepripažįsta ji jokių kliūčių, savo laisvėje nori būti laisva, nore nesuvaržyta...

Bet gyvas gyvenimas stato vieną klausimą ir reikalauja atsakymo, prisispyręs veržte veržia iš krūtinės gelmės neramybės verpetus, žadina aną abejojimo vabalėlį. Ir rankos, minčių vedamos, bėga prie tėvo popierų, jieško jose į tą paklausą atsakymo, sau ramybės.

Pilname popierų stalčiuje visko yra, tiktai nėra to, ko jis taip godžiai jieško. Pageltę įvairių dokumentų pluoštai, įvairių žmonių laiškai, svetimų rankų rašiniai — tiktai tėvo rankos lyg čia nė nebūta.

Ir krinta popieros lakštai vienas po kito stalčiun, sukelia mažą dulkių debesėlį ir ilsis savo nevertės mėšlyne. Ranka nenoromis, eilės nelaukdama, traukia iš senų vekselių ryšelio pageltusį popieros gabalėlį ir akįs godžiai smeigias į jį. Ir štai atsiranda gyvas negyvo žmogaus balsas:

— ...Kas svetur laimės jieškoti nenorėjo; kas tėvų šalyje jaunybės jėgoms dirvos prašės; kas troškimais giliais savo norą stiprino ir kas ne vien tik savo naudą gaudė — tas tik mokės tėvų žemėje naudingu žmogumi būti...

...Ką nė badas, nė bausmės, nė grūmojimai nestengė iščia išvaryti; kas nė tėvų palaiminimo nebijojo nustoti per meilę dėl tėvų žemės — tas sunkiausioje kovoje ištvers, iš savo darbo tako neatsitrauks.

...Kaip ąžuols įleis šaknis ton žemėn, apkabįs ją galingu liūdinčios meilės glėbiu ir bus jis ir ji — vienas žmogus, vienas troškimas, vienas tikslas. Toks žmogus stengs ir mokės sutverti sutartį su žeme, su ta visų gyvių motina...

...Ilgėsio-troškimo grūdas ne by kokį vaisių pagimdo:— aukso varpos ant sidabro liemens gintaro grūdus išduoda...

...Ir jeigu kas norėtų stoti pradėton mano gyvenimo vagon, jeigu kas to žemės sklypo nemylėtų tokia didžia meile — tas tebėgie iščia, teeinie sau kitur kitokios, ne mūsų visų dienų žemelės, laimės jieškoti...

...Valios savo niekuomet nepaliksiu aiškiai «valdiškai» ištartos, palieku vieną mano troškimą:

...Vaikai tenesivaidinie dėl tos žemės sklypo, nes tik vienam ji tekti gali, jeigu tarp jų atsirastų nors-vienas jos vertas...

...Aš tariu: Jurgis ją taip sopulingai pamylėjo...

Toliau nėvienos raidės.

Jurgis Ogintas karščiuojančiomis akimis įkibo į tą popiergalį, kraujas verpetais metėsi galvon, sunkiu kamuoliu nudardėjo krūtinėn ir ten sušalo. Šalti šiurpuliai spruko po visą kūną ir šaltomis lygsvaros vilnimis apliejo įsisiūbavusias smegenis.

Dabar viskas aišku, dabar jis visus tėvo pasielgimus suprato ir atjautė. Tėvas, matyti, žinojo, kas su tokiais karštuoliais daryti reikia. Ir Jurgis juto, kaip tėvas tyčiomis anuomet šiurkščiai atsiliepė žemės «vėjavaikiui» palikti nemanąs. Viskas pas jį turėjo savo tikslą.

Ir jautė aiškiai, kaip tėvas mintimis kaitino ildeginį, kaip įkaitintu ildeginiu krapštė, varte sūnaus žemės ilgėsį-troškima... Norėjo, kad sūnaus ilgėsis-troškimas nesusviltų kaip šiaudų sauja, bet kad kaskartą smarkiau kaitintų sąžinę, erzintų ilgėsį, skatintų troškimą... Tėvas norėjo kad tas sūnaus jausmas pasiektų savo aukštybę, kad pats savyje perdegtų ir kietu, yt titnagas, akmeniu nudardėtų amžinų jausmų erdvėn ir išten, yt feniksas iš-po pelenų, amžinai žibėtų...

Dabar atsivėrė platus negyvo žmogaus sumanymų sukurys. Bet nabašninko valia-troškimas išsipildė, sūnaus giliausias ilgėsis-svajojimas išgirdo tėvo svajojimo aidą ir įsidėjo ją savo krūtinėn, kaipo šviesą-kibirkštį, kaipo žvaigždę-kelrodę naujiems darbams. Iš praeities dulkių, iš senų apdulkėjusių popierų ryšulio prabilo nabašninkas galingu balsu ir įdavė ne valią, ne įsakymą, ne paliepimą, bet priminė vaikams, kad jauniausias jų brolis «*taip sopulingai pamylėjo*» tą tėvų žemės sklypą...

Blaivės apsiniaukęs dangus, sunkios, slogios debesįs-mintįs skirstės, plaukė praeities pražūtin ir draikės po jąs, kaip ankstybą rytą draikos vėjo blaškomi šlapių pievų ūkai...

Meškučių kaimas susidėjo iš šešių didelių ūkininkų. Tarytum patsai likimas rūpinos Meškučių ūkininkais: visi buvo jauni, inteligentiški vaikinai, visi rūpinos paskutines mokslo žinias praktiškam darbui sunaudoti.

Ogintas, jauniausias ūkininkas, bet inteligentiškiausias, iš pačios savo ūkininkavimo pradžios rūpinos patraukti draugus ir kaimynus prie savo sumanymų. Svajojimų gadynė praėjo, reikėjo praktiško darbo imties. Ant pirmojo Jurgio pakvietimo atvyko visi, išskyrus «plecininkus», kurie nors ir buvo kviesti, tečiaus kaž-kodėl neatvyko.

Sumanymų buvo gauja, juo labiau, kad anais svajojimų metais buvo jų prisisvajojęs kiek nė nereikia. Tečiaus svarbiausiu šios dienos klausimu buvo pienininkystė. Ogintas ilgai kalbėjos su kaimynais, ilgai išrodinėjo visą naudą tos prekybos, padavė statistiškas žinias iš kitų pienininkystės draugijų. Didelio priešinimos iš jaunųjų nesutiko, visiškai atžagariai, jaunieji pilnai ir karštai pritarė. Bet tarpe jaunųjų buvo vienas senosios rųšies žmogus, turtingiausias kaimo ūkininkas, Jonas Batutis, tas atsiliepė:

— O iškur pinigų gausite tam sumanymui?

Iškur?— užklausė Antanas Simonas, artymiausias Jurgio kaimynas, mokslo draugas.— O gi kaimynas kam rengiesi paviljoną statyti, sau ar kitiems.

Antanas buvo lėto būdo, ką dirbdavo, viską išpradžių šimtą kartų apsvarstydavo ir niekuomet jokiam geram ar naudingam sumanymui nesipriešindavo. Dar kareiviaudamas sustatė visą ūkio atmainų pleną ir, sugrįžęs iš kareivijos, tuoj sulyg to pleno pradėjo dirbti.

— Na, žinoma, kad sau,— atsakė Batutis.

— Tai kokia čia gali būti paklausa! — nusistebėjo Antanas.— Sau statome paviljoną, tai ir savais pinigais.

— Aš jų, mat, neturiu liuosų ir prisidėti negaliu,— paniurusiu balsu pridūrė Batutis.

— Bet susimildamas, kaimyne,— pašoko Ogintas,— juk ne kiek reikia. Šeši esame, tuo tarpu užteks po šimtą rublių paviljonui pastatyti. Štai Jonas turi miško, Antanas ir gi, medžių triobai pirkti nereikės, tik darbininkai apmokėti. Ilgainiui sugrąžįsime jiedviem už mišką.

— Aš ir dešimtį metų palauksiu,— sumurmėjo Antanas.— Bendras reikalas bendromis jėgomis reikia aprūpinti.

— Neduosiu miško paviljonui, savo reikalui, tai parduosiu jį žydams,— pridūrė Jonas Martišius.—O naudą iš jo ar šiaip, ar taip bus...

— Te, kas čia kalbėti! Pagyvenkite, kiek aš gyvenau, tuomet atsinorės jums visokių pienų ir visų galų...— Nekantriai užbaigė Batutis ir atsikėlęs ėmė sveikinties.

— Kur kaimynas skubini?— užsipuolė Ogintas.— Palauk valandėlę, arbatos išgersime, pakalbėsime, gal dar sumanysite, gal paaiškės jums mūsų reikalas ir prisidėsite priemųs.

— Neprisidėsiu!— stačiai atrėmė Batutis.— Už skystimėlį ačiu, bulvienė skanesnė.

Atsisveikino su visais ir išėjo.

Ogintas iš seniai pažinojo atkaklų Batučio būdą ir kuone tikėjos kviezdamas jį, kad jis neprisidės, bet nepakviesti negalėjo, tikėjosi kaimo turtuolį pertikrįsęs ir sąjungon įtraukęs.

— Ot meška, nė žabalu iš migio neiškrapštysi!— pajuokė kaimyną Mikas Pečkaitis.

— Na, tas šiandien prisiles!— primetė Juozas Vaidelys.— Jis visuomet po ginčų su kuo-nors eina kirmino užlieti.

— Bala jo nemato!— flegmatiškai

(T. b.)

ATMOSFERA.

Visiems yra žinoma, kad atmosfera (arba oras), kuri turi apsiautusi mūsų žemės skritulį, podraug su šiluma, yra tvėrėja visokios gyvybės, kokia tiktai randasi ant žemės arba kitų kūnų, kur tik atmosfera esti. Be atmosferos jokia gyvybė negali apsireikšti kaip danguj taip ir ant žemės; nes ji, kaip žemiau pamatysime, suteikia kiekvienai skirtingai rūšei (veislei) tinkamą medžiagą. Taip va, atmosfera duoda žvėrimis, paukščiams ir žmonėms gazą, vadinamą degiu, be kurio nei vienos minutės negalėtume džiaugtis saulės spindėjimu; augmenims duoda anglerugštį ir azotą (azotas, su pagalba mikroorganizmų, yra įsiurbiamas sustiprinimui kaip kurių augmenų); žuvims gi duoda vandenį (žuvis ir be oro negali gyvent). Visos šitos esybės randasi viename kūne,—atmosferoje, kurią vieni gyvūnai aikvoja, o antri vėl ją pripildo į tokią proporciją, idant visiems vėl užtektų — padalinant ko kas reikalauja ir perimant nuo tų, kurie perpilnai turi.

Vienok užtenka kalbėjus apie atmosferos sunaudojimą, nes pirmiau pridera pažvelgti: iško paci atmosfera susitveria kokioje proporcijoje ji randasi savo gaivaluose ir kaip tas galima ištirti.

Beveik tik nuo antrosios pusės aštuonioliktojo šimtmečio tapo patirta, kad atmosfera yra sudėliota iš daugumos įvairių esybių; pirmiaus chemikai samprotavo, jog atmosfera yra savistovis gaivalas (elementas). Mat sunku buvo ištirti, nes tuomet chemikai dar neturėjo tobulų aparatų nei atsakančio metodo arba būdo, kaip reikia tirti.

Atmosfera yra tai gazų mišinys, kuris turi apsiautęs mūsų žemės kamuolį; mokslinčiai sako, kad ir aukštybėse esantįs dangaus kūnai, kaip-kurie yra taip jau apsiausti tokia-pat atmosfera, kurią męs paprastai vadiname oru. Senieji chemikai vartojo žodį «oras» tankiaus negu dabartiniai; sakydavo: degus oras, alkalinis oras, deflogiškas óras ir t. p.

Oras susideda iš mišinio gazų, iš kurių du oro gazai skaitosi pamatiniais, nes jų ore randasi didžiausioje kiekybėje; tie gazai yra--degis (oxygenas) ir **azotas** (nitrogenas). Yra ir kitų gazų, bet jie tik po nedaugelį ore įsimaišę. Degis yra svarbiausiu ir būtiniausiu oro gazu, kadangi jis naudojamas visų kvėpuojančių gyvūnų. Francūzų chemikas Lavoisier (apie 1770—2) pirmasis tikrai ištyrė, kad degis yra atmosferos gazų mišinyje, nors anglas Robert Boyle ir kiti dar pirma jo buvo jau panašiai darodę. Kuomet šitas faktas tapo apskelbtas, kad degis ir azotas yra svarbiausi oro tvėrėjai, tuojaus buvo pradėta daryti įvairius nagrinėjimus, kad surasti, kokia proporcija arba dalis degio randasi ore. Anglų mokslininko Priestley nagrinėjimų metoda pasirodė užvis geriau atsakanti, kuri rėmėsi ant šio fakto, jog kuomet oras yra sumaišomas su esmenybe iš azoto ir degio (nitric oxide), šitas jungiasi su oro degiu ir tveria durpinės spalvos garus, kurie vandenyje ištirpsta. Sumažėjimas sąjamos (dydžio) ir parodo proporciją degio iš abelno mišinio, kuris, žinoma, taip-pat būna paimtas atsvėrus. Šita metoda atnešė nevienodas išdavas (rezultatus) iš tyrinėjimo oro, paimto įvairiose vietose ir įvairum metų laiku. Čia jau ir pakilo klausimas: kodėl nevienodi išdavai (rezultatai)? Ir tapo pripažinta, kad gerumas oro priklauso nuo apstumos degio, ineinančio į orą. Prasidėjo gazų išmieravimas; iš to paeina ir žodis **eudiometry**, reiškiantis **mierą oro gerumo** (sužinot jame gazų kiekybę). Anglas Cavendish, atpenč, tikrino, kad nėra skirtumo išdavuose (rezultatuose), kuriuos jis gavęs savo bandymais, nors ir jisai darė bandymus paimdamas oro prabas taip-pat iš įvairių vietų bei skirtingo metų laiko.

Nežiūrint į tai, per daugelį mėginimų visgi buvo prieita prie to, kad, nors atmosfera ir atrodo esanti vienoda, tačiaus galima patirti, kad gazų kiekybė ore visgi nevienoda, ypač nevienokios randasi degio dalįs ore, kuris paimtas skirtingais metų laikais ir įvairiose vietose. Prabos buvo surinktos iš visų dalių žemės kamuolio: kaip nuo vidurio jurių, taip ir kalnų aukštybės, iš tyrų laukų ir vietų tirštai apsėstų žmonėmis; vidutiniškai pasirodo nevienodumas degio proporcijos tarpe 20.99 ir 20.86 dalių. Anglų mokslinčius, Angus Smith prirodė, kad miglos laiku, degis kartais miesto apygardėse nupuola iki 20.82 dalių. Didelėse žmonių miniose, paveizdan —teatruose, patirta sumažėjimas degio net iki 20.28 dalių, kuomet kasyklose randama dar mažiau, nes tiktai, abelnai imant, 20.26 dalįs.

Vidutinė degio sąjama ore yra dalių	20.96
Vidutine azoto sąjama ore yra dalių	79.04
	100.00

Kiek turi svarumo degis ir azotas, esantįs ore, tą patyrė francūzų chemikas Dumas ir Boussingault metuose 1841. Jų metoda sekanti: paimtą orą į stiklinę triubukę pirmiausiai atskiria nuo drėgnumo ir angliadario (carbon dioxide), kur jau žinoma voga metalinio vario randasi, paskui kaitina iki raudonumo. Degis jungiasi su variu, kuris paskui sveriamas, kuomet azotas susirenka į tuščią bonką, kurią nebesunku pasverti su tilpusiais gazais ir tuščią (aparatas liekasi neaprašytas, nes tai per daug butų darbo).

Abelnai imant iš daugybės experimentų, oro pirmutinių gazų svarumo suma yra šitokia:

degio	dalįs	23
azoto	dalįs	77
		100

Aparatai, kuriais mieruojamas oras yra įvairųs; naujausios mados aparatai yra labiaus tobulesni, bet vis ant tų pačių principų stovi, ant kurių ir seniejie buvo pastatyti.

Apart degio ir azoto oran ineina ir kiti elementai, gazo ar garo pavidale: vandens garas, angliarūgštis, argonas, vandendaris, amonija, ozonas ir azotinė rūgštis. Išimant vandens garus, šitos esybės randasi suvis mažose proporcijose, ir kaip kurių sąjama (dydis) žymiai nevienodai stovi. Ypač atmainingas yra vandens garas, kuris priklauso nuo temperatūros intekmės, nuo skirtingo oro ir tt. Abelnai imant normališkoje atmosferos 1000-tyje dalių turi būti sekančiai:

Azoto	dalių	769.5000
Degio	„	206.5940
Vandens garų	„	14.0000
Argono	„	9.3700
Angliarūgšties	„	0.3360
Vandendario	„	0.1900
Amonijos	„	0.0080
Ozono	„	0.0015
Azotinės rugšties	„	0.0005
		1000.0000

Dar yra keturi elementai iš argono grupos, kurie randasi ore, kaip ve: helium, neon, krypton ir xenon; kurių sąjama yra 0.012 dalių į 1000.

Vandens garas. Šita esybė, kaipo didžiausioje proporcijoje esanti ore,po azoto ir d egio, taipgi turi didelę svarbą palaikyme visokios rūšies gyvybių. Nors turime saulės šviesą ir orą, bet jei ore nebutų vandens, vistiek gyvastis mūsų tuojaus apleistų numis.

Pagal skirtingus laipsnius temperatūros ir įmirkimas oro mainosi. Vienas kubiškas metras oro ra įmirkęs su vandeniu pagal temperatūrą šiaip:

Kuomet temperatūra 0o = 4.871 gramų vandens.
„ „ 10o = 9.362 „ „
„ „ 20o = 17.157 „ „
„ „ 30 = 30.095 „ „
(Gramas lyginasi = 15.432 granų).

Kada oras įmirksta drėgnumu, sakysim, ėsant temperatūrai 20o, ir pradeda atvėsti eidamas iki 10o, tada susirinkusis vanduo viršaus 9.362 gramų, ampa sunkum ir, nebegalėdamas ore iškyboti, apleidžia jį iškrisdamas pavidale miglos arba lietaus. Ta temperatūra, dėlei kurios oras pradeda nebepakelti vandens ir priverčia jį save apleisti drėgnumos pavidale, vadinasi **rasos laipsnis.** Kritimas rasos iš oro, per sumažėjimą temperatūros, yra kasdien mūsų patėmijamas. Stiklinė pripilta lediniu vandeniu tuojaus apsitraukia iš viršaus su rasa, kaip tik oras aplinkui jos atvėsta. Kuomet metų laikas greitai keičiasi iš šalto į šiltą, tuojaus žymiai vanduo ore apsunksta, sutirštėja ir renkasi ant šaltų sienų. Tą męs nesykį metėme pavasario laiku, kaip nurasoja sienos. Dėl panašios priežasties, po sauloleidžiui, šiluma iš žemių pradeda garuoti, paikdama žemę šaltesne už orą, oro temperatūra sumąžta ir pradeda kristi vandens garas rasos pavidale.

Visa kiekybė (suma) vandens gazų, esamų ore ar drėgnumo ore, yra mieruojama per meteorologus, su pagalba taip vadinamu **drėgnas ir sausas termometras.**

J. J. Smailis.

Valparaiso, Ind.

KAS TIE MASONAI?

(Pagal P. Konradi.)

Yra įvairiausios masonų systemos. Vienok jos visos didesniame ar mažesniame laipsnyje veda savo pradžią iš seniausių laikų. Čionai privesime mažiausiai vulgarišką (prasčiausią) legendą apie masonų įsikūrimą.

— Kada biblijinio Adomo pasibaigė bausmės laikas, — taip sako legenda — jis jau buvo nebeturėjęs pirmutinio tyrumo savo prote. Dievas gi pagaliaus susimylėjo ir suteikė šviesos spindulį, kuris nušvietė pragaišintąjį rojų ir apšvietė žmogų, begyvenantį ant žemės savo ištrėmime. Kartais iš nuodėmingos tamsos išeidavo tamsybės angelai (velniai), ir tada jau dieviškas spindulis dėl Adomo užgęsdavo. Vienok perilgą šito spindulio spėka pergalėjo viską ir apdovanojo žmogaus sielą augštesniu supratimu, apie kurį paprastas žmogaus protas

negalėjo turėt jokios nuovokos. Ilgainiui, legenda sako, tas šviesos spindulis daėjo ligi nekurių apie kurį paprastai protas negalėjo turėti jokios nuovokos. Tas šviesos spindulis daėjo ligi nekurių žydiškų patriarchų, kaip va — Nojaus ir pagaliaus, Juozapo (skaityk Bibliją). Juozapas dievnamyje Memfese, indėjo deimantinę lentelę, ant kurios buvo užrašyti pamatai augštesniųjų paslapčių, kurias galėjo suprast tik išrinktieji žmonės, ingiję augštesnį apsišvietimą. Tokiu būdu šitas mistiškas (slaptingas) mokslas buvo naudojamas pas visus Egypto magus, skaitliuje kurių vėliau atsirado ir žydas Maižis (Maižiešius), kurį magai išmokino «visų Egypto gudrybių». Apie 3840 metus prieš Kristaus gimimą paslaptįs šito mokslo buvo žinomos ir Essejams (žydų čystatninkų zokoninkams, įsikūrusiems prieš Kristų už 150 m.).

Jų išdraikyta symbolistika galutinai surinko, sutvarkė ir perkeitė į systemą žydų karalius Salamonas. Kaip žinoma, pabudavojimui garsingojo Jeruzalės dievnamio buvo surinkta apie 130,000 mūrininkų iš įvairių tautų. Salamonas tuos mūrininkus padalino į tris skyrius arba laipsnius: 1) meisteris, 2) padėjėjas, ir 3) mokinys. Ženklai ir žodžiai (parol) vartojami augštesnio skyriaus nebuvo žinomi žemesniemsiams skyriams. Todėl padėjėjas nežinojo symbolo meisterio, o mokinys — symbolo padėjėjo. Mokinių «žodžiu» (sargažodis, parol) buvo «Joakim», padėjėjų — «Vooz», meisterių — «Jehova». Vyriausis dievnamio budavotojas— Adonimaras, Egypto gudruolių mokinys ypatingai platino magiškojo mokslo dogmatiką.

Vieną kartą trįs mokiniai: Fanor, Amru ir Mathusail užsigeidė išgauti iš Andonimaro meisterio sargažodį. Dalykas buvo mat tame, kad kiekvienas dirbantis prie dievnamio, gaudamas algą, turėdavo ausin pasakinėt vyriausiam budavotojui savo laipsnio ar skyriaus sargažodį, ir sulyg to gaudavo užmokestį. Suprantama, kad užvis geriausia buvo pasakyt meisterio sargažodis. Vakare , jie pasislėpė dievnamyje. Aplinkui buvo didelė tykuma. Kaip ir visada, Adonimaras, atėjo apžiūrėtų statomojo budinko; jis inėjo per duris nuo vakarų pusės. Pas pietines duris jį sutiko Mathusaila, kuris pareikalavo, kad pasakytų meisterio sargažodį; bet Adonimarui atsisakius jį išduoti, kirto jam su kūju. Adonimaras, nelaimės ir baimės apimtas, bėgo prie šiaurinių durių, čionai Fanoras jį sustabdė ir gi su tuo patim siekiu ir, inpykintas tuomi, kad atsisakė pasakyt meisterio sargažodį, sudavė jam su laužtuvu. Adonimaras dabar bėgo jieškot išsigelbėjimo per rytines duris. Bėgdamas tarpe begalinės daugybės stulpų ir kolonadų, jisai spėjo įmesti į darbininkų šulinį auksinį trikampį, ant kurio buvo išpjautas paslaptingas «Jehovos» vardas, kad tik jis nepatektų į rankas nemeisterių žmonių. Pas rytines duris jį laukė mirtis iš Amru rankos, kuris persmeigė jį cirkeliu. Užmušėjai pabėgo, nusinešdami savo aukos kūną, kurį ir užrausė žemėsna. Už 24 dienų meisteriai surado Adonimaro pakavotą lavoną. Neradę prie jo trikampio, įsitikino, kad Adonimaras buvo užmuštas piktadėjų, kurie norėjo atsižinoti meisterio sargažodį; todėl jie nutarė tą žodį perkeisti kitu, kuris bus pirmiausia ištartas. Paskui buvo išimtas iš žemės vyriausio budavotojaus kūnas ir vienas iš meisterių ištarė: «Makbenat», kas reiškia: «kūnas skiriasi nuo kaulų». Tas žodis ir buvo ateityje paimtas už meisterių sargažodį. Užmušėjai pabėgimo laiku pražuvo. Tada tai ir buvo įsteigta mūrininkų (masonų) organizacija; ją valdyti paėmė 27 meisteriai, kurie būdavo ant ilgai išrenkami. Mūrininkų apeigos daugiausiai susidėjo iš symbolių ir legendos apie užmušimą Adonimaro.

Masonai tvirtina, kad misterijos *) senovės Ellados **) yra tik mūrininkystės arba masonerijos tąsa. Laike imperatorių viešpatavimo Romoje buvo ištisos mūrininkų kolegijos arba «sodalijos», kurios turėjo nuosavę ir atskirą tvarką; pas juos buvo savotiškos apeigos ir iškilmės, kurias jie švęsdavo ypatingu būdu, paskirtame tam tyčia name. Trečiame metašimtyje po Kristaus gimimui, masonai persekiojami už krikščionybę bėgo iš Romos į Angliją, ir tenai tarpe vietinių amatninkų susirado daug sau pasekėjų. Po truputį metašimčių tisumoj čionai susibudavojo drūta mistiškoji brolija, kurios narius vienijo tyrai-doriškas principas: už blogą geru atmokėt. Pasekėjais būdavo žmonės įvairiausių tikybų ir tautų. Anglijoje pirmiausia susiharmonizavo išlaukinė ir vidurinė masonų organizacija (maconnerie, masonry, Freimaurerei). Dėlei šito Anglija skaitosi krikščioniškų masonų vyge, o angliškoji masonų systema — pačia seniausia ir tyriausia. Prie Adelstono (924—940 m.) smarkus kilimas architektūros patraukė Anglijon daugybes mūrininkų ir būdavotojų iš visų Europos kraštų (Turkijos, Italijos, Ispanijos, Graikijos). Karaliaus brolis Edvinas, stojos prišakyje didelės masomeisterio arba mistro vardą suteikė jos nariams ranų korporacijos ir, 926 metuose, turėdamas didžiojo įsytą statutą. Pradžioje XII metašimčio septyni gudruoliai užsiėmė paslaptingu išsimokinimu ir darbais, tūlame urve netoli Basros. Štai jų keistai skambanti vardai: Jsa, Josua, Makemac, Ephrem, Simelon, Megadon ir Kepha-Bardelasis. 1130 m. bažnytinių kareivių ordeno (zokono) magistras, Hugode-Paganisas, kartu su savo brolija rado tuos senelius urve, apšviestame kokia tai nepaprasta šviesa ir juos perkalbėjo persikelti į Jeruzalę, kur jie ir persikėlę tęsė savo darbą po apsauga bažnytinės brolijos. Nuo jų tai ir pasiėmė mistiškąjį mokslą «bažnytiniai kareiviai» (templioriai). 1307 m. penkioliktasis perdėtinis «bažnytinių kareivių», Petras Bononskis buvo įmestas kalėjiman, apkaltintas eretikystėje, bedievystėje ir nedorume. Brolija išsisklaidė po visą Europą. Petrui Bononskiui taipgi pasisekė pabėgti iš kalėjimo. Pribuvęs į Scotlandiją jis, pasinaudojo artumu masoniškų idėų su templioriais, ir vėl atbudavojo savo ordeną. Susijungęs su savo sanbroliais, Avmontu ir Garrisu, jis, kad išvengti persekiojimų, priėmė ordeną ne templiorių, bet masonų (liberi muratorii). Jis taippat, kaipir Škotlandijos masonai, savo ordeno narius padalino į tris laipsnius. Kiti gi, pabėgę templioriai rado sau prieglaudą Švedijoje ir pasidarė įsteigėjais seniausios švediškos frank-masonų organizacijos. *)

Visiems yra žinoma, kad dėl pažinimo vienas kito, masonai turi daugelį ženklų. Vietos jų susirinkimų vaidinasi «ložomis», po tuo vardu reikia suprasti ir tuos masonus, kurie ten priklauso. Visos ložos, tos ar kitos šalies, priklauso prie vienos vyresnėsios ložos, kuri vadinasi «provincionališka», tai yra valdo visas provincijoj esančias ložas. Kartais tokios valdančios ložos buva vadinamos direktoriškomis, centrališkomis ar ložomis-motinomis. Jei kas nori įstoti į kokią nors ložą, jį pirmiaus gerai ištiria, paskui prisiekdina pildyti visus masonų įstatymus ir laikyti paslaptyje visas žinias apie masonus. Beveik visose masonų ložose yra trįs, taip vadinami svarbiausi «Jono» laipsniai: mokinio, padėjėjo ir meisterio. Masonų šventė — tai Šv. Jono diena, kuri pripuola dienoje saulės grįžimo. Čion privesime, kaip masonus charakterizuoja gerbtini žmonės:

«Masonizmas žiūri į žmones, kaip į brolius ir jiems atidaro savo dievnamį, kad juos išgelbėti nuo prietarių ir religijinių paklydimų. Masonizmas žmonėms skiepija savitarpinę meilę ir pagalbą. Jis nieko ne neapkenčia ir nepersekioja, jo siekiai: išnaikinti tarp žmonių kilmės prietarius, luominę puikybę ir tautų neapykantą. Masonai sau už siekį laiko sunaikinti fanatizmą ir burtus, išnaikinti tarptautiškus nesutikimus ir kares; su pagalba liuoso ir ramaus progreso įvykdinti tarp žmonių amžinas, visuotinas tiesas, kurios pripažįsta kiekvienam žmogui liuosą ir pilną išsivystymą jo gabumų ir talentų. Masonai stengiasi visomis spėkomis daryti visuotiną gerovę ir, tokiu būdu, iš visos žmonijos nori sutverti vieną brolišką šeimyną, surištą meilės, mokslo ir darbo ryšiais».

Ir sunku keliais žodžiais pasakyti daug.

(Užbaiga seka.)

P. Norkus.

*) Misterijos — pas senovės graikus ir romiečius paslaptingas dievų kultas, susidedantis iš visokių apeigų ir mimiškų perstatymų, siužetas kuriems budavo mytais iš dievų gyvenimo.

**) Ellada — senovės Graikija.

*) Iš „Encyclopedie der Freimaurei" 1847 m.

KAIP GYVENAU IR GYVENU.

Dvidešimts trįs metai amžiaus jau praslinko,
Ir kiek per tą laiką žinių susirinko,
Dabar užsispyriau kaip-ką aprašyti,
Kad kas pergyventa būt aiškiau matyti.
Aš pats to nesprendžiu, prašau jųs žiūrėti.
Bet jei net pris'kišus, naudos nematyti,
Prašau mest į šalį, nei nebeskaityti.
Aš tik aprašysiu, ką veikęs-patyręs,
Blogą, draug ir gerą nieko neišskyręs.

* * *

Užaugau vargingai tėvų bakužėlėj
Už ką tariu ačiu savo motušėlei,
Podraug ir tėtušiui, kurie užaugino,
Darbo, bei skaityti kningą pamokino.
Nuo tėvų aš nieko daugiau nėsu gavęs,
Jei dabar ką moku, vien tik pats iš savęs.
Mano yr' gimtinė gubernijoj Kauno,
Krantais Nemunėlio, mųs upelio srauno.
Lietuvoj Augštojoj, Ukmergės pavietas,
Valsčius ir bažnyčia — mųs Kupiškio miestas.
Ten esu užaugęs, ten draugai paliko —
Mylimi man žmonės, man kitaip nutiko,
Devyniolik šimtų, penktuose metuose,
Man rods jau daugumui žinomuos laikuose,
Kada žmonės ėmė jieškot tiesų savo,
Tos idėos vilnįs ir mane užgavo.
Nors aš neįžymus dar buvau bernukas,
Ne vyras, tik vaikas,— na, jau piemenukas.
Toj' idėa laisvės, kaskart labiau plėtės,
Ir būrys lietuvių, vis didesnis spietės;
Aš tikėdams raštams ir kalboms veikėjų,
Pasilikau vienu iš jų pasekėjų.
Platinau tas mintis, kiek man leido būvis, —
Man rodės jų klausyt turi kas-lietuvis
Juk viskas tas yra mūsų pačių naudai;
Sakiau: eik šią, Jonai! ko tu vėjus gaudai?...
Viskas gerai klojos — dauguma suprato;
Retai koks atbukęs, dar rankas nukrato.
Tą idėą žmonės, pamėgti pradėjo,
Tankiaus tarp jaunimo jau visur skambėjo,
Daina — «Atsisakom nuo senojo svieto»...
Purtosi, neb'kenčia žmonės jungo kieto. —
Bet tuoj sutvirtėjo, priešų piktų galė,
Ir vėl mums užtemo šildanti saulelė...
Ne daina jau skamba, tik gailios vaitonės,
Ir žiaurių kareivių visokios plivonės.
Rūstus šiaurys laisvei mųs galvą nukirto.
Reiškia kad nebuvo dar sąryšio tvirto.
Laisvės pasekėjus, ėmė parsekioti,
Kalėjimuos kimšti, nagaikoms kapoti!...
Kur įžymesniuosius, šaudo, karia, žūdo,
Kitus į Sibirą, kankinti išgrūdo... —
Taip, kas to nematė, sunku apsakyti,
Apie tą reikt' storą kningą prirašyti.
Ir man tąsyk kliuvo tos baimės patirti, —
Maniau, kad nuo draugų jau reiks atsiskirti.
Bet tąsyk, kad siuto, ta audra baisioji,
Mane, ačiu, slėpė girelė žalioji...

* * *

Buvau užsilikęs lig metų devintų,
Nei nebetikėjau, kad kas atsimintų.
Jau kelintas metas, — aš gi ramus, tykus,
Ir nedora širdis, paliaus — sakau— pykus...
Nutariau tylėti, — tamsoj nieks nemato,
Vaikščioti atsargiau, gal kas kilpas stato.
Gal vėl išauš diena, saulė pradės šviesti,
Ir nauji veikėjai mus į darbą kviesti.
Vilties nenustodams, apie tai svajojau,
Pažiūras į žmones geriau išplėtojau.
Maniau praeis laikas toks žiaurus-rūstingas,
Gal kam ir aš busiu tuo laiku naudingas.
Ir taip visą laiką, pats vienas tylėjau,
Tik laisvąją dvasią daugiau pamylėjau.
Gyvenu rods niekam blogo nemanydams,
Su draugais mintimis tik pasidalydams.
Ir kuomi galėjau aš kam-nors kliudyti? —
Vis gi girdžiu norint mane pražūdyti...

* * *

Pirmiaus gavau laišką nuo dvasiško tėvo,
Kurs «tėviškai» bara, gązdin bausme Dievo.
Jis viską nuo žmonių gerų sužinojęs,
— Nėr Dievo nei velnio,— aš taip pasakojęs.
Niekinęs tikybą ir jos mokytojus...
«Geriaus jau panašiai šnekėti nustojus».
Kitaip jis žinosiąs kas su man' daryti,
Jei aš nenustosiąs taip žmones mokyti (?).
— Kas do užmetimai! keisčiausia girdėti,
Ir kas tie da žmonės? ką mėgsta plepėti...
Kur ir kaip panašiai, aš esu kalbėjęs?
Net'simenu niekad! ir kas but' girdėjęs?!...
Ar gi tai čia viskas būtų pramanyta...
Ir ką su tais skundais atsiekti manyta?....
Taipgi ką «tėvelis» mano padaryti?
Jei aš nenorėčiau jojo paklausyti...
Dievo ir tų velnių nelabai bijočiau,
Jei tik jiems pavestų jis mane, žinočiau.
Bet kad jis geruoju gyvena su «ponais»,
Pristavais, žandarais ir kitais valdonais;
Kad tik nepavestų jiems mane ganyti! —
Dalyką apsvarstęs, pradėjau manyti...
Bet laikas taip tęsias, o man dar vis nieko,
Dar nebaudžia Dievas, — turbut nėra grieko!
Nei velniai netąso, — pragaran nevaro,
Taipgi dar sekiojant, nematyt žandaro.

(Užbaiga bus.)

A. Kriaučiūnas.

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Jurgelis. Vaikinai ir merginos sustoja ratan; vienas iš jų atsistoja viduryje rato. Paskum aplink palengvo eidami, išreto dainuoja:

Jurgeli, Jurgeli, mokyk vaikus savo!
Jurgeli, Jurgeli, mokyk vaikus savo!

Viduryje rato stovintis atsako tankiai:

Jųs vaikeliai taip darykit
Kaip tėvelis daro!
Jųs vaikeliai taip darykit
Kaip tėvelis darė ir tt. ir tt.

Ir ką dainuojantis viduryje rato daro, visi turi padėti jam dainuoti ir taip daryti, kaip jis daro. Pavyzdžiui, jei jis akis trina ir visi turi trint.; jei jis kur-nors krapštosi ir visi turi taip daryti. Ir taip vieną sykį parodžius, kaip vaikai turi daryti, vėl iš naujo viskas atkartojama, tik viduryje stovintis kitaip daro.

Taip žaidžia kolei pabosta.

(Žaidžiama Kupiškio apylinkėj.)

Stančikas.

NAUJI RAŠTAI.

Jaunimas, Vasario nrs. Tilžė. Pusl. 20.

Parėjo paskui pirmąjį numerį ir antras, naujo lietuvių laikraštuko — «Jaunimas». Turinys: Viduno «Tėvynės didybė» (Lietuvos kultūrinis augimas turi eiti ne rėkavimais, bet augimu žmogaus viduje — jo brendimu). Vds. «Tautini lietuvių gyvybės žiedai» (męs turime rimtai tėmyti į mūsų geriausius raštus ir muziką, nes męs ligšiolei gražiausių žiedų nematėme). Rūta «Apie moteriškus drobinius» (francūzų moterų madingosios drapanos pradėta reformuoti; vokietės jau nebekarpo į tiek smulkių dalelių audeklo, kad vėl jas susiuvinėti; Berlino parodoje buvo rodoma net Tilžės lietuvaičių kadaisiai devėtas drapanas, kurios susideda tik iš dviejų dalių, — iš abie šonų apsisiaust.) Vds. «Žmogaus sveikata ir lova» (žmogaus kūnas lovoje turi būti šiltai apklotas, tik reikia taip pritaikyt, kad kad prakaitavimas išgaruotų.). «Apžvalga», «Pasikalbėjimai», «Žodinėlis» (pluokštelis lietuviškai-vokiškų žodžių. Prie to redakcija praneša, kad neužilgo išeisęs tikras lietuviškai-vokiškas žodynas).

Sveikatos ir kvėpavimo lavinims. Lekcija IV Dr. O. Z. Hanish. Lietuviškai perguldė Juozapas A. Zėčius. Seattle, Wash. Spauda ir lėšos «Ratelio išrinktųjų». 1909. Pusl. 20. Kaina?

Visi klausimai sveikatos, ypač svarba gero kvėpavimo, dar labai mūsų žmonių yra ignoruojami. Nuo gero kvėpavimo, kaip pati medicina sako, priguli pusė žmonių sveikatos. Nebus perdėta, jeigu pasakysim, kad kvėpavimas yra ir visos žmogaus gyvasties pamatas. Pabandyk išbūti nekvėpavęs nors ketvirtį minutės! Pamatysi, kaip žmogaus veidas pajuosta, širdis susispaudžia ir sustoja visas žmogaus gyvasties veiklumas. Todėl pamokinimas žmonių, kaip reikia kvėpuoti, visuomet yra geras. Ar jis bus šiokioje, ar tokioje prasmėj — jis geistinas. Taip va «Saulės garbinimo» sektos kuningas O. Z. Hanish kvėpavimo klausimą indeda jau net į savo religišką filosofiją. Tegul bus ir taip. Juk Maižis, kad pripratinti žydus prie kasdieninio burnos prausimosi, indėjo jų religijon įsakymą, kad kiekvienas žydas, prieš kalbėjimą rytmetinių poterių, nusiplautų veidą. Tai jau pirmoji pusė maldos! Bet religiški privalumai pas žmogų greitai pavirsta tik į tuščią formą. Ar gi žydai nemoka Maižio įsakymų apeiti, kada prieš poterius brūkštelį su pirštu į rasotą langą ir baksteli sau į kaktą, buk jau tuomi ir nusiprausią! Taip bus ir su «sauliečių» «religišku» kvėpavimu. Kvėpavimas yra vienas iš gamtiškų privalumų, kiekvieno gyvo daikto, ne tik žmogaus, bet ir gyvulių, paukščių, etc. Čia nieko bendro neturi religiškos filosofijos. Greičiau čia yra hygienos ir medicinos klausimas, negu religijos

Tačiaus tegul p. Hanish mūsų žmones jaukina prie gero kvėpavimo, kaip ir Maižis žydus prie burnos nusiprausimo. Męs priimsim jo mokinimą už neklastuotą piningą. Ir p. J. A. Zėčiaus vertimai šitų lekcijų labai pagirtini, nėsant platesnių pas mus hygienos raštų.

Tiktai vienas dalykas prie šito linkėtinas — reikia tokius raštus labai suprantamai išversti. Šitos gi lekcijos tuomi daug nusideda. Paimsim pavyzdžiui tik pradžią: «Vienvaliai besidarbuodamas savo kasdieniniuose lavinimuose, turi datyrti palengvėjimą kvėpavimia, kaipo ir priderantesnę pastovą negu iš pirmo» (originališkai perrašom). Kas gali tokį, nors ir vieną, sakinį suprasti? Jį supras tik tas, kas bus skaitęs šitas lekcijas pačiame angliškame tekste. Juk galima buvo pasakyti kad ir šitaip: «Kasdieną besilavindamas gerai kvėpuoti, žmogus ingija lengvesnį patį kvėpavimą.» Tai ir viskas. Verčiant negalima sekti žodis-žodin, kaip būna originale. Reikia skaityties su lietuviškos kalbos tyrumu ir su vidutinišku mūsų skaitytojų supratimu.

Šiaip-jau p. Zėčius užsidavė gana dėkingą darbą.

Živaja Starina, leidimas III, metas XIX. Leidžiamas Rusų Imperatoriškosios Geografinės Draugijos. S. Peterburg, 1910. (Trejiems metams konkursas [1910—1912] surinkti į rusų kalbą inėjusius žodžius iš tiurkmėnų, germanų, latinų, romanų, lenkų, finų, madžiarų, graikų, senprūsių, latvių ir lietuvių kalbų.— Apie «sartų» tautystę [«Sartai» — Dusetų parapijoje ežeras...] ir «sartai» žodžio kilmę iš sanskrito.— Arabų Jurgis — Givargis, Georgis.— Rusų «koliadkos» ir pasaka apie Anupą ir Bitisą, taip gi apie meldimąsi šventajam aržuolui bei sanskritų Parjaną, rusų Peruną ir lietuvių Perkūną.

: o :

Jau pilnametis.

Teisėjas: Kaip tai? toks jaunas ir vagi!

Vaikėzas: Pons teisėjau, aš turiu jau šešiolika metų! Laikas jau pasiskirti koks užsiėmimas.

(Tąsa nuo 5 pusl.)

liutė iš Maspeth dainavo «Onytę» ir kitą kokią dainelę solo. Jiems akompaniavo p. P. Bukšnaitis. 3) p-ni O. Narvydienė deklamavo puikią poemą «Birutė». 4) p. A. T. Račiūnas rodė visą eilę krutomųjų paveikslų. Vakarėlis buvo vidutiniškai gražus. Publikos susirinko į 100 suviršum.

— Vasario 28 d. toje pačioje p. Draugelio salėje skaitė etnografišką referatą p. J. O. Širvydas «Apie Latvius», — jų trumputė historija, jų politiškos kovos, vergavimai po vokiečiais, paskui rusais. Latvių pobudis, kasdieninis gyvenimas, etc. Referatas užėmė kokią valandą ir pusę, bet latvių gyvenimą trumpai ir aiškiai atvaizdino. Antroje vakarėlio daly: 1) p-lė M. Baraniauskiutė deklamavo: «Kaip būta senovėj»; 2) p. K. Kriaučiūnas deklamavo: «Mano tėvas pasakojo» ir 3) jis patsai padainavo solo: «Sunku gyventi žmogui ant svieto» (gaila tik kad niekas jam neakompaniavo, o p. Kriaučiūnas paskutiniais Liaudies Mokyklos vakarėliais pasirodė vienu iš gerų lietuviškų dainininkų). 4) p. Račiūnas rodė speciališkus krutomuosius paveikslus: «Ruzveltas medžioja Afrikoje ant levų». Publikos buvo arti pilnio salė.

LIETUVIŲ VISUOMENEI.

«Kankinių Kasos» Komiteto pranešimas.

Galbūt jau kai-kam pabodo belaukiant «Kankinių Kasos»Komiteto apyskaitos. Galbūt nevienas, taip ilgai (2 metu) nesulaukdamas tos apyskaitos, pradėjo abejoti, ar bėra dar koksai «Kankinių Kasos» Komitetas, ar bereikalinga kaliniams pašalpa, ar gal jau nei kalinių nebėra... Taip, suprantame ir męs patįs, kad taip ilgai neišduoti prieš visuomenę apyskaitos iš jos aukotų piningų — tai labai negera, bet .. bet tikėkit, kad ir męs taip ne iš gero pasielgėme. Tam buvo gana svarbių priežasčių, kurių tuo tarpu neminėsime, bet kurias gal suprasite iš žemiau paduotųjų apyskaitų ir pridėtųjų prie jų paaiškinimų.

Paskutinį kartą viešai «Kankinių Kasos» apyskaita buvo paskelbta už pirmąjį pusmetį (ligi liepos 1 d.) 1908 m. Amerikos lietuvių laikraščiuose išspausdinta ji buvo pradžioje 1909 m. Nuo to laiko «Kankinių Kasos» stovis buvo šitoks, kaip iš žemiaus paduodamųjų apyskaitų matyti.

I. «Kankinių Kasos» .Komiteto apyskaita už laiko tarpą nuo liepos 1 d. 1908 m. ligi sausio 1 d. 1909 m.

Gauta:	rb k.
Iš Amerikos...	394.00
Iš Amerikos L-ui ir Bui	24.78
Peterburge per vakarienę	36.20
Iš vakaro Vilniuje	30.66
Iš Kauno	100.00
Kitokiais keliais surinkta ..	32.45
Viso	618.09

Išleista	rb. k.
Deficitas nuo 1.VII.1908m.	37.50
Etapas	27.50
Kaune.....	200.00
Panevėžyje	25.00
Vilniuj	218.62
Pačta	4.57
Atskiriems kaliniams	96.67
Viso	609.86

Tokiu būdu gauta 618 rb. 09 kap.
išleista 609.86 kap.

Liko 1909 metams 8 rb. 23 kap.

II. «Kankinių Kasos» apyskaita už 1909 m.

Gauta:	
Liko nuo 1908 m.	8.23
Iš Amerikos per Paukštį	210.50
Per Muraziejų	23,50
Ambraziejus Lenkui	13.65
Per M. Zaunytę	42.90
V-dui	10.00
Vakaras	23.31
Kitokiais keliais	106.21
Viso	437.30

Išleista:	rb. k.
Ūkmergėj	10.00
Kaune	90.00
Panevėžyj	25 00
Vilniuj	296.81
Pačta	2.40
Kningų siuntimas	74
Atskiriems kaliniams	98.29
Viso	523.24

Tokiu būdu 1909 metais:
išleista 523 rb. 24 k.
gauta 437 rb. 94 k.

Deficitas 1910 m. 85 rb. 94 kap.

II «Kankinių Kasos» apyskaita už 1910 m. (nuo sausio 1 d. iki liepos 1 d.)

Gauta:	rb. k.
Iš Amerikos	420 00
V-cui ir V-ės	10.30
Kitokiais keliais	66.66
Viso	496.96

Išleista:	rb. k.
Deficito padengimui	85.94
Kaune	50.00
Vilniuj	105.33
Etapas	12.60
Pačta	80
Atskiriems kaliniams	48.00
Viso	302.67

Išviso gauta 496 rb. 96 kap.
išleista 302.67 kap.

Liko 194 rb. 29 kap.

Tokiu būdu liepos 1 d. 1910 m. «Kankinių Kasoj» buvo 194 rb. 29 kap. —Kaip matote iš šitų trijų lentelių «Kankinių Kasa» stovi neperpuikiausiai. Ypač sunkųs laikai buvo 1909 metais. Per visus metus buvo inplaukę tik 437 rb., tai yra beveik dviem šimtais mažiau, kaip 1908 m. į pusę metų. Pereitųjų metų pirmąjį pusmetį gauta daugiau, bet vis dėlto daug mažiau už 1908 m. per tiek-pat laiko. Apskritai, aukos «Kankinių Kasai» sumažėjo. Pastaruoju laiku ypač maža plaukia aukų iš Lietuvos. Priežastis—nėra žmonių, kuriems rūpėtų kalinių padėjimas, ir reakcija, dėlei kurios daugelis bijo kaliniais užsiimti. Kas liūdniausia, kad ne tik aukoti nėra kaip ir kam but sunku surasti žmogus, kuris apsiimtų priduoti kaliniams ką-nors. Atskiriems žmonėms, pažįstamiems, draugams—tai dar ir vienas ir kitas apsiima šį-tą priduoti, bet kad apskritai politiškieji kaliniai kamnors rūpėtų, tai tokių žmonių ir dieną su žiburiu sunku rasti. Tik Vilnius, iš dalies ir Kaunas iš šio atžvilgio dar šiek-tiek geriau stovi. Tokioj Kalvarijoj (Suv gub.) kitą-syk buvo geriausia, o dabar ten jokių ryšių nebegalima užmegsti. Jei kur ir suradai dabar kokį žmogų, kuris pasižada tuo rūpinties, tečiaus paskui iki iš jo išgausi apyskaitas, tai nemaža priseina privargti. Taip — **nėra žmonių.**

Tiesą pasakius, dabar koksnors menkiausias su politiškais kaliniais susižinojimas surištas su gana dideliu pavojumi. Negana, kad kalėjimų disciplina apskritai visur dabar sunkesnė, bet ir kiekvieno kalėjimo gyvenimas priguli visiškai nuo kalėjimo viršininko valios ir jo ūpo. Jeigu kalėjimo viršininkas pildys visus cirkuliarius, tai prie kalinio nei prieisi, nei jam nieko induosi, jeigu neturėsi rankoj pasporto ir neprirodysi, jog esi kalinio giminė. Esant tokioms sąlygoms, žinoma, ne kiekvienam malonu landžioti, kas kartas rodyti pasportą ir likti intartam, kaip neištikimas.

Apskritai, kalinių gyvenimas dabar baisiai sunkus, bjaurus. Pasivaikščiojima ir kitos «lengvenybės» vis mažinama ir mažinama. Už mažiausį «prasikaltimą» be pasigailėjimo baudžiama. Taip, sakysim, tokiame Kauno kalėjime pernai buvusiuosius antroje Dumoje Kauno gub. lietuvių atstovus (jie turi sėdėti po 1 metus tvirtovės už kreipimąsi į rinkikus) tik už kalbėjimąsi bevaikščiojant nubaudė «karceriu» ir dvi savaiti neleido atnešti jiems pietų. Tame pačiame Kauno kalėjime kaliniai mušami su raktais ir kt. daiktais, spardomi; prie langelio visai uždrausta prisiartinti, o jei prisiartinai, tai tuojaus kareivišauja. Jau keletą žmonių tokiu būdu per langelį nušovė. Bet kas baisiausia: **už nušovimą kalinio per langelį paskirta ir mokama kareiviui po 25 rb. dovanų!— Taip** pat labai bjauru Šiaulių kalėjime.

Kalėjimo valgis beveik negalimas. Pagal įstatymus kaliniams paskirta: rytą ir vakarą **tyras** užvirintas vanduo, pietums žirniai su kruopomis arba kopūstai, o ketvirtadieniais ir sekmadieniais po 8 lotus (4 uncijas) mėsos į parą duodama pustrečio svaro duonos. Nekalbant jau apie tų valgių «rųšį» ir skonį, reikia pabriežti, kad daug iš to sutirpsta dar viršininkų rankose. Duonos, paprastai kaliniai gauna apie pusantro svaro (bet ne daugiau dviejų), o mėsos, tai tie 8 lotai būna supjaustyti į 4 gabalėlius, kuriuos kalinys visus iš sykio lengvai susideda į burną ir sukramtęs praryja,—taip kad iš tų 8 lotų kalinys gauna, paprastai, ne daugiau 4 lotų.

Atnešti kaliniams ką induoti arba pačiam kaliniui ką parsiųsdinti taip-pat galima tik «pagal įstatymus». Viena tik laimė, kad Rusijoj beveik kiekvienas valdininkas «už rublį» padarys tau viską, ką tik tu norėsi ir ką jis galės. Taip ik kaliniams, kurie turi «protekcijas», gyvenimas daug lengvesnis, nes prie jų «įstatymų» netaiko. Bet kita nelaimė, kad ne kiekvienas kalinys gali «protekcijas» turėti, ir tos protekcijos juo toliaus, juo brangiaus vis apsieina. O be piningų «protekciją» dabar sunku kur gauti.

Taip tai apskritai, trumpai sutraukus, išrodo dabartinis politiškųjų kalinių padėjimas ir tiems kaliniams pagalbos suteikimas.

Dabar gali kas paklausti, ar bereikalinga toliau kaliniams aukos dėti, ar bėra tų kalinių ir tt. Čia dviejų atsakymų negali būti. **Aukos reikalingos ir labai reikalingos** Kalinių gi — kupini kalėjimai. Vieni atlieka bausmę už 1905-6 metus, kiti sėdi be teismo, o dar kiti tuojaus atsisės. Bylų nuo 1905 m. yra Lietuvoj dar iki soties. Beto žandarai ir šnipai ištraukia vis naujus ir naujus «faktus», užveda vis naujas bylas. Juk Lietuvos laikraščiuose (ypač «L. Ūkininke») dabar sunku surasti numeris, kur nebūtų pranešama apie naujas kratas ir areštus. Rusijos policija nuolat pati išgalvoja naujus «revoliucijos apsireiškimus». Jai, mat, svarbu parodyti augštesnei vyresnybei, kad revoliucija tebera, o dėlto reikalinga palaikyti įvairios «apsaugos»: tuokart ji gauna daug didesnę algą.

Taigi tikimės, kad lietuvių visuomenė nestos šelpusi ir gelbėjusi ir toliau tų, kurie kovodami už Lietuvos gerovę ir laisvę nesigailėjo savo asmeniškos laisvės nei gyvasties,—tikimės, kad neduos jiems badu mirti. Taippat manome, kad Lietuvoj gyvenantieji žmonės labiau prie širdies ims uždarytųjų už laisvę kovotojų dėjavimų balsus, kad perdaug nesibijos «susitepti», o amerikiečiai taip-pat kaip ikišiol prisidės bent savo centais prie savo brolių kalinių vargų palengvinimo.

Šelpti uždarytuosius kalėjimuose savo brolius privalome **ne iš malonės,** bet jų šelpimą pasistatyti sau turime už vieną iš pirmiausių dabar piliečių **pareigų.**

Pastaba I.. Užpernai buvome paleidę į Amerikos lietuvių visuomenę atsišaukimą, prašydami sumesti aukų vienam užsitarnavusiam revoliucijonieriui intaimui **guminės kojos.** Aukas tam tikslui prašėme pažymėti **«Revoliucijonierio kojai.»** Ligšiolei tačiaus tam dalykui pažymėtų piningų gavome **tik 13 rublių,** ir ta koja dar neintaisyta. Tuo tarpu Amerikos lietuvių laikraščiuose, kiek teko pastebėti, aukų tam dalykui turėjo būti, regis surinkta daugiau. Ką tai reiškia? Galbūt, žmonės, kuriems buvo pavesta minėtasias aukas atsiųsti, atsiuntė jas draug su paprastomis kaliniams aukomis, nieko nepažymėdami, kad tai «revoliucijonierio kojai», ir męs **intraukėme** jas į paprastą «Kankinių Kasą»—ar gal kas-nors kita atsitiko. Čia reikalingas paaiškinimas, nes męs nenorime tikėti, kad visi amerikiečiai tebūtų tik 13 rb. tam dalykui surinkę. Piningų gi iš bendros «Kankinių Kasos», kaip jau tuokart pranešėme, vienam žmogui tiek daug imti negalima. Išviso dar reikia 80-90 rb. Žmogus gi be kojos ligšiolei vis dar tebesikankina. —

Pastaba II. Visas kaliniams aukas meldžiame siųsti per redakcijas tų laikraščių, kur bus išspausdintas šis pranešimas.

«Kankinių Kasos» Komitetas.

PRIEDAS I.

Užsienio atstovo apyskaita.

Nuo apyskaitos už I—VI.
1908 m. buvo likę fr. 14.25
Nuo I—VI 1908 m. iki
I—VII. 1910 m. išleista fr. 1.95

Lieka atstovo kasoje fr. ..12.30

PRIEDAS II.

«Kalinio draugų būrelio» apyskaita.

16. III. 1910 m. gauta per «Kovą (žr. «Kovos» nr. 13, 1910 m. psl. 169) aukų išviso fr 69. 25. Iš tų piningų išleista ligi 31. XII 1910 m. kningoms kaliniui nupirkti fr. 44.65. Kasoje 1. I. 911 m. buvo likę fr. 24.60.

«Kank. Kasos» Komiteto užsienio atstovas,

A. Vardas.

Paryžiuje, 7. II. 1911 m.

IŠ KRAKOVOS LIETUVIŲ MOKSLEIVIŲ BURELIO.

Krakovos lietuviai moksleiviai nuoširdžiai taria ačiu redakcijoms laikraščių: „Lietuvių Tauta'' „Viltis'', „Draugija'', „Liet. Žinios'', „Visuomenė'', Vienybė', „Šaltinis'', „Garnys'', „Lietuvos Ūkininkas'', „Tėvynė'', „Litwa'', „Draugas'', „Lietuva'', „Rankpelnis'' „Širšės'', „Laisvoji Mintis'', „Vienybė Lietuvninkų'', „Žemdirbys'' ir „Dilgelės'', kurios siuntinėja mums, kaipo moksleivių bureliui ar kaipo bendradarbiams, savo laikraščius.

Burelis širdingai dėkingas „Šv. Kazimiero Draugijai Kaune» už paaukotas burelio kningynui kningas.

Meldžiame ir toliaus mumis paturėti laikraščiais ir kningomis.

Burelio vardu

L. Vailionis,
J. Vienožinskis.

Krakova 1. I. 1911 m.

A. A.
KUN. PETRAS ABROMAITIS.

gimęs Salcininkuose, Krosnos parapijos Seinų dijecezijos, kurios dvasišką seminariją pabaigęs buvo įšvestas į kuningus 1880 m. Pabuvęs apie 7 metus kamendoriumi įvairiose Suvalkų gubernijos parapijose (Panemunyj, Rudaminoj, Kapčiamiestyj, Punske) atvyko 1887 m. į Ameriką. A. a. Scrantono vyskupas O'Hara buvo atsiuntęs jam laivakortę, kad atvyktų užsiimti organizavimu lietuviškų parapijų. Kaipogi pribuvęs buvo pasiųstas klebonu Hazletono lietuvių katalikų. Pamaldas kokį laiką laikė airių bažnyčioj, o sekančiuose 1888 m. nupirko nuo protestonų nedidelę medinę bažnytelę, kurią pašvęsta kaipo Šv. Petro ir Povylo «paliokų bažnyčią». Į kelius metus lietuviai apgalėjo lenkus ir ta bažnyčia pasiliko intraukta į aktus kaipo lietuvių šventynė. Dėl tos priežasties buvo kilę net peštynės, tarpe lietuvių ir lenkų, bet tai jau ne prie kun. Abromaičio, nes šis dar tuose pat 1888 m. persikėlė į Philadelphijos dijecezija ir apėmė Mahanoy'aus Šv. Juozapo lietuvišką parapiją, kur pastatė ir dabartinę Šv. Juozapo bažnyčią. Čia beklebonaudamas lankėsi ir į aplinkines lietuviškas kolonijas aprūpinti lietuvių dvasiškus reikalus ir 1891 m. nuo arcivyskupo Ryano gavo leidimą paimti savo globon Shenandoah'rio lietuvius. Po porai metų irgi su to paties arcivyskupo leidimu persikėlė į Shenandoah prie Šv. Jurgio už kleboną. Čia pastatė medinę, paskui perdirbo ant plytinės dabartinę Šv. Jurgio bažnyčią ir kleboniją. 1908 m. buvo perkeltas atgal į Mahanoy'ų, o pernai vasarą į Minersville,kur ir pasimirė 27 d. vasario po 2 savaičių ligos. Sirgo inkstų liga. Laidotuvės buvo pereitą subatą. Palaidotas Shenandoah'ry, Pa. ant Šv Jurgio kapinių.

Kun. Abromaičio vietoj klebonauja Minersvillėje dabar kun. Vladislovas Taškūnas, atvykęs pernai vasarą iš Kauno dijecezijos ir buvęs po kelis mėnesius Shenandoah'ryje prie Šv. Jurgio bažnyčios ir Philadelphijoje prie Šv. Kazimiero

«Žvaigždė.»

RUBEŽIUS.

Petras Karbas būdamas Amerikoje negalėjo nurimt be tėvynės Lietuvos. Nors gyveno kelis metus, bet neįstengė savyje sunaikinti troškimo aplankyt tą mylimą šalį. Per visą laiką nebuvo dienos, kad jo siela nenuplasnotų į Lietuvos padangę...

Dasikasęs iki jo apmąstyto piningų skaitliaus — su džiaugsmu apleido Ameriką.... Per plačiąją balą, per augštus kalnus ir per lygias lankas leidosi tėvynės link...

Tilžėje jis apsistojo.... Čia jį apnyko gauja kručų, kurie siūlėsi vest jį per rubežių... Kiekvienas gyrėsi geriausiai galįs pervest per rubežių... Ponas Karbas nežinojo nei su kuriuom beeit... Na, pagaliaus jis vienam gi ir indavė rankpiningius...

— Jis neperves gerai... — kitas pradėjo gązdint.

— Kodėl jau jis negal gerai pervest?

— Jis vagis... Pamatysi!... Perves per rubežių, pabėgs ir žinokis...

— Jis ant tokio neatrodo...

— Pamatysi!... Gaila man tamstos...

— Tai jau aš su juom vistiek eisiu...

— Kad tamsta manęs neklausai — aš užrodysiu sargus...

— O tai tamsta geras!...

Nuo abiejų vadovų Karbas pasislėpė ir tiems nežinant susitarė su trečiu. Tas prieš dieną, kada sargyba pradėjo snausti — pervedė per rubežių... Paskui vedė ir vedė per girią...

Saulė iškilo į priešpiečius...

— Čia netoli mano namai...— pasakė vadovas.

— Katroje pusėje nuo manęs dabar rubežius? — paklausė Karbas.

— Toje... — pamojo su ranka vadovas.

Karbas išsiėmė iš kišenės šnypštuką ir nusišluostė prakaitą.

— Ar šilta?

— Beveik.

— Pasėdėk čia — aš eisiu atnešt užkąst ką...

Karbas atsisėdo ant kelmo ir žiūrėdamas į tą pusę, kur nuėjo vadovas. Kitoje gi pusėje ponas Karbas girdėjo šunis lojant. Atsisukęs pažiūrėjo ir pamatė trobas. Taip jis puikiai jautėsi savo gimtinėje šalyje... Giria gyva.. Lakūnai plazda, čirškia ir čiulba... Paskui jis pamatė, kad jo vadovas ateina su kirviu... Jam knykt per širdį...

— Kam tas dabar kirvis?...— tarė jis sau vienas.

Kada jo ir vadovo akįs susidūrė, Karbas, tarsi teismo nuosprendį išgirdo; akyse vadovas neįstengė paslėpti savo baisų tikslą, kokį jis už kelių minučių stengsis atsiekti... Vadovas dabar daugiau buvo panašus į budelį, negu į žmogų-draugą... Karbas manė nuo vadovo bėgt, bet visas nutirpęs susilaikė...

Vienudu girioje...

Priėjęs vadovas pasakė:

— Na, ką tu darytum, kad aš tau su tuom kirviu dėčiau į galvą?...

— Tai ką jau aš...

— Tu!... Et!..

Vadovas iškėlė kirvį ir visu smarkumu tėškė į galvą... Tos samanos ir tas miškas su čiulbančių lakunų daugybe da tokio atsitikimo nebuvo matę...

— Oi!...

Nelaimingasis aptekęs krauju parvirto ir užgeso...

Vadovas-budelis numetė kirvį ir griebėsi į keleivio kišenes piningų... Iškratęs kišenes apsižvalgė ir buvo beeinąs... Sustojo, pamąstė ir paėmęs kirvį apkirto velėną.. Mat numirusius reik palaidot... Vėl apsižvalgė... Įvilko savo auką, užvertė velėną; ant viršaus da užrioglino kelmą, apdėjo šakomis ir uždegė...

— Dėde!... Ką tu padarei?... — sušuko kaimyno vaikas.

Budelis persigando...

Vaikas leidosi, kaip tik inkabino namo... Tuojaus budelis griebė kirvį ir leidosi vytis... Mat reik ir tą partiest...

— Nebėgk!... — šaukė budelis, — jau kirvis krint ant galvos!...

Bet vaikas vistiek nešė kudašių, kiek tik sugiebė... Parbėgo į kiemą ir atsisukęs pasakė:

— Dabar aš tavęs nebijau!...

Budelis vaikui matant numetė kirvį ir paženges kelis žingsnius pasakė:

— Nebijok!... Ką aš tau pasakysiu..

— Aš žinau...—atsakė vaikas.

— Aš noriu duot tau piningų...

Vaikas žiūrėjo į budelį...

— Šia!...

Jis numetė vaikui auksinį piningą ir pasakė:

— Tu nesakyk niekam!... Ar nesakysi?...

— Ar nei tėtei?

— Niekam!... Ar nesakysi?..

— Ne...

— O jei pasakytum, tai tavo tėtis, mama ir tu būtumet negyvi; aš nakčia jumis visus su kirviu...

— O kad klaus, iš kur gavau piningų?

— Nerodyk nei piningą... Tu už jį, kai užaugsi — arklį nusipirksi...

Vaikas linkterėjo galvą...

— Supranti tu!...

— Suprantu...

Akis panėręs budelis nudildino...

Vaikas tuojaus piningą užkasė ant pamato į smėlius ir įsmeigė šakutę, kad žinotų kur... Ant rytojaus išsikasė piningą, pasidžiaugė ir vėl užkasė... Trečią dieną jis vėl išsikasė piningą, pažiūrėjo ir vėl užkasė... Taip tankiai jam bedarant — patėmijo motina... Ji iš užpakalio pritykojo ir pamatė, kad vaikas turi piningą.

— Iš kur tu gavai? — klausė motina.

Vaikas nusigando ir atsakė:

— Negaliu sakyt.

— Tu pagavai nuo ko!?...

— Ne...

— Taip kaip jis pas tave atsirado?

— Aš negaliu sakyt...

— Kodėl?

— Taip ir gana...

— Tėvas tave muš — turėsi pasakyt!...

— Mama! Kad aš pasakyčiau, tai tėtis, mama ir aš butume negyvi...

— Ką tu pliauški?

— Dėdis-Pryklys užmušė žmogų su kirviu.. Aš mačiau ir jis man davė piningą, kad niekam nesakyčiau ir aš nesakysiu...

— Nei man?...

— Ne.

Motina jau suprato... Ji tuojaus pasakė tėvui. Tėvas gi pašnekino vaiką:

— Tai tu nesakysi man, kad Pryklys užmušė žmogų!?...

— Nesakysiu...

— Kur jis jį dėjo?

— Užkasė...

Tuojaus tėvas davė žinią policijai ir vadovas liko apkaltas geležimis... Nerupėjo jau jam daugiau vest žmones per rubežių, nei vaginėt jų sunkiai uždirbtą turtą...

Šliburis.

15—11—1911 m.

ŠIS—TAS.

Nuėjo dūmais. Pereitais metais Suvienytose Valstijose turėjo dėl pardavimo už $41.000,000 (keitures dešimts vieną milijoną dolerių) tabako.

Daugiausiai pirko Cuba, nes $13,000,000; Anglija už $6,000,000; o Suvien. Valstijose pasiliko už $4,750,000. Išvežta tabako į Netherlandus už $2,500,000; į Egyptą už $2,250,000; Vokietiją už $1,500,000; Brazilijon už $1,500,000; Francijon už $1,250,000 ir Japonijon už $1,000,000.

Devynios viešpatystės paleido į dūmus $41,000,000!

J. A Stankus.

Keisti dideliu žmonių papročiai. Žinomas francūzų XVIII metašimčio veikėjas, ministras Turgot (Tiurgo) tik gerai užkandęs galėdavo ką-nors dirbti. Garsus vokiečių rašytojas Schiller'is, prieš sėdimą rašyti įspirdavo ledan kojas. Kitas rašytojas, Walter Skott, dar vaikiuku eidamas mokyklon galėdavo atsakyti ant mokytojaus klausimų tik sukinėdamas savo švarkelio katrą-nors guzikėlį. Francūzų poetas Kazimieras Delavigne (Delavin) rašydavo eiles vaikščiodamas po kambarį, ir visos jo eilės budavo jau atmintyj sudėtos, tik paskui turėdavo parašyt. Įžymus francūzų pereito šimtmečio tepliorius Girodet (Žirod) mėgdavo paveikslus piešti tik naktimis. Būdavo pajutęs inkvėpimą, pakila jis iš lovos, užsidega visas liustras, užsideda ant galvos didelę skrybelę ir pradeda dirbt.

A. B.

Ar tik nebus stebūklas? Anglų laikraščiai apreiškia, jog Washington'e, vasario 4 d. tapusi atidaryta valgykla-«restaurant», kur būsią reguliariški valgiai suteikiami atsilankantiems svečiams tik už **penkius centus**, pradedant nuo sriubos, mėsos ir baigiant su kava ir košike. Tai dene bus dar pirma vieša įstaiga atsidariusi, kur žmogus už penkiuką prisivalgys iki sočiai. Kad tik nebūtų naujo biznio apgarsinimu! Užžiurėtojas pigiosios valgyklos, laikraščių reporteriams šiaip pasakęs: «nesitikim didelio pelno, bet po vieną centą nuo pavalgiusio žmogaus liks, ir tuomi kitos išlaidos pasidengs». — Dieve padėk jims, ir duok kad visur rastųsi tokių «penkcentinių» valgyklų...

J. M. **Danielius.**

Laiškai in Redakciją.

Gerb. «V. L.» Redakcija!

Lai būna leista ir man ištarti pagarbos žodis mūsų senutei — «Vienybei Lietuvninkų», kuri įvairių aukrų varginama per 25 metus sugėbo pradžiuginti kiekvieną skaitytoją, savo skaitlingais lapais ir puikiu turiniu. Todėl aš sveikinu, ir linkiu, idant «V. L.» įžengusi į antrą delį šimtmečio, išauklėtų daugiaus mums tokių rašytojų, kaip pp. V-tis, Šliburis, Paplėštakis, ir daugel kitų, kurių rašteliai taip smagu ir malonu skaityt. Lai «Peržvalgos» skyrius bujoja kuodaugiausiai, — tegul «Vien. Liet.» gina abelnuosius lietuvių reikalus ir ant toliau, taip kaip ir ikišiolei.

A. Kamblaitis.

Garbi Redakcija: —

Gyvenant sunkiose aplinkybėse ir būnant apsunkintu ilgomis darbo valandomis, negalėjau suspėti parašyt keletą žodelių ir išreikšti mano širdingus linkėjimus prie «V. Liet.» jubilėjaus 25 metų sukaktuvių nuo jos užgimimo. Neimkit už blogą, jeigu ir dabar palinkėsiu »V. L.» ilgo gyvenimo.

Kuomet dar mažai žinojau apie lietuviškus laikraščius, apie lietuviškus raštus; mažai buvau susipažinęs su lietuviška rašliava bei skaitymu, tuomet tai papuolė į mano rankas vienas numeris »V. L.» Perskaitęs tą numerį su atidžia, pasijutau sujudintu kokios tai nematomos spėkos prie skaitymo lietuviškų (prigimtojo kalboje) raštų. Tuomet (1906 m.) nuėjęs su savo draugais į Brooklyn, N. Y. ir prisirašiau prie «Lietuvių Apšvietos Draugystės», kuri savo kningyne turėjo nemažą pluoštą kningų. Tais pačiais metais L. A. D. užrašė «Vienybę Lietuvninkų» kiekvienam savo nariui, kur ir dabar visi prigulintieji prie tos draugystės skaito «Vienybę Lietuvninkų».

«Vienybė Lietuvninkų» visuomet stengėsi vesti lietuvius tik ruoju gyvenimo keliu, nurodydama jiems gerąsias ir blogąsias puses, ir pagal tą «V. L.» užsipelnė nemažą pagarbą tarpe lietuvių. Tat linkiu «V. L.» ilgo amžiaus ir kad «V. L.» visuomet žmones vestų prie geresnio susipratimo.

J. M. Balčius.

Gerb. Redakcija!

Nepamenu kuriame p. m. NN rašėte laikrašty apie siuntinėjimą piningų į Lietuvą ir jų pražuvimą ir patarėt, tik ieškot, tai viską atrasią; taigi meldžiu ir man paaiškint šį dalyką. — 1907 m. aš pasiunčiau seserei 50 r. į Lietuvą, ir laišką seserei, — vieną pirma, antrą potam, kad pasiimtų piningus; tuomtarpu sesuo gavo laišką, o piningų nėra nei paviestkos; nueina ir klausia pačto viršininkų: kur mano piningai 50 r. iš už rubežiaus? Pačto viršininkas pasakė, kad jis atidavęs raštinyčios laiškavežiui, pagal «doviernasties», jau dvi dienos atgal; sesuo jam sako, kad ji niekam nedavusi doviernasties. Viršininkas parodė jai tą staršinos paliūdijimą, kad — atduot piningus. Tada sesuo apskundė žemiečių viršininkui, kam be jos parašo staršina paliūdijo tą paviestką ir pareikalavo, kad jai sugrąžintų piningus. Žemaičiu viršininkas iššaukė visus ir išklausinėjęs perdavė tyrinėtojui. Tasai išturėjo ligi 1910 m. tą bylą ir perdavė valsčiaus teismui; šisai prisudijo iš laiškų vežiotojo piningus seserei, ką ir sjezdas patvirtino ir piningus išjieškojo, — staršina ir atidavė seserei. Bet dabar tas «stoikos» užlaikytojas-laiškavežis vėl seserį tampo, būk jai jis atidavęs piningus ir ji antru kartu iš jo išjieškojus. Skundė «zemskui», tas atmetė. Dabar padavęs sjezdan.

Aš kaipo jūsų laikraščio skaitytojas nužemintai meldžiu duot rodą: kam reikia skųsties, kad išnaujo tą bylą peržiurėtų, ir staršiną su raštininku ir «stoikos» užlaikytojum, patraukti už neteisingą paliūdijimą atsakomybėn. Piningai buvo siųsti iš Montreal, Canada. — Uršulei Griciučei, Kundrėnuos, p. s. Panemunėlis.

Su pagarba

Jonas Gricius.

Juos galima apskųsti «sjezdan». Bet ar vertas bus kailis išdirbimo. Juk gerai jau tas, kad piningus atgavo. Jeigu Tamstos seserę skundžia, tai juk turės darodyti.

TELEGRAMA!

«Chicago, Ill. Kovo 3, 11.

Vienybė Lietuvninkų,

120 Grand Str.

Mūsų tėvas pasimirė kovo 1 d. 9 val. išryto; bus palaidotas subatoj, ant Šv. Kazimiero kapinių.

Tananevičiai broliai.»

Statistiškas užginčijimas.

— Jo mylista tamsta... duokite man, nors mažą almužną; esu nelaimingas, pats vienas, kaip pirštelis, ant svieto...

— Tas netiesa, mano dieduk, buk tu vienas esi ant svieto! Sulyg paskutinės statistikos ant svieto gyvena dar tūkstantis keturi šimtai du milijonai žmonių...

Rūpestingas.

Aptiekoje: Prašau duoti, ponas aptiekieriau, mosties nuo sumušimo.

— O kam gi reikia, juk nesimato, kad būtum sužeistas?

— Taip, matai, ponas aptiekieriau, — ale rytoj važiuojam į jomarką...

Geraširdybė.

Simpkinsas buvo toksai geras ir minkštaširdis žmogus. Jisai su draugu Johnsu išvažiavo į maudykles. Nelaimė atsitiko — Johnsą nutraukė vanduo į dugną. Reikia pranešti jojo moterei. Bet kaip čia jos nenugązdinti! Simpkinsas daug sugadino poperiaus, rašalo ir jausmų, iki parašė šitokį pranešimą:

«Brangi p-ni Johns. Tamstos vyras negali šiandien sugrįžti namon. Jo maudomąsį siūtą vilnis nuplovė į jures.

P. S. Siūte buvo ir Johnsas».

Policijoje

— O už ką tave areštavo? Turbūt ir gi be pasporto?

— Tas tai ir yra, brolau, piktumas, kad ne dėlto. Jeigu be pasporto butų suėmę, tai nei ne pikta butų. Ale aš turėjau net čielus du ir dėlto pakliuvau. Plynia mane sugundė iš nenocko sučiupti du pasportu. Tuojaus policija ir ėmė šnairuot; pradėjo nagrinėt, ir atrado, kad abudu pasportai yra klastingi (falšyvi).

Suprantamas dalykas.

— Ar moki angliškai?

— Ne.

— O francūziškai?

— Taip gi ne.

— Ant galo-rėžto nieko nekenkia! Galiu jums ir lietuviškai pasakyt: paskolinkit man 20 dolerių!

Perviršmandagumo.

Vaikinas (ant kurio skrybelės užsisėdo mergina): Tamsta! Ar neužsigavote?

Žmogėdžių šaly.

Restauracijoje: Ei, liokajau — duok šią kvaterkutę vyno ir buterbrodą, padarytą iš anglo.

— Persiprašau, anglai šiandien užsibaigė... Yra da šviežias vokietis. Maž malonėsite, su kopustais?

Krasos dėžutė.

J. Slitskiui: — Į vidurinę S. L. A. tvarką ir kuopų veikimus mums neišpuola kišties. Tam juk yra S. L. A. organas «Tėvynė». Todėl ir Tamstos pasiteisinimo neindėsime.

Mikui, Brooklyne:— Jau buvo užtektinai apie Šeštoką rašyta. Netilps.

Žemaičių Antanui: —Pirmiaus užsiliko. Dabar pervėlu. O naujo čia visgi nėra. Šeštokas ir jo grasinimai teismu—yra kūdikiški vogrėjimai. Apie S. L. A. jau kelis sykius taip-pat buvo rašyta.

Strazdeliui, Keene: — Iš Tamstos laiškelio viskas paaiškėjo; reiškia du apie tą patį girdėjo ir panašiai aprašė. Labai gerai. Tik spausdinti visgi nebeišpuola. Meldžiami rašykite šiaip ką daugiaus.

V. Lutkui:— Jeigu taip, anot Tamstos, «darkysite poperių», tai neverta laiko gaišinti. Vienok butų gerai, kad imtumėt dumon, ką pasakysim. Tas ką parašėt, nereikėjo ilgos pasakos pridurt. Reikė paimt tik vieną tų bobelių prietarą, kaip jos iškritusius dantis duoda kūdikiams nuryt, —butų išėjęs trumpas. — nuo kokio 30 eilučių vaizdelis, parodantis, ką daro žmonių proto sugrubimas. Dabar gi nieko neišėjo, nes perilgai ištęsta. Taip gi bandykite surankioti trumpus žmonių tamsumo pavyzdžius.

Kleveliui: Eilutės liks. Žinutes indėjome. Su straipsneliais tai sunkiau: jie dabar labai silpnoki. Tamsta neblogai padarysite jei lavinsitės,, — ilgainiui galėsite ir toje dirvoje pasidarbuoti. — Laikraštį Tamstai siunčiame į Kauną, — buvo tokis, ką Tamstai užrašė.

P. A. Jat., Lowell: — «Romos agentai» sugrąžinome. Priežastis netilpimo — laiške.

AUKOS KANKINIAMS.

Nov. 28—08	Kalvaitis	4.00
Jan. 4—09	Globis	33.46
„ 7—09	Žiekus	5.50
„ 23—09	O. Žlabis	11.58
Apr. 6—09	Stalkis	11.50
May 16—09	J. Ambrozeviče	4.30
May 3—09	Ch. Sonovski	10.90
		$81.24.

Gauta per A. Olševskį.

SUSIRINKIMAI.

Brooklyn, N. Y. rubsiuvių unijos 54 ir 58 skyrių atsibus didelis mass-mitingas 12 kovo (March), prasidės 2-ra val. po pietų, Taut. Namo salėje 101—103 Grand st. Nuoširdžiai užkviečiame visus draugus siuvėjus atsilankyti į virš minėtą susirinkimą. Bus garsūs kalbėtojai, kurie papasakos apie darbininkų kasdieninius darbus ir unijų historiją.

Komitetas.

Brooklyn, N. Y. Lietuvių Apšvietos Draugystės nepaprastas susirinkimas atsibus 10 d. kovo, pėtnyčios vakare, Tautiškame Name. Draugai ir draugės, nepamirškit susirinkti, nes mums reikia jau pabaigti konstitucijos darbas, beje yra ir kiti svarbūs apsvarstymui reikalai.

Sekr. **M. Yeskoth.**

NEW YORKO LIETUVIAMS!

Tėmykite vientaučiai, kad vietinis Lietuvių Ukėsų Politikos Klubas surengė eilę paskaitų; pirma atsibus nedėlioje 12 d. kovo nuo 6·30 vakare, po No. 515 Hudson St. ir kampas West 10-th St. Skaitys p. J. O. Širvydas, «Liaudies Mokyklos» narys tėmoje «Apie Lietuvą»; taipogi bus deklamacijos, ir p. A. T. Račiūnas parodys krutomuosius paveikslėlius. Kviečiame susirinkti iš visos apylinkės lietuvius ir lietuvaites.

J. M. Danielius.

L. A. D. atidžiai!

Brooklyn, N. Y. Draugai ir draugės! kurie prigulit į Lietuvių Apšvietos Draugystę ir dar negaunate laikraščių «Vienybės Lietuvninkų» arba «Keleivio», tai meldžiu atsišaukti į sekretorių šituo adresu: 81 Grand st., Brooklyn N. Y., o męs jums tuojaus užsakysim laikraštį siųsti.

Sekr. **M. Yeskoth.**

Pajieškojimai.

Jieškau savo brolio Juozo Barausko ir pusbrolių: Adomo Vaitkūno, Jono Barausko ir Kazio Vaitkūno. Visi iš Vilniaus gub., Lydos pavieto, Rodinės parapijos. Turiu svarbų reikalą. Jie patįs ar kas juos žino atsišaukite šiuom adresu:

Vincas Barauskas,
No. 2. Wevaco, W. Va.
(10)

Jieškau Juozo Valinsko Vilniaus gubernijos, Papiškių kaimo. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

Vincas Barauskas,
No. 2. Wevaco, W. Va.
(10)

Pajieškau savo sesers Magdės Geruliutės, po vyru Jakiavičienė, paeina iš Suvalkų gub., gmino Kaupiškio, parapijos Vištyčio. Keturi metai atgal gyveno Brooklyne. Turiu prie jos svarbų reikalą. Jei kas žino prašau pranešti sekančiu adresu:

V. Gerulis,
89 North 4-th st., Brooklyn, N. Y.
(11)

Jieškau savo vyro Povilo Grincevičiaus, 28 m. senumo, vidutinio ūgio, turi ženklą ant veido nuo inkirtimo, plaukai juosvi, kairės rankos ant nykščio nėra nago; paeina iš kaimo Lozdzianų, Jewjes valsčiaus, gub. Vilniaus. Pabėgo su mergina lenke, paliko mane su dviem mažučiais ir neščia. Kas apie juos kur žinotų, meldžiu duot man žinią, o būsiu dėkinga.

Ona Grincewicz,
7 Lincoln st., Lawrence, Mass.

Jieškau savo brolio Juozo Šidlausko ir švogerio Mataušo Remeikos iš Vilniaus gub., Trakų pavieto, Nedzingiu valsčiaus. Brolis gyvena 11 metų Amerikoje. Pirmiaus buvo West Pittston, Pa. Švogeris irgi jau 5 metai Amerikoje, gyveno Pennsylvanijoje. Turiu prie jų abiejų svarbų reikalą. Jei kas vieną ar kitą žinotumėt, malonėkite pranešti šiuo adresu:

Adomas Šidlauskas,
23 E. 16-th St., New York City.

PIRMAS LIETUVISZKAS

Fotografistas ir Maliorius

VISOKIU FOTOGRAFIJU

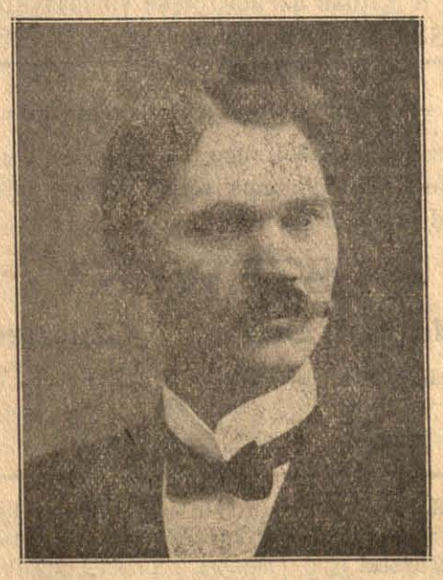

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo draugą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos kliasos darbas.

G. BENSON

328 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Severos vaistai daro žmones sveikais ir užlaiko prie sveikatos.

Dabar Tiktai Kosulys Paskui Liga Plaucziu.

Niekados neužleisk kosulio! Kad ir mažas iš pradžios, bet gali išsivystyti į sunkią ligą plaučių. Negali to permatyt.

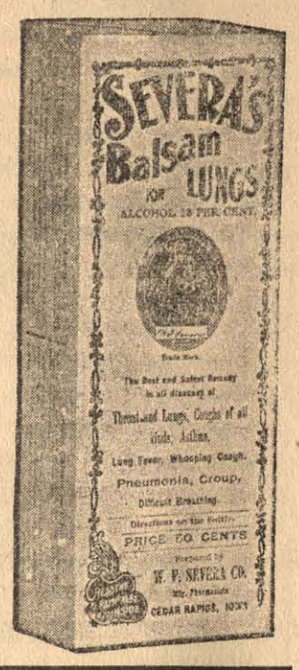

Kada pagauni šaltį, kada tavo balsas persimaino, arba užkimsti, arba kvėpavimą turi sunkų ir kosti, imk

Severos Balsama Plaucziam

Geriausis vaistas nuo skaudėjimo plaučių, gerklės ir bronchitis. Kaina 25 ir 50c.

Parduodamas aptiekose visur. Bet turi pasakyti kad nori SEVEROS ir nepriimk nieko kitokio. Nekurie vaizbunai stengiasi parduoti kitus vietoje Severos. Buk atsargus.

DABAR yra laikas pamįslyti apie gerus, vertus užsitikėjimo ir atsakančius vaistus pavasarinius. Jeigu nežinai kokius pasiskirti, tai pirk

Severos Valytojaus Kraujo

o tikrai neklysi. Prašalina visokius išbėrimus odos. Išvalo ir padaugina kraują. Atgaivina visą organizmą.

Kaina $1.00.

Kaip gali tiketis

buti energišku krutum ir pajiegum, jeigu viduriai tavo sutingę

Severos Balsamas Gyvasties

imamas atsakančiai pagal nurodymus padaro stebėtinas permainas tavo organizme, duodamas gatę ir pastovią sveikatą.

Kaina 75c.

DAKTARO PATARIMAI DOVANAI.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybe Lietuvninku"

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

Inkurtas 1886 m.

„Vienybė Lietuvninkų" seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą. „Vien. Lietuvninkų" obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet." paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien. Lietuvninkų" skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainės.

„Vienybę Lietuvninkų" skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmeiviškame laikraštiyje ieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv." siunčiame vieną numerį dovanai.

„Vienybė Lietuvninkų" išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.

Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Orderį" arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

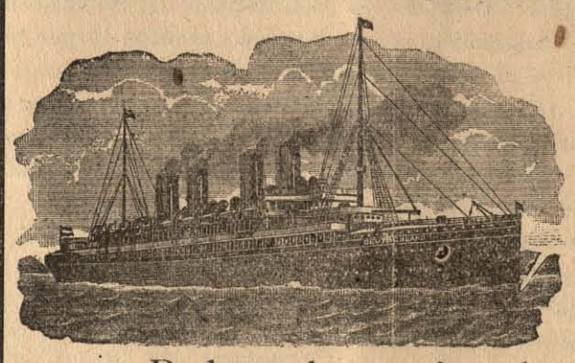

Parduoda Laivakortes

SIUNČIA PINIGUS

in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiuiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, randvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120=124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugyščių.

"Lietuvos" prenumerata Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos: -- Metams $2.00, pusei metu $1.00.
Kanadoj ir Mexike: -- metams $2.50, pusei metu $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: -- Metams - $3.00, pusei metu - $1.50.

Užsirašyti "Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKY

3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" num[illegible] ant pažiuros dykai.

CIGARETŲ RUKYTOJŲ LAIME

Turkey Red Cigaretai Pagaliaus tapo visų rukytojų rukymu.

Visi, kurie mėgsta rukyt popierosus, dabarties ruko puikiausio gatunko išdarbį Turkey Red, nes sekė patarimą laikraščio redaktoriaus, tilpusį porą mėnesių nakščiau. Rukytojai surado, jog tai geriausi popierosai, nesulyginami net su tokiais, už kuriuos du syk tiek mokėt reikia.

Turkey Red cigaretai, kuriuos išdirba «American Tabacco Company», įžymiausi išdirbėjai popierosų visam pasaulyj, perstato stebėtiną sugabumą popierosų išdirbimo lauke Tas sortas yra pirmas gerume, padarime, rukymui geriausiai tinkąs ir tabako rūšis nesulyginama, ir tai už tokią žemą prekę, kain 10c. už pakelį.

Turkey Red tur savyje tiktai pirmą klesinį Turkišką tabaką. Puikus išdžiovinimas ir sutaisymas suteikia turtingą, pilną, o vienok lengvą dumą ir iš tos priežasties liko mylimiausiu rukymu tūkstančių rukytoju

Pamėgink **Turkey Red.** Pažiūrėk dėlko redaktorius rekomendavo ir dėlko užganėdino tūkstančius Turėk skonį ir džiaugsmą iš rukymo, kurio taip ilgai jieškojai Mėgink tapt rukytoju gerų cigaretų padarydamas **Turkey Red** — rukytojų laimę — savo kasdieniniu draugu.

«VIENYBĖS LIETUVNINKŲ AGENTAI.

Baltimore, Md.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilenas, 102 Grand str.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Sitavičius, K. s. 349 Kensington ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Bragaitis, 581 Broadway

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 310 John str.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 264 Pine str.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LOWELL, MASS.
P. A. Jatulevičius, 474 Merrimack st.,

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.
J. Žemantauckas, 307 W. 30-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas, % Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water str.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
T. Petronis, 49 Cole st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
K. Vilkevičius, 115 W. Market str.
J. Digrys, 1213 Philo str.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
J. Bukantis, 94 Blakston st.,
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

TURNERS FALLS, MASS.
K. P. Šimkonis, Box 671.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. .J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Boston, Mass.
Julius Bukantis,
172 Endicatt St.

PERSIDIRBES.

Besistengdami patapti fnansiškai nepriklausomais męs dažnai užmirštame, kad mūsų jiegų stiprumas ir patekimas yra aprubežiuotas. Kai tik męs peržengiame tuos rubežius, męs pastebime, kad mūsų jiegos nupuola,kad męs esame persidirbę. Greitai pagelba tąsyk būtinai reikalinga. Laimė, kad to visgi galima atsiekti Pasilsis, tyras ora, geras penas ir Trinerio American Elixiras iš kartaus vyno atnaujins sveikatą ir spėką. Vaistas čia rekomenduojamas yra labai geras. Jis pirmiausia prašalins iš kūno nereikalingus dalykus, išvalys kraują ir sureguliuos jo cirkuliacija. Kūnas vėl galės naudotis valgiu ir suvirins jį, raumenįs ir smegenįs įgys naują spėką ir žmogus vėl galės dirbti. Šis vaistas yra geras apetito ir spėkų sudrūtinimui. Vaistų sankrovose. Jos Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

New Phone 4023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELĮ.
Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public.
Offsas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Antanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

Tel. 3123 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
203 E. Broadway, New York, N.Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.-8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Petnyčiomis uždaritas.
Cia kalbama maskoliškai ir vokiškai.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA,
VISOKI VYNAI,
— KVEPIANTI CIGARAI. —
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

PITTSTON, PA.
Cia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis Auksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir auksinius daiktus.
G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

ATIDŽIAI VISŲ LIETUVIŲ.
Laikau puiku hoteli ir saliuna. Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teiposgi puiki salė mitingams, veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. Salė 212 Berry st., Hotelis 90 Wythe Ave., cor. N. 11 st. Pakeleivingiems visados duodam nakvynes ir šeip visokias vigadas. Reikale kreipkitės prie mųs, o busite užganėdinti.
JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szliupiute-Jankauckiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo.
Išsiveržimas
VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas
HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas
PUČKAI ir visokios ODOS LIGOS
Be jokios operacijos, skraudėjimo, ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

PRIEŽASČIAI IŠGYDYMO:
1. DĖL TO—Kad jojo neskaudanti metoda likos naudota suviršum per 25 metus, o teip vadinami išsiveržimo specijalistai naudoja ir seka paskui jį.
2. DĖL TO—Kad suviršum 12,000 išgydė ligonių; nekurie pribuvo iš tolymų šalių, o kurias jis vienas išgydė.
3. DĖL TO—Kad kožną savo žodį galį pinigiškai ir profesijonališkai užtikrint, kuri duoda ligoniui, o 25 metų praktika gana paliudija apie jo tinkumą.

G. A. Fritzinger (policijantas) Wilkes-Barre, Pa. išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai atgalios, nenešioja diržų.

Thom. B. Williams, anglekasis iš Hyde Park, Pa. išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržo nenešioja.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect Brėkerio Breslau, Pa., du vaiku 3 ir 9 metų senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja jau 2 metai.

Su tokiais paliudijimais delko turėtum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tame PERŽIURĖS UŽDYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausia roda kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25 metinės praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbejimas ypatiszkai ar per paczta.
Atsiųsk adresą, o prisiųsime knygutę su abrozėliais apie išsiveržimą, užpečėtytam koperte.
Dr. Alex. O'Malley
Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.
Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

ADVOKATAS
VIKTORAS E. GARCAS
45 Broadway, New York, N. Y.
Išveda pasekmingiausiai visas Kriminališkas ir Privatiškas Provas visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias Rajantališkas popieras Daviernastis ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:
VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

Prašau atsilankyti, broliai, pas savo!
Tikras Lietuviškas
Dziegormeisteris ir Auksorius.
Nuo 30 metų tame amate esantis. Taisau pats ir gvarantuoju savo darbą teip laikrodėlių kaip ir sieninių laikrodžių, krajavų ir amerikoniškų. Teipgi visokių žiedų, spilkų, lenciugėlių, o labiausiai išdirbu geriausiai šliubinius žiedus, tikro aukso 14 arba 18 k., kokius kas nori ir signatus. Teipgi užlaikau visokių dalykų. Nepamirškite mano adreso.
JOSEPH MITKO
168 Grand st., Brooklyn, N. Y.
kampas Bedford ave

Gydau tiktai vyrus.
Speciališkas ir užsedintas vyru ligas.
AR ESI APIMTAS KOKIOS SPECIALIŠKOS LIGOS,
kurią nenori gydytis pas šeimynos daktarą? Kraujo užnuodijimą, pučkus, skaudėjimus burnoje, gerklėje ir ant liežuvio. Ar tavo plaukai puola? Ar kvapas atsiduoda? Ar skauda dantis ar smegenis? Ar turi galvos skaudėjimą, ar didesnius arba mažesnius skaudėjimus kitose kuno dalise. Aš gvarantuoju išgydymą šiuose dalykuose. Vandentekį, jaunystės klaidas, uždegimus, susisukimą ar subrinkimą gyslų privatiškų dalių, nustojimą tvirtumo. Ar esi peržengęs tiesas sveikatos ir gamtos? Ar silpni pečtai? Ar nuvargęs! Ar esi apimtas nepasekmių, kaip tai nerviško nusilpnėjimo ir nustojimo vikrumo? Ar jautiesi silpnas, susikrimtęs ir negali atlikti darbą kaip pirmiau? Ateik pas mane, o aš tau pagelbėsiu.
Patarimai ir egzaminavojimai dovanai.
Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėliomis ir šventomis dienomis, nuo 10 valandos ryte iki 1 val. po pietų.
Senas Dr. Geary
151 W. 23-rd st., New York, N. Y.
Visi aplikantai dėl gydymo turi pributi ypatiškai del išekzaminavojimo. Ligos negali but pasekmingai gydomos per laiškus. Nerašykite, bet ATSIKANKYKIT

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00
Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.
HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.
Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00
Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00
Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

NAUJA METODA!
Dr. Hartman, turi savo nauja metoda gydymui ir kaip tokia metoda, kuria naudoja Dr. Hartman yra stebuklinga ir tokia, kurią kiti daktarai nevartoja.
Šita nauja metoda ir padarė stebuklingą daktarą Hartmana. Šitas daktaras ne kas kits, bet savo budų gydymo pasidarė teip labai stebuklingų daktarų; už tai visi ligoniai, kad kreiptusi pas manę gydytis, dėlei kurių, aš prileisių savo stebuklinga galybę naujo budo gydymo, kad atnešti sveikatai nauda.
Aš esų sumanųs daktaras ir žinau kaip kada su žmogum apseiti teip kaip kiti teip negali padariti, — ligoniai kurie pas manę gydosi, tai persitikrina apie mano buda ir gerumą ir kokia pagelba aš suteikių. Aš gydau visokias ligas ir tas kurias nieks negali išgydyti, aš apsiimų gydyti tas ligas kurių kiti neišgydė, taigi ar dar reikia geresnio ir stebuklingesnio daktaro, kaip Dr. Hartman.
Nors New Yorke yra daktarų, bet aš esu geriausias ir pralenkių savo gabumų smarkiau kitų todėl, kad jiems mano budas gydymo nežinomas, kurį tik aš vienas panaudojų ir atsišaukusiem pasiunčių vaistus, su visais reikalingais pamokinimais, kaip vartoti ir kaip gydytis.
KURIE NORI BUTI GYDYTAIS per namę, tai parašykite per laiškus nors ir toli gyvenatę kaip Amerikoj teip ir kitose, dalysę pasaulės, neišskirirent tolimiausių kraštų. Rašykite paminėdami kame dalykas ir ar jau gydėtis kur ir kaip ilgai, parašykite ir kokia jus liga ar kelios ligos slogina Tamista, — nes visokias ligas aš gydau staigęs, chronliškas, lytiškas ir tas kurias nieks neišgydė. Gydau pagal mano išmanyma ir patyrimą geriau.
Rašyk pas manę paaiškinant apie savo nesveikumus. Ateik ir matyk koks yra didelis puikus vyras.
Rašant adresuokia laiškus:
Dr. FERD. HARTMANN,
231 E. 14th STREET NEW YORK, N. Y.
Offisas atidaras šioms valadoms: nuo 10 iš ryto iki 5 po piet.— Nedelioms nuo 10 iki 1 po piet. — Panedelį ir Petnyčioj vakare o nuo 7—8.
Dabar aš išleidžiu knygą "NAUJA METODĄ" ir netrukus apleis spaudą, tad yra linkėtina, kad persitrauktumet; prisiuskitę 10 centų ir savo aiškiai parašyta adresa, o kaip tik knygelė išeis iš spaudos tai aš ir pasiusiu, tam kuris tik atsius markęs; nes adresai bus tvarkoje užlaikyti.
Vardas pravardė.....
No. ir gatvė.....
Miestas ir staitas.....

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822
NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.
Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia
Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.
(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).
Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai. Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nenėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

LIETUVY, MOKINKIS FOTOGRAFIJŲ AMATO!
Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu už mažą atlyginimą arba užmokestį. Platesnių žinių klauskite per laišką arba pats ateikite.
Jos. Shukis
20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

HOTELIS
VIN. DAJNIO
12 W. Main st. Plynouth, Pa.
Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenti cigarai. Salė dėl draugysčių ir šeip susirinkimų.
Reikale kreipkitės pas savo tautietį VINCĄ DAJNĮ.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"
Su vienu buteliu
Pain Expelerio
Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito paleningvimo ir pastovenčiai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t.
Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.
Tėmykit ant Ankerio ženklo apsaugojimo

Telephone 1285--5
Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Didžiausis ir gražiausis pasaulėje teatras
HIPPODROME
ant 6 Ave. ir 43-44 st., New York
Lošia: „Tarptautiškas Lenktynes", „Niagaros Balletas, „Žemės Viduriuose" ir 12 aktų cirkaus.
Kasdien po pietų 2 v. ir vakarais nuo 8.
Geriausios sedynes $1.

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon koliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
Lackawanna Railroad
George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

New Phone 1284 — R.
PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.
Geriausia užeiga lietuviams.
Salė mitingams ir susirinkimams.
Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę.
Reikale nepamirškite savo lietuvį.
243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.
Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų su paveikslais (apdaryta).....85 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON, PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galit gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCIUGĖLIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU, KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKU, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIU LITARU. ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu POPIERIU gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už 25c., 5 tuz. - $1.00, Perkupčiams 1.000 už $6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, dručiai apdaryta, su pri mu $3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5 c, markę gausit ji su 456 paveikslais ir 1.000 naudingu daigtu. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gaut pirkt tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.

SVARBUS PRANESZIMAS

Realty Trust

Pranešame visiems, katrie pirko lotus LINDEN, ST. GEORGE, SOUTH ELIZABETH, ROSELLE ir MAPLE PARK pikasuoti kaipo agentai Charles L. Schwerin, the American Union Realty Co., ir Linden Building and Construction Co., ir k d makestis ant kontraktų turi but mokama ypatiškai ar per laiškus, didžiamjam ofise

Realty Trust 60 Liberty Street, arba brančiaus ofise 122 East 23rd Street, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija.

Vienatinė be persėdimo linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

Nauji su dvejais šriubais laivai: „Kursk", „Russia", „Birma", „Lituania" reguliariškai bėgioja tarp Rusijos ir Amerikos. Yra tai vienatinė Linija, kuri eina tiesiai Rusijon be mainymosi. Keleiviai gali susikalbėti savo prigimtoj kalboj ir gauti priprastą valgį. Kad nereikia mainytis, tai gali paliudyti tukstančiai keliaujančių, kurie važiavo ant šios linijos.

Laivai išplaukia iš New Yorko

Birma	Kovo	11, 1911	Lituania	Kovo	25, 1911
Russia	Balandžio	5, 1911	Kursk	Baland.	22, 1911

Su artesnėmis žiniomis reikia kreiptis prie vyriausių tos linijos atstovų:

A. E. JOHNSON & CO.
General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

Baltramiejaus Naktis.

Yra tai puikus prancuzų romanas. Svarbųs tikėjimiški ginčai. Labai žingeidžios paslaptįs karalių, vyskupų ir kunigų.

Kaip dievobaimingi katalikai, su bažnyčios palaiminimu, tik viena nakčia Paryžiuje išskerdė 60 tukstančių žmonių, prieštngų popiežiui.

Dviejų mirštančių kalba bedievio su kataliku, kaip jie tada atjaučia ir kaip brolis brolį dėlei karaliaus nušovė ir daug visokių akyvumų mislijantiems žmonėms. **Kunigai tą knygą draudžia skaityti.**

"Baltramiejaus Naktis" didelė knyga; kaina tik 75c. Ji reikalinga kiekvienam perskaityti, iš kelių tukstančių lickasi jau tik 200 egz. Pasiskubink gauti. Siunčiant orderį, adresuoti ant išleidėjo vardo:

J. NAUJOKAS
120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Vienas Doleris Dovanų.

Kuris per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikalbins, prisiunčiant $2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių. t. y. „KOVĄ", „LIETUVĄ", „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ". ar „LAISVĄJĄ MINTĮ" per ištisus metus, gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTĮ" ir dar GRAMATIKĄ" (MOKYTOJĄ) iš kurios išmoksi **angliską kalbą,** taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metai skaitosi nuo dienos užsirašymo. J. NAUJOKAS.

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios masinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

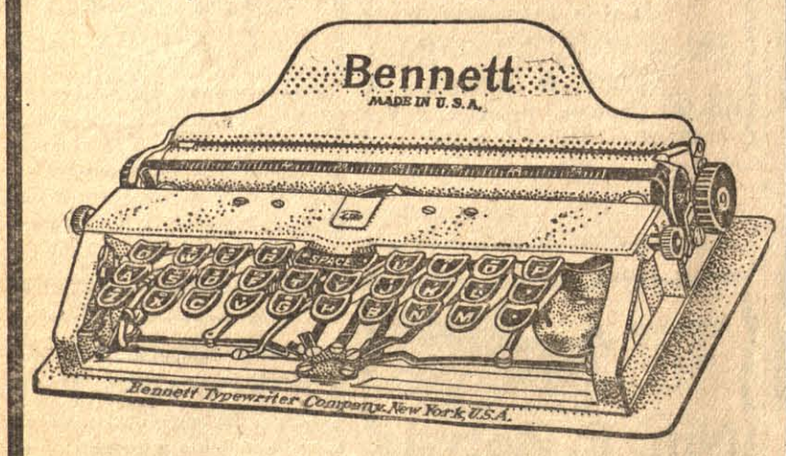

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga. bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

($110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus dešimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prieplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos *The Canal Terminal Board City of New York*, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Plianai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no $450.00 iki $750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai: įvairiausis štorai, hoteliai, ir tt., tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5c į visas dalis miesto galima davažiuoti. Kreipkitės pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokiomis informacijomis.

Musų Brančiaus Offisai ir reprezentantai:

V. J. Šlakys ir J. A. Žemaitis, 119 E. Centre st. Shenandoah Pa.
J. G. Alenskas, 80 Garnet Lane Wilkes-Barre, Pa.
M. Valentinaviče, 1881 N. Main Ave., Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.,
120--124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.
Telephone, 2427 Greenpoint.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.oo, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.oo. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Didele Krautuve

Visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šliubinių ir šiaip nešioti merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių, abrozų, visokių paveikslėlių ir tt.

Biblija lietuviškoms raidėms $3.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1.25 su prisiuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šiaip visokį tavorą agentams duodu su dideliu nuošimšiu.

Lietuviai ir lietuvaitės, visi draugai ir pažįstami reikale malonėkit kreiptis pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

Adresas:
V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos
PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Geradejyste Visiems sergantiems ir nesveikiems ŽMONEMS!

Nuo senei uždėtas geradėjingų žmonių **Philadelphijos Medikal Klinikas** išgydymui visokioms ligoms sergančius.

Gausybės žmonių, per daktarus kurie yra Klinikę, apturėjo sveikatą—išsigydė: Philadelphijos žmones nereikalauja papulti kur nors į apgaviku rankas arba menkos vertės daktarpalaikiu; kurie apsimą o negali išgydyti, nes Philadelphijos M. Klinikas visiems pagelbsti kurie čion tik kreipėsi.

Philadelphijos žmones yra laimingi, turėdami savo miestę tokį garsu geradėjinga Kliniką, kuris pasekmingai, teisingai, greit ir gerai, kad apsimą, tai kiekvieną serganti išgydo; todėl, kad čion:

Tik parinkti geriausi daktarai specjalistai darbuojasi.

PASARGA: Teisingumas, gerumas užtikrinta visiems; nes šitas **Philadelphijos Medical Klinikas,** yra paties Pennsylvanijos Gubernatoriaus užtvirtytas—legalizuotas.

IDANT IR LIETUVIAI ŽINOTŲ,

kur atrasti tikra pagelba sveikatai, kaip Philadelphijos, Pa., teip iš kitu miestu, tad nutarta pranešti per laikrašti, kad pributu ar atsišauktu, o visi kurie trokšta apturės sveikatą ir visokias rodas lietuviškoj kalboj ir, bus išgydyti nuo: skaudėjimo kaulu, sąnariu, strenu, krutinės, pečiu, ranku ir koju. Nesveikumo viduriu ir inkstu, žarnu ligu. Nusilpnėjimo, sunkaus kvepavimo, nervu, slaptu užsikrečiamu ir nuo išdykimo ligu. Blogus sapnus, kosulio, širdies ir galvos ligu. **Teip-pat moterų,** skausmingas menesinęs, gumbo ir visas kitas ligas, kurios tik atsiranda vargimui žmoniu. Gydome kaip šviežes teip ir užsenejusias ligas. **Tu ar tavo pažystamas,** nepaisek kad tau niekas nepagelbėjo, neatidelioк, bet pribuk ar atsišauk, busi išgydytas, jai dar galutinai mirties neapimtas. **Kam mokėti** apgavikams daug kartu po dešimts doleriu už kvarbuotą vandenį; kad Philadelphijos Medikal Klinikę suteiks teisingas grynas gyduoles naujausio sutaisymo už mažą atnagrydyjimą, išgydys.

KAM SIRGTI, kad gali buti IŠGIDYTAS.

Atsišauk ant šio adreso visada:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC,
1117 WALNUT ST., tarp 11 tos ir 12 tos Gatv.
PHILADELPHIA, PA.

PRIEMIMO ADINOS: nuo 10 iš ryto iki 4 vakare. Utarninkais ir Pėtnyčiom nuo 1mos iki 9niu vakare. Šventadieniais nuo 1mos iki 4tai po piet.

Vietoje mokėti už didelius apgarsinimus, kurie negydo sergančiu; tad Philadelphijos Medikal Klinikas, moka už chemikalus gyduolėms, kurios išgydo sergančius. DR. ALEKSANDRA BROWNE, Supretend.

Visi krikščio ys, ne žydai.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.
Preke $7.00.

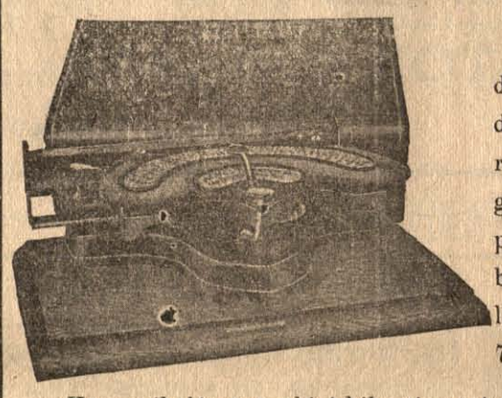

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina.. ..... $7.00

Dabar yra gera proga šitą maziną pigiai nusipirkti.

J. J. Pauksztis & Co.
120-:124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).
Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.
Office Phone Peoples 37
" Bell 47
Residence Peoples 1100

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.
DIPLIOMUOTA
AKUSZERKA
Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.
Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.
So. Brooklyn, N. Y.

SU DIEVU IR TEISYBE TOLIAUSIA VISUOMENĖS.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokįtus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:
Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.
Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.
36 OXford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1163 W'msburgh

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuvė tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, GERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

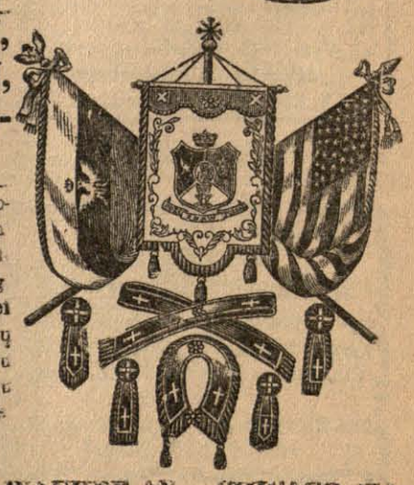

Turiu už garbę apreikszti gu[illegible]etiniems Kunigams ir guodotin[illegible] draugystėms, kad asz dirbu wi[illegible]us augszcziaus paminėtus daig[illegible]us **Pigiausei, Teisingiausei** [illegible] **Geriausei,** nes per 30 metų [illegible]zsimdama iszdirbimais įgijau [illegible]geriausę praktiką ir dėl to galiu [illegible]viską padirbti pigiau ir geriau ne[illegible] kitt fabrika..

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.